

ความเข้าใจระบอบประชาธิปไตยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา
ศึกษาเฉพาะกรณีโรงเรียนในเขตอำเภอกระทุ่มแบน
จังหวัดสมุทรสาคร

นิรุตต์ คั่นเปรมวงษ์

สารนิพนธ์เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร ศาสนศาสตร์มหาบัณฑิต
สาขาวิชารัฐศาสตร์การปกครอง
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
พุทธศักราช ๒๕๕๑

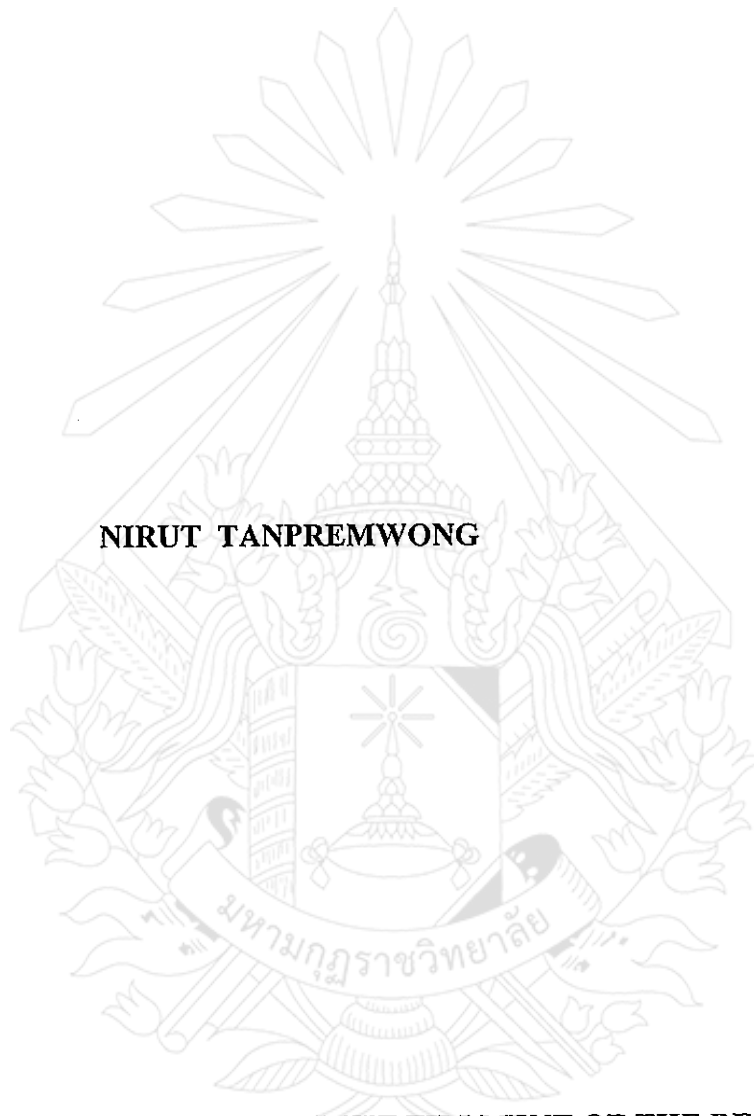
ความเข้าใจระบอบประชาธิปไตยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖ :
ศึกษาเฉพาะกรณีโรงเรียนในเขตอำเภอกระทุ่มแบน
จังหวัดสมุทรสาคร

สารนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศาสนศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชารัฐศาสตร์การปกครอง
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
พุทธศักราช ๒๕๕๑

B 14939

**THE SIXTH YEAR SECONDARY SCHOOL STUDENT'S COMPREHENSION
OF DEMOCRACY SYSTEM : A CASE STUDY OF SCHOOLS IN
KRATHUMBAN DISTRICT, SAMUTSAKHORN PROVINCE**

NIRUT TANPREMWONG

A THEMATIC PAPER SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT OF THE REQUIREMENTS

FOR THE DEGREE OF MASTER OF ARTS

DEPARTMENT OF GOVERNMENT

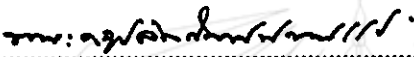
GRADUATE SCHOOL

MAHAMAKUT BUDDHIST UNIVERSITY

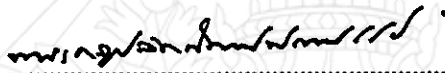
B.E. 2551 (2008)

หัวข้อสารนิพนธ์ : ความเข้าใจระบอบประชาธิปไตยของนักเรียนชั้นมัธยมปีที่ ๖ : ศึกษาเฉพาะ
กรณีโรงเรียนในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร
ชื่อนักศึกษา : นายนิรุทธ์ ตันเปรมวงษ์
สาขาวิชา : รัฐศาสตร์การปกครอง
อาจารย์ที่ปรึกษา : ดร. วันไชย กิ่งแก้ว

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย อนุมัติให้รับสารนิพนธ์นี้เป็นส่วน
หนึ่งของการศึกษาหลักสูตรศาสนศาสตรมหาบัณฑิต

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(พระครูปลัดสัมพิพัฒน์วิริยาจารย์)

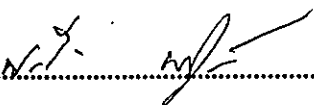
คณะกรรมการสอบสารนิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(พระครูปลัดสัมพิพัฒน์วิริยาจารย์)

..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(ดร. วันไชย กิ่งแก้ว)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ พิเศษ ดร. สุกิจ ชัยมุสิก)

..... กรรมการ
(พระมหาวิโรจน์ กุตุตวีโร (ดร.))

..... กรรมการ
(ดร.ประสก มนูญวงศ์)

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

Thematic Title : The Sixth Year Secondary School Student's Comprehension of
Democracy System : A Case Study of Schools in Krathumban
District, Samutsakhorn Province

Student's Name : Mr. Nirut Tanpremwoong

Department : Government

Advisor : Dr. Wanchai Kingkaew

Accepted by the Graduate School, Mahamakut Buddhist University in Partial
Fulfillment of the Requirements for the Master's Degree.

P. Sampipattanauiyajan.....Dean of Graduate School
(Phrakhrupaladsampipattanauiyajan)

Thematic Committee

P. Sampipattanauiyajan.....Chairman
(Phrakhrupaladsampipattanauiyajan)

Wanchai Kingkaew.....Advisor
(Dr. Wanchai Kingkaew)

S. Chaimusik.....Member
(Asst. Emeritus Prof. Dr. Sukit Chaimusik)

V. Kuttaveero.....Member
(Phramahaviroj Kuttaveero (Dr.))

Prasok Manonyawong.....Member
(Dr. Prasok Manonyawong)

หัวข้อสารนิพนธ์ : ความเข้าใจระบอบประชาธิปไตยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖ : ศึกษาเฉพาะ
กรณีโรงเรียนในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร
ชื่อนักศึกษา : นายนิรุทธ์ ตันเปรมวงษ์
สาขาวิชา : รัฐศาสตร์การปกครอง
อาจารย์ที่ปรึกษา : ดร. วันไชย กิ่งแก้ว
ปีการศึกษา : ๒๕๕๐

บทคัดย่อ

สารนิพนธ์นี้มีวัตถุประสงค์ ๑) เพื่อศึกษาความเข้าใจระบอบประชาธิปไตยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖ ของโรงเรียนในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ๒) เพื่อเปรียบเทียบความเข้าใจระบอบประชาธิปไตยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖ ของโรงเรียนในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร จำแนกตามตัวแปรอิสระ และ ๓) เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการปกครองระบอบประชาธิปไตยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖ การเก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน ๑๖๗ คน โดยวิธีการสุ่มแบบเป็นระบบ (Systematic Sampling) แบบเลือก ๑ คน เว้น ๑ คน ใช้สถิติการบรรยาย คือ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติอนุมาน คือ การทดสอบค่าที (t-test) การทดสอบความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-Way ANOVA) หากพบความแตกต่างจะทดสอบเป็นรายคู่ด้วยวิธีของเชฟเฟ่ แล้วนำมาวิเคราะห์และประมวลผลด้วยคอมพิวเตอร์

ผลการวิจัย พบว่า

๑) ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ ๖๒.๓ มีอายุระหว่าง ๑๗ ปี คิดเป็นร้อยละ ๓๕.๕ มีสถานศึกษาอยู่ที่โรงเรียนกระทุ่มแบน “วิเศษสมุทคุณ” คิดเป็นร้อยละ ๖๗.๗ และมีเขตที่พักอาศัยอยู่ในเขตเทศบาล คิดเป็นร้อยละ ๖๔.๗

๒) นักเรียนมีความเข้าใจระบอบประชาธิปไตยทั้ง ๔ ด้าน คือ (๑) ด้านหลักการของประชาธิปไตย (๒) ด้านอุดมการณ์ของประชาธิปไตย (๓) ด้านรูปแบบของประชาธิปไตย และ (๔) ด้านการเลือกตั้งระบอบประชาธิปไตย อยู่ในระดับมาก

๓) นักเรียนที่มีเพศ อายุ สถานศึกษา และเขตที่พักอาศัยแตกต่างกัน มีความเข้าใจระบอบประชาธิปไตยทั้ง ๔ ด้าน คือ (๑) ด้านหลักการของประชาธิปไตย (๒) ด้านอุดมการณ์ของประชาธิปไตย (๓) ด้านรูปแบบของประชาธิปไตย และ (๔) ด้านการเลือกตั้งระบอบประชาธิปไตย ไม่แตกต่างกัน

๔) นักเรียนได้แสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ เกี่ยวกับการปกครองระบอบประชาธิปไตยที่สำคัญ คือ (๑) โรงเรียนควรส่งเสริมให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกฎหมายรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบัน ซึ่งถือว่าเป็นหัวใจสำคัญของการปกครองระบอบประชาธิปไตยแก่ประชาชน (๒) การปกครองระบอบประชาธิปไตยควรใช้หลักข้อสัตย์ สุจริต ยุติธรรม โปร่งใส ตรวจสอบได้ เพื่อความสงบสุขของคนในชาติ และ (๓) โรงเรียนควรสนับสนุนให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมและให้มีการเรียนรู้เกี่ยวกับการปกครองระบอบประชาธิปไตยมากกว่านี้

Thematic Title : The Sixth Year Secondary School Student's Comprehension of Democracy System : A Case Study of Schools in Krathumban District, Samutsakhon Province

Student's Name : Mr. Nirut Tanprem Wong

Department : Government

Advisor : Dr. Wanchai Kingkaew

Academic Year : B.E. 2550 (2007)

ABSTRACT

The objectives of this thematic paper were 1) to study about the sixth year secondary school students' comprehension of democracy system 2) to compare the sixth year secondary student's comprehension classified to the independent variables and 3) to study suggestions concerning with students' comprehension of democracy system. The data were collected by 167 questionnaires given to the accidental samplings which choose one omit one. The data were analyzed by descriptive statistics; frequency, percentile, mean and standard deviation. Inferential statistics were t-test and One-Way ANOVA test. In case, the differentiation was found, it was tested in a pair by means of Scheffe' and analyzed by computing.

The results of research were found as follows:

1) Most of the students who answered the questionnaires were females 62.3 %, age 17 years 39.5 %, studying at Wisetsamutlxun School 67.7 % and living in the municipality area 64.7 %.

2) Students' comprehension of democracy had four aspects; (1) principle of democracy (2) ideal of democracy (3) form of democracy and (4) election of democracy system and was at the maximum level.

3) Students with different gender, age, school and residence had no differenc of comprehension of democracy in 4 aspects.

4) Students had some suggestions concerning to the democracy system; (1) Schools should give understanding on the law of constitution for people. (2) Democracy system should have good governance for people. (3) Schools should the students, participations in democracy system.

กิตติกรรมประกาศ

กราบขอบพระคุณมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ที่เป็นสถาบันการศึกษาที่ให้การสนับสนุนการศึกษาวิจัยครั้งนี้

กราบขอบพระคุณคณะผู้บริหาร พระวินูลธรรมภรณ์ รองอธิการบดี พระครูอาทรธรรมานุวัตร ผู้อำนวยการศูนย์บริการวิชาการ และพระครูปริษาธรรมวิธาน ผู้อำนวยการวิทยาลัยศาสนศาสตร์ พระมหาเหรียญชัย อติวีโร พระประภาส จารุภาโส (ดร.) อาจารย์ ดร.วันไชย์ กิ่งแก้ว รองศาสตราจารย์ ดร.มานพ นักการเรียน อาจารย์พนัด ดั่งตลิ่ง อาจารย์วิรัตน์ พุ่มพวง ตลอดจนขอขอบคุณ คุณวิญญู กิณะเสน ที่เมตตาคอยให้กำลังใจ รวมทั้งคณาจารย์ทุก ๆ ท่านที่ได้ประสิทธิประสาทวิชาความรู้ให้ และช่วยแก้ไขตรวจสอบปรับปรุงสารนิพนธ์ฉบับนี้ให้สมบูรณ์

กราบขอบพระคุณท่านพระครูปลัดสัมพิพัฒน์วิริยาจารย์ ประธานกรรมการ พระมหาวิโรจน์ กุศฺตวีโร (ดร.) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ พิเศษ ดร.สุกิจ ชัยมุสิก และ ดร.ประสก มนุญญวงส์ กรรมการสอบสารนิพนธ์ ที่ช่วยให้แนะนำสิ่งต่าง ๆ เป็นอย่างดี

กราบขอบพระคุณเพื่อนๆ คณะสังคมศาสตร์ สาขารัฐศาสตร์การปกครอง รุ่นที่ ๑ ทุกท่าน คุณบานชื่น นักการเรียน คุณน้ำฝน สุวรรณเชษฐ และคุณนพสินธ์ มัชฌิมวารานนท์ ที่คอยช่วยเหลือเป็นที่ปรึกษา และเป็นกำลังใจให้ด้วยดีเสมอมา

กราบขอบพระคุณ คุณพ่อสง่า ต้นเปรมวงษ์ และคุณแม่ยุพิน ต้นเปรมวงษ์ ที่คอยช่วยเหลือในด้านทุนการศึกษา และเป็นกำลังใจให้ด้วยดีเสมอมา

ผู้วิจัยคาดหวังว่า งานวิจัยนี้เป็นประโยชน์แก่สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ในการช่วยเสริมสร้างปลูกฝังความรู้ความเข้าใจในระบอบประชาธิปไตยให้กับเยาวชนในชาติอย่างถูกต้อง และหวังเป็นอย่างยิ่งว่า ผู้ใช้ประโยชน์จากงานวิจัยนี้ จะช่วยส่งต่อและต่อยอดพัฒนา งานวิจัยในมิติต่าง ๆ ให้มีความครอบคลุมและสมบูรณ์ยิ่งขึ้นในการค้นหาคำตอบเพื่อให้เกิดความพึงพอใจมากยิ่งขึ้น

คุณความดีและประโยชน์ที่ได้รับจากสารนิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขออุทิศให้แก่บุพการี ครู อาจารย์และผู้มีพระคุณทุก ๆ ท่าน อนึ่งหากความผิดพลาด บกพร่องถ้าจะมี ผู้วิจัยขอน้อมรับเพื่อแก้ไขต่อไป

นิรุตต์ ต้นเปรมวงษ์

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ก
กิตติกรรมประกาศ	จ
สารบัญ	ฉ
สารบัญตาราง	ญ
บทที่ ๑ บทนำ	๑
๑.๑ ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	๑
๑.๒ วัตถุประสงค์ของการวิจัย	๓
๑.๓ ขอบเขตของการวิจัย	๓
๑.๔ สมมติฐานการวิจัย	๓
๑.๕ ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	๔
๑.๖ นิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย	๔
บทที่ ๒ เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	๖
๒.๑ แนวคิดเกี่ยวกับความเข้าใจ	๖
๒.๒ แนวคิดเกี่ยวกับประชาธิปไตย	๕
๒.๒.๑ ความหมายของประชาธิปไตย	๕
๒.๒.๒ หลักการของประชาธิปไตย	๑๔
๒.๒.๓ อุดมการณ์ของประชาธิปไตย	๑๕
๒.๒.๔ รูปแบบของการปกครองระบอบประชาธิปไตย	๒๒
๒.๒.๕ ประเภทของระบบการเมือง	๒๕
๒.๒.๖ รูปแบบการจัดการปกครอง	๒๗

๒.๒.๗ สถาบันตามระบอบประชาธิปไตย	๓๐
๒.๒.๘ การเลือกตั้ง	๓๔
๒.๓ แนวคิดเกี่ยวกับประชาธิปไตยในโรงเรียน	๓๖
๒.๓.๑ ความหมายของประชาธิปไตยในโรงเรียน	๓๖
๒.๓.๒ โรงเรียนกับการเสริมสร้างประชาธิปไตย	๓๘
๒.๓.๓ กิจกรรมและรูปแบบประชาธิปไตยในโรงเรียน	๓๙
๒.๓.๔ ศาสนากับการปกครองระบอบประชาธิปไตย	๔๐
๒.๔ สภาพพื้นที่ทำการวิจัย	๔๑
๒.๕ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	๔๒
๒.๖ สรุปกรอบแนวคิด	๔๕
บทที่ ๓ วิธีดำเนินการวิจัย	๕๒
๓.๑ ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	๕๒
๓.๒ การสุ่มตัวอย่าง	๕๓
๓.๓ กรอบแนวคิดและการกำหนดตัวแปร	๕๓
๓.๔ ข้อมูลที่ใช้ในการวิจัย	๕๔
๓.๕ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	๕๔
๓.๖ การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย	๕๔
๓.๗ วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล	๕๕
๓.๘ การวัดค่าตัวแปร	๕๖
๓.๙ การวิเคราะห์ข้อมูล	๕๖
๓.๑๐ สถิติที่ใช้ในการวิจัย	๕๗
บทที่ ๔ ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	๖๐
๔.๑ สัญลักษณ์ที่ใช้ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	๖๑
๔.๒ การวิเคราะห์ข้อมูล	๖๑

	๗
ตอนที่ ๑ ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	๖๑
ตอนที่ ๒ ความเข้าใจระบอบประชาธิปไตยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖	๖๔
ตอนที่ ๓ การทดสอบสมมติฐานการวิจัย	๖๕
ตอนที่ ๔ ข้อเสนอแนะและความคิดเห็นอื่น ๆ เกี่ยวกับความเข้าใจระบอบ ประชาธิปไตยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖	๗๔
บทที่ ๕ บทสรุปอภิปรายผลและข้อเสนอแนะ	๗๖
๕.๑ สรุปผลการวิจัย	๗๖
๕.๒ อภิปรายผลการวิจัย	๗๕
๕.๓ ข้อเสนอแนะ	๕๑
บรรณานุกรม	๕๒
ภาคผนวก	๕๖
ภาคผนวก ก รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือวิจัย	๕๗
ภาคผนวก ข หนังสือขอความอนุเคราะห์	๕๕
ภาคผนวก ค แบบสอบถามเพื่อการวิจัย	๑๐๖
ประวัติผู้วิจัย	๑๑๓

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ ๑ แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	๕๓
ตารางที่ ๒ แสดงจำนวน ร้อยละ (Percentage) ข้อมูลด้านเพศ ของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ ๖ โรงเรียนในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร	๖๒
ตารางที่ ๓ แสดงจำนวน ร้อยละ (Percentage) ข้อมูลด้านอายุ ของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ ๖ โรงเรียนในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร	๖๒
ตารางที่ ๔ แสดงจำนวน ร้อยละ (Percentage) ข้อมูลด้านสถานศึกษา ของนักเรียนมัธยมศึกษา ปีที่ ๖ โรงเรียนในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร	๖๒
ตารางที่ ๕ แสดงจำนวน ร้อยละ (Percentage) ข้อมูลด้านเขตที่พักอาศัยของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ ๖ โรงเรียนในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร	๖๓
ตารางที่ ๖ แสดงจำนวนร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ความเข้าใจระบอบประชาธิปไตย โดยภาพรวมทั้ง ๔ ด้านของนักเรียนมัธยมปีที่ ๖ โรงเรียนในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร	๖๔
ตารางที่ ๗ แสดงจำนวนร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ความเข้าใจระบอบประชาธิปไตย ด้านหลักการของประชาธิปไตยของนักเรียนมัธยมปีที่ ๖ โรงเรียนในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร	๖๕
ตารางที่ ๘ แสดงจำนวนร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ความเข้าใจระบอบประชาธิปไตย ด้านอุดมการณ์ของประชาธิปไตยของนักเรียนมัธยมปีที่ ๖ โรงเรียนในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร	๖๖
ตารางที่ ๙ แสดงจำนวนร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ความเข้าใจระบอบประชาธิปไตย ด้านรูปแบบของประชาธิปไตยของนักเรียนมัธยมปีที่ ๖ โรงเรียนในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร	๖๗

ตารางที่ ๑๐	แสดงจำนวนร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ความเข้าใจระบอบประชาธิปไตย ด้านการเลือกตั้งระบอบประชาธิปไตยของนักเรียนมัธยมปีที่ ๖ โรงเรียนในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร	๖๘
ตารางที่ ๑๑	แสดงการเปรียบเทียบความเข้าใจระบอบประชาธิปไตยด้านหลักการของประชาธิปไตยของนักเรียนชั้นมัธยมปีที่ ๖ ของโรงเรียนในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร จำแนกตามเพศ	๖๘
ตารางที่ ๑๒	แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับความเข้าใจระบอบประชาธิปไตยด้านหลักการของประชาธิปไตย ของนักเรียนชั้นมัธยมปีที่ ๖ ของโรงเรียนในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร จำแนกตามอายุ	๗๐
ตารางที่ ๑๓	แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนความเข้าใจระบอบประชาธิปไตยด้านหลักการของประชาธิปไตยของนักเรียนชั้นมัธยมปีที่ ๖ ของโรงเรียนในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร จำแนกตามอายุ	๗๐
ตารางที่ ๑๔	แสดงการเปรียบเทียบความเข้าใจระบอบประชาธิปไตยด้านหลักการของประชาธิปไตยของนักเรียนชั้นมัธยมปีที่ ๖ ของโรงเรียนในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร จำแนกตามสถานศึกษา	๗๑
ตารางที่ ๑๕	แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับความเข้าใจระบอบประชาธิปไตยด้านหลักการของประชาธิปไตยของนักเรียนชั้นมัธยมปีที่ ๖ ของโรงเรียนในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร จำแนกตามเขตที่พักอาศัย	๗๑
ตารางที่ ๑๖	แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนความเข้าใจระบอบประชาธิปไตยด้านหลักการของประชาธิปไตยของนักเรียนชั้นมัธยมปีที่ ๖ ของโรงเรียนในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร จำแนกตามเขตที่พักอาศัย	๗๒
ตารางที่ ๑๗	แสดงการเปรียบเทียบความเข้าใจระบอบประชาธิปไตยด้านอุดมการณ์ของประชาธิปไตยของนักเรียนชั้นมัธยมปีที่ ๖ ของโรงเรียนในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร จำแนกตามเพศ	๗๒

ตารางที่ ๑๘	แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับความเข้าใจ ระบอบประชาธิปไตยโดยด้านอุดมการณ์ของประชาธิปไตยของนักเรียนชั้น มัธยมปีที่ ๖ ของโรงเรียนในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร จำแนกตามอายุ	๗๓
ตารางที่ ๑๙	แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนความเข้าใจระบอบประชาธิปไตยด้าน อุดมการณ์ของประชาธิปไตยของนักเรียนชั้นมัธยมปีที่ ๖ ของโรงเรียนใน เขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร จำแนกตามอายุ	๗๓
ตารางที่ ๒๐	แสดงการเปรียบเทียบความเข้าใจระบอบประชาธิปไตยด้านอุดมการณ์ของ ประชาธิปไตยของนักเรียนชั้นมัธยมปีที่ ๖ ของโรงเรียนในเขตอำเภอกระทุ่ม แบน จังหวัดสมุทรสาคร จำแนกตามสถานศึกษา	๗๔
ตารางที่ ๒๑	แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับความเข้าใจ ระบอบประชาธิปไตยโดยด้านอุดมการณ์ของประชาธิปไตยของนักเรียนชั้น มัธยมปีที่ ๖ ของโรงเรียนในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร จำแนกตามเขตที่พักอาศัย	๗๔
ตารางที่ ๒๒	แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนความเข้าใจระบอบประชาธิปไตย ด้าน อุดมการณ์ ของประชาธิปไตยของนักเรียนชั้นมัธยมปีที่ ๖ ของโรงเรียนใน เขตอำเภอกระทุ่ม แบน จังหวัดสมุทรสาคร จำแนกตามเขตที่พักอาศัย	๗๕
ตารางที่ ๒๓	แสดงการเปรียบเทียบความเข้าใจระบอบประชาธิปไตย ด้านรูปแบบของ ประชาธิปไตยของนักเรียนชั้นมัธยมปีที่ ๖ ของโรงเรียนในเขตอำเภอกระทุ่ม แบน จังหวัดสมุทรสาคร จำแนกตามเพศ	๗๕
ตารางที่ ๒๔	แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับความเข้าใจ ระบอบประชาธิปไตยด้านรูปแบบของประชาธิปไตย ของนักเรียนชั้นมัธยม ปีที่ ๖ ของโรงเรียนในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร จำแนก ตามอายุ	๗๖
ตารางที่ ๒๕	แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนความเข้าใจระบอบประชาธิปไตยด้าน รูปแบบของประชาธิปไตยของนักเรียนชั้นมัธยมปีที่ ๖ ของโรงเรียนในเขต อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร จำแนกตามอายุ	๗๖

ตารางที่ ๒๖	แสดงการเปรียบเทียบความเข้าใจระบอบประชาธิปไตย ด้านรูปแบบของประชาธิปไตยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖ ของโรงเรียนในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร จำแนกตามสถานศึกษา	๗๗
ตารางที่ ๒๗	แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับความเข้าใจระบอบประชาธิปไตยด้านรูปแบบของประชาธิปไตย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖ ของโรงเรียนในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร จำแนกตามเขตที่พักอาศัย	๗๗
ตารางที่ ๒๘	แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนความเข้าใจระบอบประชาธิปไตยด้านรูปแบบของประชาธิปไตยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖ ของโรงเรียนในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร จำแนกตามเขตที่พักอาศัย	๗๘
ตารางที่ ๒๙	แสดงการเปรียบเทียบความเข้าใจระบอบประชาธิปไตยด้านการเลือกตั้งระบอบประชาธิปไตยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖ ของโรงเรียนในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร จำแนกตามเพศ	๗๘
ตารางที่ ๓๐	แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับความเข้าใจระบอบประชาธิปไตยด้านการเลือกตั้งระบอบประชาธิปไตยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖ ของโรงเรียนในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร จำแนกตามอายุ	๗๙
ตารางที่ ๓๑	แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนความเข้าใจระบอบประชาธิปไตยด้านการเลือกตั้งระบอบประชาธิปไตยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖ ของโรงเรียนในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร จำแนกตามอายุ	๗๙
ตารางที่ ๓๒	แสดงการเปรียบเทียบความเข้าใจระบอบประชาธิปไตยด้านการเลือกตั้งระบอบประชาธิปไตยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖ ของโรงเรียนในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร จำแนกตามสถานศึกษา	๘๐
ตารางที่ ๓๓	แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับความเข้าใจระบอบประชาธิปไตยด้านการเลือกตั้งระบอบประชาธิปไตยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖ ของโรงเรียนในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร จำแนกตามเขตที่พักอาศัย	๘๐

- ตารางที่ ๓๔ แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนความเข้าใจระบอบประชาธิปไตยด้านการเลือกตั้งระบอบประชาธิปไตยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖ ของโรงเรียนในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร จำแนกตามเขตที่พักอาศัย ๘๑
- ตารางที่ ๓๕ แสดงการเปรียบเทียบความเข้าใจระบอบประชาธิปไตยโดยภาพรวมทั้ง ๔ ด้านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖ ของโรงเรียนในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร จำแนกตามเพศ ๘๑
- ตารางที่ ๓๖ แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับความเข้าใจระบอบประชาธิปไตยโดยภาพรวมทั้ง ๔ ด้านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖ ของโรงเรียนใน เขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร จำแนกตามอายุ ๘๒
- ตารางที่ ๓๗ แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนความเข้าใจระบอบประชาธิปไตยโดยภาพรวมทั้ง ๔ ด้านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖ ของโรงเรียนในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร จำแนกตามอายุ ๘๒
- ตารางที่ ๓๘ แสดงการเปรียบเทียบความเข้าใจระบอบประชาธิปไตยโดยภาพรวมทั้ง ๔ ด้านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖ ของโรงเรียนในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร จำแนกตามสถานศึกษา ๘๓
- ตารางที่ ๓๙ แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับความเข้าใจระบอบประชาธิปไตยโดยภาพรวมทั้ง ๔ ด้านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖ ของโรงเรียนในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร จำแนกตามเขตที่พักอาศัย ๘๓
- ตารางที่ ๔๐ แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนความเข้าใจระบอบประชาธิปไตยโดยภาพรวมทั้ง ๔ ด้านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖ ของโรงเรียนในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร จำแนกตามเขตที่พักอาศัย ๘๔
- ตารางที่ ๔๑ ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ เกี่ยวกับความเข้าใจระบอบประชาธิปไตยของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ ๖ โรงเรียนในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ๘๕

บทที่ ๑

บทนำ

๑.๑ ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การเมืองการปกครองระบอบประชาธิปไตยเป็นการปกครองรูปแบบหนึ่งที่หลายประเทศในสังคมโลกเห็นว่าเป็นระบบการเมืองการปกครองที่ดีที่สุดเมื่อเทียบกับระบบการปกครองรูปแบบอื่น ๆ ทั้งนี้เพราะการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยได้เปิดโอกาสให้ประชาชนได้ปกครองตนเอง ซึ่งมีหลักการสำคัญในการปกครองคือ ความเสมอภาคเท่าเทียมกัน ความมีเหตุผล การมีสิทธิเสรีภาพ โดยเน้นหลักการให้ประชาชนเป็นเจ้าของอำนาจสูงสุดในการปกครองประเทศ ประชาชนมีส่วนร่วมในทุกขั้นตอนของการปกครอง มีสิทธิเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นที่เป็นประโยชน์ การมีเหตุผล และการยึดหลักนิติธรรมในการปกครอง

ประเทศไทยได้มีการเปลี่ยนแปลงการปกครองจากระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชย์มาเป็นการปกครองระบอบประชาธิปไตย เมื่อวันที่ ๒๔ มิถุนายน พ.ศ. ๒๔๗๕ โดยนำแบบอย่างมาจากประเทศอังกฤษ โดยการนำเอาสถาบันทางการเมืองที่สำคัญๆ อาทิเช่น รัฐสภาซึ่งประกอบด้วยสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่มาจากการเลือกตั้ง และสมาชิกวุฒิสภาที่มาจากการแต่งตั้ง มีระบบพรรคการเมืองใช้ชื่อว่าคณะราษฎร และมีการประกาศใช้รัฐธรรมนูญ รวมถึงมีการเลือกตั้งแบบประชาธิปไตย*

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช ๒๕๔๒ มาตรา ๗ ได้กำหนดว่า ในกระบวนการเรียนรู้ต้องมุ่งปลูกจิตสำนึกที่ถูกต้องเกี่ยวกับการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข รู้จักรักษาและส่งเสริม สิทธิ หน้าที่ เสรีภาพ ความเคารพ กฎหมาย ความเสมอภาคและศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ ซึ่งจะสอดคล้องกับรัฐธรรมนูญฉบับ พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๘๑ ที่บัญญัติว่า รัฐต้องจัดการศึกษาอบรมให้เกิดความรู้คู่คุณธรรมจัดให้มีกฎหมายเกี่ยวกับการศึกษาแห่งชาติ ปรับปรุงการศึกษาให้สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงทาง

*สุรวุฒ นุรักษ์, “การเรียนรู้ทางการเมือง : ศึกษากรณีนักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหง คณะรัฐศาสตร์และมนุษยศาสตร์ ระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ ๑ และ ๔”, วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยรามคำแหง), ๒๕๔๕, หน้า ๑.

เศรษฐกิจและสังคม สร้างเสริมความรู้และปลูกฝังจิตสำนึกที่ถูกต้องเกี่ยวกับการเมืองการปกครอง ในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข^๒

เนื่องจากประเทศไทยมีการปกครองระบอบประชาธิปไตยก็จำเป็นที่จะต้องปลูกฝังเรื่อง ของประชาธิปไตย ให้นักเรียนมีความรู้พื้นฐานในเรื่องของการปกครองระบอบประชาธิปไตย เพราะนักเรียนเป็นเยาวชนของชาติ และจะเป็นประชาชนผู้รับผิดชอบในกิจการสำคัญของประเทศต่อไปในอนาคต การที่รัฐบาลมีนโยบายในการเสริมสร้างความเข้าใจที่ถูกต้อง แนวทางหนึ่งที่จะ ช่วยให้นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจในบทบาทของตนตามการปกครองในระบอบประชาธิปไตย คือ การให้การศึกษาทั้งในด้านความรู้และการปฏิบัติ โดยการปลูกฝังตั้งแต่ใน โรงเรียนให้นักเรียน ปฏิบัติและทราบถึงกฎระเบียบ ข้อบังคับของโรงเรียน รวมถึงการนำรูปแบบการปกครองระบอบ ประชาธิปไตยมาใช้ในโรงเรียน เช่น การเลือกหัวหน้าห้อง การเลือกประธานนักเรียน การ ปรึกษาหารือของคณะกรรมการนักเรียน การลงมติในที่ประชุม การใช้เสียงข้างมาก เป็นต้น รวมถึง การสนับสนุนให้นักเรียนมีส่วนร่วมกับองค์กรการปกครองส่วนท้องถิ่น หรือการปกครอง ระดับประเทศ ที่เกี่ยวข้องกับประชาธิปไตย โรงเรียนจึงจำเป็นต้องนำรูปแบบการปกครองแบบ ประชาธิปไตยเข้าไปสอดแทรกให้นักเรียนได้ซึมซับการดำเนินวิถีชีวิตแบบประชาธิปไตย เพราะ การศึกษามีบทบาทสำคัญในการปลูกฝังทัศนคติ สร้างค่านิยมก่อให้เกิดความรู้ ความคิดเห็น ความ เชื่อต่าง ๆ แก่ผู้เรียน ในการจัดระเบียบการศึกษาจึงมีความจำเป็นอย่างมากที่จะต้องจัดให้สอดคล้อง กับการปกครองของประเทศเนื่องจากการเปลี่ยนแปลงของสังคมไทยในปัจจุบัน ที่เน้นการพัฒนา ทางเศรษฐกิจ เทคโนโลยี มากกว่าการพัฒนาคน ทำให้การเรียนรู้ทางการปกครองระบอบ ประชาธิปไตยของเยาวชนมีน้อยมาก ทางด้านการศึกษาและ อิทธิพลของสื่อชนิดต่าง ๆ ไม่ได้มี บทบาทส่งเสริมให้เยาวชนเกิดความรู้ความเข้าใจ ความสนใจ รวมถึงการมีส่วนร่วมทางการเมือง ของเยาวชนมากนัก

จากสภาพปัญหาดังกล่าวข้างต้น ทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาค้นคว้าเรื่องความเข้าใจ ระบอบประชาธิปไตยของนักเรียนชั้นมัธยมปีที่ ๖ ของโรงเรียนอ้อมน้อย โสภณชนูปถัมภ์ และ โรงเรียนกระทุ่มแบน “วิเศษสมุทคุณ” ที่มีที่ตั้งอยู่ในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร เพราะว่าการปกครองระบอบประชาธิปไตย จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องส่งเสริม โดยเริ่มต้นจาก

^๒ชูชาติ หอมจันทร์, “การมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย : ศึกษาเฉพาะ กรณีครูมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในจังหวัดปทุมธานี”, วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหา บัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยรามคำแหง), ๒๕๔๓, หน้า ๓.

สถานศึกษาทุกระดับ เพื่อให้นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจในการปกครองระบอบประชาธิปไตยเพิ่มมากขึ้น

๑.๒ วัตถุประสงค์ของการวิจัย

๑.๒.๑ เพื่อศึกษาความเข้าใจระบอบประชาธิปไตยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖ ของโรงเรียนในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร

๑.๒.๒ เพื่อเปรียบเทียบความเข้าใจระบอบประชาธิปไตยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖ ของโรงเรียนในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร จำแนกตามตัวแปรอิสระ

๑.๒.๓ เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการปกครองระบอบประชาธิปไตยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖ ของโรงเรียนในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร

๑.๓ ขอบเขตของการวิจัย

ในการวิจัยเรื่องนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของการวิจัยไว้ดังนี้

๑.๓.๑ ขอบเขตด้านเนื้อหา ได้แก่ ความเข้าใจระบอบประชาธิปไตยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖ ของโรงเรียนในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ใน ๔ ด้านประกอบด้วย (๑) ด้านหลักการของประชาธิปไตย (๒) ด้านอุดมการณ์ของประชาธิปไตย (๓) ด้านรูปแบบของประชาธิปไตย และ (๔) ด้านการเลือกตั้งระบอบประชาธิปไตย

๑.๓.๒ ขอบเขตด้านประชากร ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖ ของโรงเรียนในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคการศึกษาที่ ๑ ปีการศึกษา ๒๕๕๐ จำนวนนักเรียนรวมทั้งสิ้น ๓๓๓ คน และได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน ๑๖๗ คน ใช้ระยะเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูล การแจกแบบสอบถาม และการวิเคราะห์ข้อมูลเป็นเวลา ๖ เดือน ภายในปีการศึกษา ๑ ปีการศึกษา ๒๕๕๐

๑.๓.๓ ขอบเขตด้านพื้นที่ ได้แก่ โรงเรียนที่ตั้งอยู่ในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ซึ่งประกอบด้วย ๒ โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนกระทุ่มแบน“วิเศษสมุทคุณ” และโรงเรียนอ้อมน้อยโสภณชนูปถัมภ์

๑.๔ สมมติฐานการวิจัย

๑.๔.๑ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖ ของโรงเรียนในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ที่มีเพศแตกต่างกัน มีความเข้าใจระบอบประชาธิปไตยแตกต่างกัน

๑.๔.๒ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖ ของโรงเรียนในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ที่มีอายุแตกต่างกัน มีความเข้าใจระบอบประชาธิปไตยแตกต่างกัน

๑.๔.๓ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖ ของโรงเรียนในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ที่มีสถานศึกษาแตกต่างกัน มีความเข้าใจระบอบประชาธิปไตยแตกต่างกัน

๑.๔.๔ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖ ของโรงเรียนในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ที่มีเขตที่พักอาศัยแตกต่างกัน มีความเข้าใจระบอบประชาธิปไตยแตกต่างกัน

๑.๕ ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

๑.๕.๑ ทำให้ทราบถึงความเข้าใจระบอบประชาธิปไตยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖ ในโรงเรียนเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร

๑.๕.๒ ทำให้ทราบถึงการเปรียบเทียบความเข้าใจระบอบประชาธิปไตยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖ ในโรงเรียนเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร จำแนกตามตัวแปรอิสระ

๑.๕.๓ ทำให้ทราบถึงข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการปกครองระบอบประชาธิปไตยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖ ของโรงเรียนในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร

๑.๕.๔ นำผลการวิจัยไปเป็นแนวทางในการแก้ไขปรับปรุง และส่งเสริมรูปแบบการปกครองระบอบประชาธิปไตยในสถานศึกษาต่อไป

๑.๖ นิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย

ความเข้าใจ หมายถึง การรับรู้การประมวลผลความรู้ที่ได้อย่างเป็นระบบหรือความสามารถในการคิดเปลี่ยนแปลงย่นย่อรวมกัน จึงประกอบด้วย การแปลความหมาย การตีความ และการขยายความรู้ ความจำ ให้กว้างออกไปจากเดิมอย่างสมเหตุสมผล การแสดงพฤติกรรมเมื่อเผชิญกับสื่อความหมาย และความสามารถในการแปลความหมาย การสรุปหรือการขยายความสิ่งใดสิ่งหนึ่ง

ประชาธิปไตย หมายถึง อำนาจอสูงสุดในการบริหารปกครองประเทศเป็นของประชาชน ประชาชนเป็นเจ้าของอำนาจอธิปไตย บุคคลหรือกลุ่มบุคคลใดจะเป็นผู้ปกครองจะต้องได้รับความเห็นชอบจากประชาชน นโยบายในการปกครองประเทศจะต้องสอดคล้องกับความต้องการของประชาชนส่วนใหญ่ แต่การที่จะเป็นประชาธิปไตยที่แท้จริงนั้นจะต้องเป็นการปกครองโดยอาณัติของคนส่วนมาก และเพื่อประโยชน์ต่อคนส่วนมาก

หลักการของประชาธิปไตย หมายถึง หลักสำหรับการปกครองประเทศ และสร้างความชอบธรรมให้แก่รัฐ ซึ่งประกอบด้วย ๔ หลักที่สำคัญ คือ หลักอำนาจอิสระเป็นของประชาชน หลักสิทธิเสรีภาพต่าง ๆ หลักความสูงสุดของกฎหมาย และหลักการเสียงข้างมาก

อุดมการณ์ของประชาธิปไตย หมายถึง ความเชื่อมั่นศรัทธาในสติปัญญา เหตุผลและความสามารถของมนุษย์ สิทธิเสรีภาพที่แสดงความคิดเห็น มีความเสมอภาคตามกฎหมายและทางการเมือง โดยไม่แยกว่าเพศใด มีกำเนิดอย่างไร และมีฐานะทางเศรษฐกิจสังคมเช่นใด

รูปแบบของระบอบประชาธิปไตย หมายถึงการปกครองโดยระบอบประชาธิปไตย จำเป็นต้องมีกฎหมายรัฐธรรมนูญ อันเป็นกฎหมายสูงสุดในการปกครองประเทศ อำนาจอธิปไตย (Sovereignty) เป็นอำนาจอิสระในการปกครองประเทศ มีอธิปไตยเป็นของตนเอง คือสามารถที่จะดำเนินกิจการภายในหรือภายนอกประเทศโดยอิสระ ไม่ถูกบังคับควบคุมหรือแทรกแซงโดยประเทศอื่น อำนาจอธิปไตยแบ่งออกเป็น ๓ ประการคือ อำนาจในการออกกฎหมายหรือนิติบัญญัติ อำนาจในการนำกฎหมายไปบังคับใช้หรือบริหาร และอำนาจในการตัดสินคดีตามตัวบทกฎหมายหรืออำนาจตุลาการ

การเลือกตั้งระบอบประชาธิปไตย หมายถึง กิจกรรมทางการเมืองที่สำคัญของระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตย เป็นวิธีการคัดเลือกบุคคลโดยการลงคะแนนเสียงเพื่อให้ได้ผู้แทนของประชาชนไปทำหน้าที่ในรัฐสภาหรือใช้อำนาจอธิปไตยแทนตน การเลือกตั้งทำให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการปกครองและเปลี่ยนแปลงอำนาจทางการเมืองโดยสันติวิธี การเลือกตั้งเป็นการแสดงเจตนารมณ์ของประชาชนในการเลือกผู้แทนเข้าไปทำหน้าที่แทนตน การเลือกตั้งจึงถือว่าเป็นหัวใจสำคัญของการปกครองระบอบประชาธิปไตย

เพศ หมายถึง เพศของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖ ของโรงเรียนในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ที่แบ่งออกเป็น เพศชาย และเพศหญิง

อายุ หมายถึง อายุของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖ ของโรงเรียนในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ที่มีอายุ ระหว่าง ๑๖, ๑๗, ๑๘ และ ๑๙ ปี

สถานศึกษา หมายถึง โรงเรียนที่ตั้งอยู่ในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ที่ทำการเปิดสอนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖ ซึ่งประกอบด้วย ๒ โรงเรียน คือ ๑) โรงเรียนกระทุ่มแบน “วิเศษสมุทคุณ” ตำบลตลาด อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ๒) โรงเรียนอ้อมน้อย โสภณชนูปถัมภ์ ตำบลอ้อมน้อย อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร

เขตที่พักอาศัย หมายถึง เขตที่พักอาศัยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖ ซึ่งแบ่งออกเป็น ๓ เขต คือ ๑) เขตเทศบาล หมายถึง นักเรียนที่มีเขตที่พักอาศัยอยู่ในเขตเทศบาลเมืองกระทุ่มแบน และเขตเทศบาลเมืองอ้อมน้อย จังหวัดสมุทรสาคร ๒) นอกเขตเทศบาล หมายถึง นักเรียนที่มีเขตที่พักอาศัย

อยู่นอกเขตเทศบาลเมืองกระทุ่มแบน และอยู่นอกเขตเทศบาลเมืองอ้อมน้อย แต่ยังมีที่พักอาศัยอยู่ในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ๓) เขตที่พักอาศัยอื่น ๆ หมายถึง นักเรียนที่มีเขตที่พักอาศัยอยู่นอกเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร

บทที่ ๒

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาวิจัย เรื่อง “ความเข้าใจระบอบประชาธิปไตยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖ : ศึกษาเฉพาะกรณีโรงเรียนในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร” นี้ได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยเชิงสำรวจหรืองานวิจัยภาคสนาม (Survey Research or Field Research) ที่เกี่ยวข้อง มีรายละเอียด ดังนี้

- ๒.๑ แนวคิดเกี่ยวกับความเข้าใจ
- ๒.๒ แนวคิดเกี่ยวกับประชาธิปไตย
- ๒.๓ แนวคิดเกี่ยวกับประชาธิปไตยในโรงเรียน
- ๒.๔ สภาพพื้นที่ทำการวิจัย
- ๒.๕ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
- ๒.๖ สรุปกรอบแนวคิด

๒.๑ แนวคิดเกี่ยวกับความเข้าใจ

๒.๑.๑ ความหมายของความเข้าใจ

ความเข้าใจ หมายถึง การรับรู้ การประมวลผลความรู้ที่ได้อย่างเป็นระบบ หรือความสามารถในการคัดแปลงข้อมูลร่วมกัน จึงประกอบด้วย การแปลความหมาย การตีความ และการขยายความความเข้าใจหรือความคิดรวบยอด ซึ่งเป็นความสามารถทางสติปัญญาในการขยายความรู้ความจำ ให้กว้างออกไปจากเดิมอย่างสมเหตุสมผล การแสดงพฤติกรรมเมื่อเผชิญกับสื่อความหมาย และความสามารถในการแปลความหมาย การสรุปหรือการขยายความสิ่งใดสิ่งหนึ่ง^๑

^๑แสงจันทร์ โสภากาล, “ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความรู้ความเข้าใจของบุคคลากรเกี่ยวกับองค์การบริหารส่วนตำบล : กรณีศึกษาจังหวัดเลย”, วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : สถาบันราชภัฏเลย), ๒๕๔๔, หน้า ๑๕.

๒.๑.๒ ลักษณะแนวคิดของความเข้าใจ

ประภาเพ็ญ สุวรรณ ได้ให้ความหมายของความเข้าใจ ว่าเป็นพฤติกรรมขั้นต่อมาจากความรู้ ขั้นตอนนี้จะต้องใช้ความสามารถทางสมองและทักษะในขั้นสูงจนถึงระดับของ “การสื่อความหมาย” ซึ่งอาจทำได้ทั้งที่เป็นการใช้ปากเปล่า ข้อเขียน ภาษา หรือการใช้สัญลักษณ์ มักเกิดขึ้นหลักจากที่บุคคลได้รับทราบข่าวสารต่าง ๆ แล้วโดยการฟัง เห็น อ่าน หรือเขียน ความเข้าใจนี้อาจจะแสดงออกในรูปของการใช้ทักษะหรือการแปลความหมายต่าง ๆ เช่น การบรรยายข่าวสาร โดยใช้คำพูดของตนเองหรือการแปลความหมายจากภาษาหนึ่งไปยังอีกภาษาหนึ่ง โดยคงความหมายเดิมไว้ หรืออาจเป็นการแสดงความคิดเห็นหรือใช้ข้อสรุปหรือการคาดคะเนได้เช่นกัน^๒

เบนจามินต์ เอส. บลูม (Benjamin S. Bloom) ได้ให้ความหมายของความเข้าใจว่า เป็นขั้นตอนที่สำคัญของการสื่อความหมาย โดยอาศัยความสามารถทางสมองและทักษะ ซึ่งอาจจะกระทำได้โดยการ ใช้ปากเปล่า ข้อเขียน ภาษา หรือสัญลักษณ์ต่าง ๆ โดยการทำความเข้าใจนั้น อาจไม่มีผลสมบูรณ์เสมอไป พฤติกรรมความเข้าใจแบ่งออกได้เป็น ๓ ลักษณะ ดังนี้

๑) การแปลความ (Translation) เป็นความสามารถในการจับใจความให้ถูกต้องกับสิ่งที่สื่อความหมาย หรือความสามารถในการถ่ายทอดภาษาหนึ่งไปสู่อีกภาษาหนึ่งหรือจากการสื่อสารรูปหนึ่งไปสู่อีกรูปหนึ่ง

๒) การตีความ (Interpretation) เป็นความสามารถในการอธิบาย หรือแปลความหมายหลาย ๆ อันมาเรียบเรียง ร้อยกรอง โดยทำการจัดระเบียบ สรุปยอดเป็นเนื้อความใหม่ได้ โดยยึดเนื้อหาข้อความเดิมไว้เป็นหลัก ไม่ต้องอาศัยหลักเกณฑ์อื่นใดมาใช้

๓) การขยายความ (Extrapolation) เป็นความสามารถที่ขยายเนื้อหาข้อมูลที่รับรู้มาให้มากขึ้น หรือเป็นความสามารถในการทำนายหรือคาดคะเนเหตุการณ์ล่วงหน้าได้เป็นอย่างดี โดยอาศัยข้อมูล อ้างอิง หรือแนวโน้มที่เกินเลยจากข้อมูล^๓

^๒บุญฤทธิ์ สราภิรมย์, “ความรู้ความเข้าใจในพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พุทธศักราช ๒๕๔๐ : ศึกษากรณีข้าราชการสำนักข่าวกรองแห่งชาติ”, วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์), ๒๕๔๗, หน้า ๘.

^๓ร้อยตำรวจเอกจักริช ใจดี, “ความเข้าใจเกี่ยวกับประชาธิปไตยของนิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์”, วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์), ๒๕๔๒, หน้า ๘.

เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์ ได้ให้ความหมายของความเข้าใจว่า ความเข้าใจหมายถึง จุดมุ่งหมายที่ซับซ้อนกว่าความรู้ พฤติกรรม และการตอบสนองซึ่งเป็นตัวแทนของการรู้เรื่องในสื่อความเข้าใจนั้น อาจมาในรูปของการพูด การเขียน และการใช้สัญลักษณ์ต่าง ๆ^๕

ชวาล แพร์ตกุล ได้ให้ความหมายของความเข้าใจว่า คือ ความสามารถในการผสมและการขยายความรู้ และความจำให้ไกลออกไปจากเดิมอย่างสมเหตุสมผล เป็นความพยายามของสมองที่พยายามดัดแปลง ปรับปรุง หรือเสริมแต่งความรู้เดิมให้มีรูปลักษณะใหม่^๕

สรุปได้ว่า ความเข้าใจ คือ ความสามารถในการนำความรู้ ความจำไปดัดแปลง ปรับปรุง เพื่อให้สามารถจับใจความ อธิบาย การตีความ การขยายความ หรือเปรียบเทียบ ย่นย่อเรื่องราว ความคิด ข้อเท็จจริงต่าง ๆ รวมถึงความสามารถในการเก็บรวบรวมความรู้ แล้วขยายความรู้ ความจำนั้นให้ไกลออกไปจากเดิมอย่างสมเหตุสมผล^๖

๒.๒ แนวคิดเกี่ยวกับประชาธิปไตย

๒.๒.๑ ความหมายของประชาธิปไตย

เมื่อมนุษย์มาอาศัยอยู่ร่วมกันหลายเผ่าพันธุ์และหลากหลายวัฒนธรรมย่อมทำให้เกิดความแตกต่างในเรื่องของความคิด ความเชื่อ วิธีการดำรงชีวิต ซึ่งโดยธรรมชาตินั้นการอยู่ร่วมกันของสังคมมนุษย์ สิ่งที่เกิดเกี่ยวเนื่องไม่ได้ นั่นคือ ความไม่เข้าใจกัน การกระทบกระทั่งกัน การขัดแย้งโต้เถียงกันตามความคิดเห็นของแต่ละคน เมื่อมีการอยู่ร่วมกันเพิ่มมากขึ้นย่อมเกิดปัญหาความขัดแย้งต่าง ๆ

^๕เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์ และเอนกกุล กริแสง, หลักเบื้องต้นของการวัดผลการศึกษา, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์พิมพ์มณเฑียร, ๒๕๑๗), หน้า ๗.

^๕ชวาล แพร์ตกุล, เทคนิคการวัดผล, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช, ๒๕๒๖), หน้า ๑๖.

^๖สุชาติ พึ่งสาย, “ความรู้ความเข้าใจและเจตคติต่อสิทธิหน้าที่ในการบริหารจัดการท้องถิ่นกับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาประชาชน ตำบลบ้านคลองสวน อำเภอพระสมุทรเจดีย์ จังหวัดสมุทรปราการ”, วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี), ๒๕๔๘, หน้า ๘.

ไม่สามารถควบคุมพฤติกรรมของมนุษย์ได้ทุกคนดังนั้นจึงมีการสร้างกฎเกณฑ์มาควบคุมมนุษย์ด้วยกันเอง เพื่อความสงบเรียบร้อยในสังคม^๑

กรมหมื่นนราธิปพงศ์ประพันธ์ (พระองค์เจ้าวรรณไวทยากร) กล่าวว่าประชาธิปไตย หมายถึง อุดมการณ์ทางการเมือง คืออำนาจสูงสุดของรัฐเป็นของประชาชน ประชาชนเป็นเจ้าของอำนาจอธิปไตย โดยประเทศที่มีการปกครองในระบอบประชาธิปไตยในปัจจุบัน อาจมีรูปแบบที่แตกต่างกัน เช่น อาจเป็นการปกครองในรูปแบบรัฐสภา รูปแบบประธานาธิบดีหรือรูปแบบกึ่งประธานาธิบดีกึ่งรัฐสภาเป็นรูปแบบการปกครองที่แบ่งแยกอำนาจรัฐหรืออำนาจทางการเมืองให้กับองค์กรต่าง ๆ ทางการเมืองอย่างเด็ดขาดหรือบางส่วน ประชาธิปไตยยังต้องสอดคล้องกับการดำเนินชีวิตประจำวันของประชาชน เช่น การเป็นผู้มีเหตุผล การยอมรับศักดิ์ศรีของบุคคลอื่น การตัดสินใจ การกระทำการใด ๆ จะอาศัยเสียงส่วนใหญ่โดยไม่นิยมความรุนแรงในการแก้ไขปัญหา และมีการยอมรับการเปลี่ยนแปลงของสังคม^๒

ม.ร.ว.คึกฤทธิ์ ปราโมช และชาญวิทย์ เกษตรศิริ ให้ความหมายของประชาธิปไตยไว้ว่า คือ สิทธิ เสรีภาพและความเสมอภาค สิทธิประกอบด้วยความรู้จักหน้าที่ เสรีภาพจะต้องไม่กระทบกระเทือนต่อบุคคลอื่น ไม่ว่าจะผ่านทางใด ๆ ส่วนความเสมอภาคคือความเสมอภาคในโอกาสที่จะทำงาน ตลอดจนความเสมอภาคในการที่จะก้าวหน้าต่อไปในกิจการงานของตน^๓

ราชบัณฑิตยสถาน ให้ความหมายว่าประชาธิปไตย หมายถึง ระบอบการปกครองที่ถือมติปวงชนเป็นใหญ่^๔

^๑สุขุม นवलสกุล และวิศิษฐ์ ทวีเศรษฐ, การเมืองการปกครองไทย, พิมพ์ครั้งที่ ๑๔, (กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยรามคำแหง, ๒๕๔๓), หน้า ๑.

^๒คณาจารย์ภาควิชารัฐศาสตร์ - รัฐประศาสนศาสตร์ สถาบัน OPINION, คู่มือรัฐศาสตร์-รัฐประศาสนศาสตร์, พิมพ์ครั้งที่ ๒, (กรุงเทพมหานคร : บริษัท สยามสปอร์ต ซินดิเคท จำกัด, ๒๕๔๕), หน้า ๘๕.

^๓ม.ร.ว.คึกฤทธิ์ ปราโมช และชาญวิทย์ เกษตรศิริ, ประชาธิปไตยของชาวบ้าน, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์พิมพ์เนศ, ๒๕๑๘), หน้า ๘๔.

^๔ราชบัณฑิตยสถาน, พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน, (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์อักษรเจริญทัศน์, ๒๕๒๕), หน้า ๔๕๕.

กรมท ทองธรรมชาติ กล่าวว่าประชาธิปไตยมีความหมาย ๓ ลักษณะ คือ ประการแรก ประชาธิปไตยในฐานะอุดมคติหรือในฐานะที่เป็นแนวความคิดทางการเมือง ประการที่สอง ประชาธิปไตยในฐานะที่เป็นวิถีชีวิต ประการที่สาม ประชาธิปไตยในฐานะที่เป็นระบบการเมือง ประชาธิปไตยในฐานะที่เป็นแนวความคิดทางการเมือง ยึดหลักของความเสมอภาคและเสรีภาพ และเชื่อในสิทธิปัญญาของมนุษย์และในฐานะที่เป็นวิถีการดำรงชีวิตเน้นที่การมีน้ำใจ ประชาธิปไตยยึดหลักสิทธิเสรีภาพ ความเสมอภาค และศักดิ์ศรีแห่งความเป็นมนุษย์ด้วยกัน และส่วนในฐานะที่เป็นระบบการเมืองยึดหลักการอธิปไตยมาจากประชาชนกล่าวคือ ถือว่าผู้ปกครองจะต้องมาจากความยินยอมพร้อมใจกันของประชาชน และจะต้องปกครองตามความต้องการของประชาชนโดยส่วนรวม^{๑๑}

จิโรช วิระชัย กล่าวว่าประชาธิปไตยต้องยึดหลักการปกครองโดยคำนึงถึงความสุขของประชาชนเป็นใหญ่ ตามหลักพุทธศาสนาประชาธิปไตยมีลักษณะคล้ายกับ โลกาธิปไตย หมายถึง อธิปไตยเป็นของโลก ซึ่งคำว่าโลกในที่นี้หมายถึงสังคมหรือคนส่วนใหญ่ คือถือเสียงข้างมากของสังคม ดังนั้นคำว่าโลกาธิปไตยจึงพอที่จะถือได้คือประชาธิปไตยและยังเห็นว่ารูปแบบการปกครองอาจแบ่งออกได้เป็นสองประเภทใหญ่ ๆ ได้แก่ (๑) การเป็นประชาธิปไตย (๒) การมีลักษณะอำนาจนิยมการเป็นประชาธิปไตย ในที่นี้หมายถึงประชาธิปไตยแบบมีผู้แทนราษฎร ซึ่งไม่ใช่ประชาธิปไตยแบบโดยตรง ส่วนการมีลักษณะอำนาจนั้นเป็นทิศทางไปทางซ้ายคือแบบคอมมิวนิสต์หรือทางขวาหรือฟาสซิสต์ประเทศต่าง ๆ อาจเอนเอียงไปทางประชาธิปไตยหรือทางอำนาจนิยมก็ได้^{๑๒}

จตุร สุภาพ ได้สรุปความหมายของคำว่า ประชาธิปไตย ว่าหมายถึง

- ๑) ความปรารถนาที่ต้องการรักษาไว้ซึ่งความสำคัญของตนเอง และความเสมอภาคในทางเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง
- ๒) การดำรงชีวิตเพื่อความผาสุกร่วมกัน โดยมีเจตนารมณ์ของประชาชนเป็นเครื่องนำทาง
- ๓) รูปแบบการปกครองและวิถีชีวิตที่ถือเอาเสรีภาพเป็นหลักสำคัญ

^{๑๑}กรมท ทองธรรมชาติ และคณะ, หลักประชาธิปไตย, (กรุงเทพมหานคร : พิมพ์ที่สุรพิมพ์จำกัด, ๒๕๔๑), หน้า ๕๑.

^{๑๒}จิโรช วิระชัย, รัฐศาสตร์ทั่วไป, พิมพ์ครั้งที่ ๑๒, (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง, ๒๕๔๐), หน้า ๑๘๖.

๔) การเปิดโอกาสให้ประชาชนสามารถดำเนินการร่วมกัน โดยไม่สูญเสียเสรีภาพ ตามที่แต่ละคนปรารถนา^{๑๑}

๕) การปกครองโดยเสียงของคนส่วนมากโดยคำนึงถึงสิทธิของคนส่วนน้อย

อมร รักษาสัตย์ ได้อธิบายว่า คำว่า ประชาธิปไตย มาจากคำว่า ประชา + อธิปไตย ตรงกับคำภาษาอังกฤษว่า Democracy ซึ่งมาจากภาษากรีก Demokratia ที่มาจากคำว่า demos (ประชาชน) และ cratos (การปกครอง) ความหมายตามฉบับดั้งเดิมที่อริสโตเติลให้ไว้คือสถานะที่คนเป็นไทและคนยากจนที่มีจำนวนข้างมากในสังคม ได้รับมอบหมายให้กำอำนาจไว้ในมือ ประชาธิปไตยที่บริสุทธิ์ที่สุด ได้รับการเรียกเช่นนี้ได้ก็เพราะมีสภาพแห่งความเสมอภาคปรากฏอยู่ในที่นั้นและกฎหมายของรัฐมุ่งรับรองความเสมอภาคนั้น ความเชื่อแบบประชาธิปไตยมีรากฐานมาจากปัจเจกชนนิยม ซึ่งนิยมมีความเป็นอิสระ เสรีภาพของบุคคล และมองความสัมพันธ์ระหว่างคนกับรัฐว่า รัฐมีอยู่เพื่อเป็นเครื่องมือช่วยให้บุคคลในสังคมมีชีวิตที่มั่นคง ปลอดภัย และสมบูรณ์มากกว่าที่จะถือว่ารัฐเป็นสิ่งที่มีความสำคัญเหนือบุคคล^{๑๒}

อับราฮัม ลินคอล์น อดีตประธานาธิบดีของสหรัฐอเมริกา ให้นิยามของประชาธิปไตย ไว้ว่า “รัฐบาลประชาธิปไตย คือ รัฐบาลของประชาชน โดยประชาชน และเพื่อประชาชน” ซึ่งคำกล่าวนี้สามารถขยายความได้ดังนี้^{๑๓}

รัฐบาลของประชาชน (Rule of people) หมายถึง การที่ประชาชนอยู่ในฐานะเป็นเจ้าของรัฐบาล คือมีส่วนร่วมในการกำหนดผู้ที่จะเป็นผู้ปกครอง สามารถเปลี่ยนแปลงผู้ปกครองได้ถ้าผู้ปกครองไม่บริหารปกครองประเทศเป็นไปเพื่อประโยชน์สุขแก่ประชาชนโดยส่วนรวม รัฐบาลของประชาชนอาจขยายความถึงความผูกพันของประชาชนที่มีต่อระบอบการเมือง เป็นหลักยึดพื้นฐานในการแสวงหาสิ่งที่เป็นเป้าหมายสูงสุดของการเมืองการปกครอง ซึ่งเป็นนัยของการสร้างพันธะยึดเหนี่ยวที่เรียกว่า อุดมการณ์ทางการเมืองการปกครองระบอบประชาธิปไตย ซึ่งก็คือ การ

^{๑๑} จรูญ สุภาพ, ลัทธิการเมืองและเศรษฐกิจเปรียบเทียบ, พิมพ์ครั้งที่ ๔, (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช, ๒๕๓๔), หน้า ๗๓.

^{๑๒} อมร รักษาสัตย์, ประชาธิปไตยและรัฐธรรมนูญฉบับประชาชน, (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์การรังสรรค์การพิมพ์, ๒๕๔๓), หน้า ๒๕๗.

^{๑๓} สุนธิ เตชานันท์, พื้นฐานทางรัฐศาสตร์, (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์พินิจ, ๒๕๔๐), หน้า ๑๗๔.

กำหนดให้อำนาจสูงสุดในการเมืองการปกครองหรืออำนาจอธิปไตยให้เป็นของประชาชนไม่ใช่ของรัฐบาลนั่นเอง ดังเช่น การกำหนดให้ผู้ปกครองต้องมาจากการเลือกตั้งทั่วไป โดยการเปิดให้มีการใช้สิทธิออกเสียงเป็นการทั่วไปของประชาชน การกำหนดให้การใช้อำนาจของผู้ปกครองต้องอยู่บนพื้นฐานความยินยอมของประชาชน และการกำหนดให้ประชาชนเป็นผู้กำหนดความตกลงใจในการปกครอง การเปลี่ยนแปลงและการยกเลิกสัญญาประชาคม เป็นต้น

รัฐบาลโดยประชาชน หมายถึง ประชาชนหรือพลเมืองทุกคนมีสิทธิที่จะเป็นผู้ปกครอง หากได้รับเสียงสนับสนุนจากประชาชนโดยส่วนใหญ่ของประเทศ การเป็นผู้ปกครองหรือผู้แทนราษฎรต้องไม่ถูกจำกัดให้อยู่ในแวดวงของกลุ่มชนชั้นใดชนชั้นหนึ่ง โดยเฉพาะ ต้องมีการเปิดโอกาสให้ทุกคนโดยเท่าเทียมกัน เป็นหลักยึดพื้นฐานในการแสวงหาสิ่งที่เป็น กระบวนวิธิต่าง การเมืองการปกครอง ซึ่งเป็นนัยของการสร้างกระบวนการทางการเมืองการปกครองให้รองรับกับการกำกับควบคุมของประชาชน ในรูปของการสร้างวิธิต่างในการใช้สิทธิเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนคู่ขนานกันไปกับวิธิต่างในการใช้อำนาจของผู้ปกครอง ที่จะต้องรับผิดชอบและตอบสนองต่อประชาชนพร้อมกันไปด้วย ซึ่งเป็นวิธิต่างของความสัมพันธ์ร่วมกันระหว่างผู้ปกครองกับประชาชนผู้รับการปกครองนั่นเอง ดังเช่นการกำหนดให้ใช้เสียงข้างมากในการปกครองโดยต้องเคารพเสียงข้างน้อยด้วย การยึดเจตนารมณ์ของฝ่ายประชาชนเป็นบรรทัดฐานอ้างอิงพันธะผูกพันสัญญาประชาคมแก่ฝ่ายผู้ปกครอง และการเคารพความเป็นสูงสุดของสัญญาประชาคมที่ผู้ปกครองจะละเมิดมิได้

รัฐบาลเพื่อประชาชน (Rule for people) หมายความว่า รัฐบาลหรือคณะบุคคลที่ขึ้นปกครองประเทศนั้น จะต้องมียุคประสงค์เพื่อความผาสุกของปวงชนเป็นหลัก และพยายามที่จะบริหารสังคมให้ดำเนินไปตามวิถีที่กำหนดไว้เพื่อให้บรรลุถึงจุดหมายนั้น หลักการรัฐบาลของประชาชนโดยประชาชนและเพื่อประชาชน เป็นหลักการที่ให้ไว้ว่ารัฐบาลที่ปกครองอยู่เป็นประชาธิปไตยหรือไม่ การที่รัฐบาลใดจะได้รับการยอมรับว่าเป็นรัฐบาลประชาธิปไตยจะต้องมีลักษณะครบทั้ง ๓ ประการ คือเป็นรัฐบาลที่ได้รับการเลือกตั้งจากประชาชน การเลือกตั้งนั้นเปิดโอกาสให้ทุกคนมีสิทธิเสนอตัวเข้ารับการเลือกตั้ง และรัฐบาลจะต้องบริหารประเทศตามความต้องการของประชาชนส่วนใหญ่ เพื่อให้ประชาชนมีความสมบูรณ์พูนสุข รัฐบาลที่เป็นประชาธิปไตยจะมีเพียงลักษณะหนึ่งลักษณะใดหรือสองลักษณะไม่ได้ จะต้องมีครบทั้งสามลักษณะการปกครองเพื่อประชาชนเป็นหลักยึดพื้นฐานในการแสวงหาสิ่งที่เป็นความชอบธรรมของรัฐบาลที่ยุติธรรม ซึ่งเป็นนัยของ

การจัดระเบียบความสัมพันธ์ทางอำนาจขององค์กรรัฐบาลให้สอดคล้องกับครรลองของระบอบการเมืองการปกครองอันเป็นการสร้างหลักประกันขั้นพื้นฐานให้เกิดความเชื่อมั่นในการใช้อำนาจการปกครองที่ยุติธรรมของรัฐบาลและการได้รับความยินยอมจากประชาชนในความชอบธรรมของการใช้อำนาจการปกครองนั้นด้วย เพื่อให้ประชาชนเชื่อมั่นในการไม่อาจบิดพลิ้วการใช้อำนาจการปกครองของรัฐบาล. ให้บิดเบือนไปจากกฎหมายอันเป็นตัวแทนเจตนารมณ์ร่วมของสัญญาประชาคมได้ ซึ่งจะเป็นหนทางสำคัญในการเอื้อประโยชน์ให้เกิดความยุติธรรมในการปกครองได้ในที่สุด โดยเฉพาะการที่รัฐบาลจะต้องทำหน้าที่ในการรักษาและสนองตอบต่อเจตนารมณ์ตามสัญญาประชาคมของประชาชน ซึ่งถือว่ามีความสูงสุดโดยที่รัฐบาลจะละเมิดมิได้นั่นเอง ดังเช่นการกำหนดให้อำนาจอธิปไตยเป็นอำนาจอธิปไตยสูงสุดในการออกกฎหมาย โดยที่ฝ่ายบริหารนั้นเป็นเจ้าหน้าที่ของประชาชนในการทำหน้าที่ปฏิบัติให้เป็นไปตามกฎหมายที่เป็นตัวแทนเจตนารมณ์ของประชาชนนั้น การกำหนดให้รัฐบาลต้องสร้างและรักษาความชอบธรรมในการปกครอง โดยการสงวนสิทธิให้ประชาชนเป็นฝ่ายให้การยอมรับหรือปฏิเสธการมีอำนาจเหนือตนของรัฐบาลได้ รวมทั้งการกำหนดให้ถือเอาประเด็นประโยชน์ด้านความปลอดภัย ความมั่นคง สิทธิเสรีภาพและความเสมอภาคเป็นเครื่องมือของประชาชนในการทำและยกเลิกสัญญาประชาคม

สรุป ได้ว่าประชาธิปไตย คือ รูปแบบการปกครองที่อำนาจอธิปไตยเป็นของประชาชน ประชาชนเป็นเจ้าของอำนาจอธิปไตย ยึดหลักสิทธิเสรีภาพ ความเสมอภาค ดังคำกล่าวของ อับราฮัม ลินคอล์น ที่กล่าวไว้ว่า รัฐบาลประชาธิปไตย คือ รัฐบาลของประชาชน โดยประชาชนและเพื่อประชาชน การปกครองแบบประชาธิปไตยนั้น คือ การปกครองที่อำนาจอธิปไตยเป็นของประชาชน ไม่ว่าจะอยู่ในรูปแบบประชาธิปไตยแบบรัฐสภา หรือรูปแบบประธานาธิบดี หรือกึ่งประธานาธิบดี ก็เป็นการปกครองโดยใช้หลักกฎหมาย ดังนั้นประเทศที่ปกครองโดยระบอบประชาธิปไตย จึงจำเป็นจะต้องมีกฎหมายรัฐธรรมนูญ อันเป็นกฎหมายสูงสุดในการปกครองประเทศ

๒.๒.๒ หลักการของประชาธิปไตย

การปกครองระบอบประชาธิปไตยหรือเสรีประชาธิปไตยนี้ จะเห็นได้ว่าจะมีหลักการสำคัญอยู่ ๔ ประการ คือ^{๑๖}

^{๑๖} สุขุม นวลสกุล และวิศิษฐ์ ทวีเศรษฐ, การเมืองการปกครองไทย, อ่างแก้ว, หน้า ๒๒.

๑) หลักอำนาจสูงสุดเป็นของประชาชน ซึ่งหลักการนี้อาจจะเรียกได้ว่าเป็นหลักการหรือประเด็นสำคัญของประชาธิปไตย ในหลักการนี้หรือการปกครองประเทศต่าง ๆ ต้องแสดงให้เห็นว่าประชาชนเป็นเจ้าของอำนาจอธิปไตยอย่างแท้จริง และต้องมีวิธีการที่แสดงออกให้เห็นว่าประชาชนเป็นเจ้าของอำนาจอธิปไตยได้แก่ ประชาธิปไตยโดยตรง โดยปัจจุบันยังมีปรากฏอยู่ในประเทศ สวิตเซอร์แลนด์ หรือในแถบมลรัฐภาคตะวันออกเฉียงเหนือของสหรัฐอเมริกา มีการประชุมเมืองที่มีลักษณะเป็นแบบประชาธิปไตยโดยตรง ในปัจจุบันระบอบประชาธิปไตยได้เปลี่ยนแปลงสภาพการณ์ของสังคมการเมืองทำให้เป็นแบบประชาธิปไตยในทางอ้อมหรือโดยผ่านทางผู้แทน แต่อย่างไรก็ตามในหลักการอำนาจสูงสุดเป็นของประชาชนโดยประชาชนต้องมีอำนาจตัดสินใจขั้นสุดท้าย หมายถึงประชาชนอาจเข้ามามีส่วนร่วมโดยตรงในกิจกรรมทางนิติบัญญัติและบริหารรัฐ และการตัดสินใจของประชาชนถือว่าเป็นที่สิ้นสุดเด็ดขาด

๒) หลักสิทธิเสรีภาพ หลักการที่แสดงว่าเป็นประชาธิปไตยนั้น ประชาชนต้องมีหลักประกันสิทธิเสรีภาพ ซึ่งถือเป็นพื้นฐานทางการเมือง และมีเสรีภาพในการแสดงออกไปไม่ว่าจะเป็นในด้านของการแสดงความคิดเห็น การพูด การเขียน การพิมพ์โฆษณา และการรวมกลุ่มจัดตั้งพรรคการเมือง การเลือกตั้ง การใช้สิทธิทางการเมืองซึ่งถือเป็นความเสมอภาคทางกฎหมาย ในเรื่องความเสมอภาคทางกฎหมายนี้หมายความว่า บุคคลทุกคนย่อมอยู่ภายใต้กฎหมายเดียวกัน ภายใต้ระบบศาลเดียวกัน และได้รับการปฏิบัติจากองค์กรแห่งกฎหมายเสมอกัน ในหลักการนี้ศาลจะต้องมีอิสระในการพิจารณาพิพากษาคดีในหลักสิทธิและเสรีภาพ รวมทั้งความเสมอภาคทางการเมือง เพราะเสรีภาพที่ประชาชนมีเท่ากันก็จะก่อให้เกิดความเสมอภาค

๓) หลักความสูงสุดของกฎหมาย ซึ่งถือเป็นหลักการมูลฐานของระบอบประชาธิปไตยอย่างหนึ่งก็คือกฎหมายเป็นหลักสูงสุด รัฐบาลจะปฏิบัติภารกิจใด ๆ ต้องอยู่ภายใต้กฎหมาย ซึ่งจะตรงกับหลักการที่ว่าเป็นนิติรัฐ คือรัฐธรรมนูญนั้นจะต้องมีหลักประกันสิทธิเสรีภาพของประชาชนเพื่อป้องกันมิให้รัฐบาลกระทำการใด ๆ ที่ขัดหรือจำกัดสิทธิเสรีภาพของประชาชนตามอำเภอใจ โดยปราศจากการยึดถือปฏิบัติตามกฎหมาย ซึ่งหลักการนี้จะมีหลักประกันก็ต่อเมื่อฝ่ายตุลาการแยกเป็นอิสระจากฝ่ายบริหารมีกระบวนการยุติธรรมเฉพาะในการพิจารณาการกระทำผิดของประชาชน และในการพิจารณาคดีแก่ผู้ต้องหาที่จะต้องทำตามวิธีการที่กฎหมายบัญญัติไว้ และหลักประกันความเป็นกฎหมายสูงสุดของกฎหมายอีกประการหนึ่ง คือการที่มีกฎหมายที่มีการควบคุมมิให้กฎหมายขัดต่อรัฐธรรมนูญอีกด้วย โดยองค์กรที่จะทำหน้าที่ควบคุมกฎหมายมิให้ขัดต่อ

รัฐธรรมนูญ อาจจะเป็นองค์การการเมือง ศาลยุติธรรมธรรมดา หรือศาลรัฐธรรมนูญ หรือคณะตุลาการรัฐธรรมนูญซึ่งจัดตั้งขึ้นเป็นพิเศษก็ได้ ทั้งนี้สุดแล้วแต่แนวความคิดเห็นและประเพณีนิยมทางการเมืองของแต่ละประเทศ เพื่อให้ความเป็นกฎหมายสูงสุดของรัฐธรรมนูญซึ่งวางหลักแห่งกฎหมายและหลักประกันสิทธิและเสรีภาพของประชาชนจะได้รับการปฏิบัติและเกิดผลอย่างจริงจัง

๔) หลักการเสียงข้างมาก หลักการดังกล่าวนี้ถือได้ว่าเป็นวิธีการปฏิบัติในระบอบประชาธิปไตย โดย เพื่อตัดสินใจในปัญหาต่าง ๆ ซึ่งหลักการเสียงข้างมากนี้ถือว่าการตัดสินใจทั้งหลายของรัฐบาลในระบอบประชาธิปไตย จะต้องเป็นไปตามความปรารถนาของคนส่วนใหญ่แต่หลักการเสียงข้างมากในระบอบประชาธิปไตยนี้ สิทธิของเสียงข้างน้อยก็ต้องได้รับการเคารพ โดยในวันข้างหน้าเสียงข้างน้อยอาจจะกลายเป็นเสียงข้างมากก็ได้ ฉะนั้นระบอบประชาธิปไตยจึงถือว่าฝ่ายค้านมีความสำคัญเท่า ๆ กับฝ่ายรัฐบาลซึ่งทำหน้าที่บริหาร และเพื่อควบคุมเสียงข้างมาก หรือเพื่อที่เข้ามาแทนที่ฝ่ายเสียงข้างมากในวันข้างหน้า ซึ่งตัวอย่างหลักการดังกล่าวนี้มีในหลายประเทศ เช่น ใน ฝรั่งเศส อังกฤษ อิสราเอล เป็นต้น

ทินพันธุ์ นาคะตะ ได้กล่าวว่าประชาธิปไตยเป็นระบบการเมืองในอุดมคติอย่างหนึ่งที่สังคมต่าง ๆ ส่วนมากพยายามจะยึดถือเป็นหลักสำหรับการปกครองประเทศ และสร้างความชอบธรรมให้แก่รัฐบาลของตนเอง ทั้งนี้เพราะถือกันว่าประชาธิปไตยเป็นระบอบการปกครองที่ดีที่สุดอย่างหนึ่ง ซึ่งจะก่อให้เกิดผลประโยชน์ต่อส่วนรวมขึ้นมาและเชื่อว่าการปกครองโดยคนหลาย ๆ คน จะทำให้การตัดสินใจได้ดีกว่าการปกครองโดยคนเพียงคนเดียวหรือคนเพียงไม่กี่คน การปกครองระบอบประชาธิปไตย เป็นรูปแบบการปกครองที่มนุษยส่วนใหญ่เชื่อว่าทำให้เกิดความเป็นตัวของตัวเอง มีความรับผิดชอบ มีคุณธรรม จริยธรรม มีการแบ่งปันผลประโยชน์ มีเสรีภาพในด้านต่าง ๆ เพื่อให้เกิดสันติสุขทั้งตนเองและสังคมโดยรวม และยังสามารถสรุปหลักการของการปกครองระบอบประชาธิปไตยว่ามีอยู่ ๓ ประการ คือ ประการแรก ประชาชนเป็นเจ้าของอำนาจประชาธิปไตยหรืออำนาจสูงสุดในการปกครองประเทศ ประการที่สอง จะต้องมีการกำหนดเกี่ยวกับการเลือกผู้นำฝ่ายต่าง ๆ รวมทั้งมีวิธีการควบคุมการใช้อำนาจของผู้นำเหล่านั้น และประการที่สาม จะต้องมีความมุ่งมั่นในการปกครองประเทศเพื่อผลประโยชน์ของประชาชนส่วนรวมมากกว่าแค่หลักการและวิธีการ^{๑๗}

^{๑๗}ทินพันธุ์ นาคะตะ, ประชาธิปไตยของไทย, พิมพ์ครั้งที่ ๒, (กรุงเทพมหานคร : ห้างหุ้นส่วนจำกัด สหภาพสื่อและการพิมพ์, ๒๕๔๓), หน้า ๘๗.

สมพงษ์ เกษมสิน ได้อธิบายว่าประชาธิปไตยแยกเป็น ๒ คำ คือ ประชา ซึ่งหมายถึงประชาชน และคำว่าอธิปไตย ซึ่งแปลว่า อำนาจสูงสุดของแผ่นดิน เมื่อรวมกันจึงหมายถึง การปกครองที่อำนาจสูงสุดเป็นของประชาชนหรือมาจากประชาชน การมีส่วนร่วมของประชาชนในการที่จะเข้ามาร่วมกำหนดนโยบายต่าง ๆ อันเกี่ยวกับประโยชน์ส่วนตนและส่วนรวมและได้กล่าวถึงหลักการปกครองระบอบประชาธิปไตยเอาไว้ดังนี้^{๑๔}

๑) หลักที่ถือว่าประชาชนเป็นแหล่งที่เกิดและเป็นเจ้าของอำนาจสูงสุดในการปกครองประเทศ หลักการในการมีส่วนร่วมของประชาชน ซึ่งอาจเรียกได้ว่าเป็นการปกครองโดยประชาชน ซึ่งประชาชนอาจจะใช้อำนาจ โดยผ่านวิธีการต่าง ๆ เช่น เลือกตั้งผู้แทนราษฎร เพื่อไปทำหน้าที่บริหารประเทศแทนตน

๒) หลักการปกครองเพื่อประโยชน์ของประชาชน

๓) การใช้หลักเหตุผล

๔) หลักความยินยอม

๕) หลักการปกครองโดยเสียงข้างมากโดยไม่ละเมิดสิทธิของฝ่ายข้างน้อย

๖) หลักกฎหมายหรือหลักนิติธรรม

๗) หลักการรับฟังและถือเอาเจตนาของประชาชนเป็นหัวใจสำคัญ

๘) หลักการปกครองที่รัฐบาลมีอำนาจจำกัด

๙) หลักความเสมอภาค หมายถึง ความเท่าเทียมกันในทางกฎหมายและโอกาส

๑๐) หลักศีลธรรม

๑๑) หลักการพัฒนาและการปกครองตนเอง หลักเสรีภาพ

๑๒) หลักเกี่ยวกับศักดิ์ศรีของมนุษย์

๑๓) หลักการประนีประนอม

๑๔) หลักการยอมรับฟังความคิดเห็น

^{๑๔}สมพงษ์ เกษมสิน, แบบเรียนสังคม ส.๑๓๓ ลัทธิการเมืองชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย, (กรุงเทพมหานคร :สำนักพิมพ์ไทยวัฒนา, ๒๕๑๕), หน้า ๕๔.

ซิกมันด์ นอยมันน์ ได้อธิบายหลักการที่เกี่ยวข้องกับประชาธิปไตยที่เรียกว่า ทศบัญญัติ หรือหลักสิบประการ ไว้ดังนี้^{๑๙}

- ๑) อำนาจสูงสุด (อธิปไตย) มาจากราษฎร
 - ๒) ขั้นตอนการเลือกผู้นำเป็นไปอย่างเสรี
 - ๓) ผู้นำมีความรับผิดชอบ
 - ๔) ระบอบความเสมอภาค(ของราษฎร โดยกฎหมาย)ยอมรับ
 - ๕) สนับสนุนพรรคการเมืองที่มีมากกว่าหนึ่ง
 - ๖) พึงเห็นความหลากหลายในชีวิตประจำวัน
 - ๗) ไม่กีดกันกลุ่มสำคัญ ๆ จากการมีส่วนร่วมในการบริหาร
 - ๘) เน้นการมีทัศนคติแบบประชาธิปไตย
 - ๙) ให้สำนึกเป็นพลเมืองดี
 - ๑๐) มีศรัทธาในมนุษย์ทุกคน หรือมีสุทธธรรมต่อโลก
- เฮนรี เมโย ได้เสนอ ๔ หลักการแห่งประชาธิปไตย ไว้ดังนี้^{๒๐}

- ๑) การควบคุมผู้วางนโยบายโดยประชาชน
- ๒) ความเสมอภาคทางการเมือง
- ๓) เสรีภาพทางการเมืองหรือประสิทธิผลในการควบคุมโดยประชาชน
- ๔) หลักแห่งเสียงส่วนมาก

รอย แมคคริติส นักปราชญ์ชาวอเมริกัน ได้เสนอวิธีการในการพิจารณาประชาธิปไตยว่า ประกอบด้วย ๓ แกนหลักได้แก่^{๒๑}

๑) แกนทางจริยธรรม เปรียบเสมือนกับพันธกรณีของรัฐบาลที่มีต่อพลเมือง มีรากฐานมาจากข้อสมมุติที่ว่ามนุษย์เป็นสัตว์โลกที่รู้จักเหตุผล รัฐบาลควรยอมให้มีเสรีภาพ ๒ ประการคือ

๑.๑) เสรีภาพในทางส่วนตัว หมายถึง สิทธิต่าง ๆ ซึ่งให้ความคุ้มครองเอกชนจากการใช้อำนาจอันไม่เป็นธรรมของรัฐบาล

^{๑๙} จีโรซค วีระสัย, สุรพล ราชภัณฑารักษ์ และสุรพันธ์ ทับสุวรรณ, รัฐศาสตร์ทั่วไป, พิมพ์ครั้งที่ ๑๓, (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง, ๒๕๔๒), หน้า ๒๘๗.

^{๒๐} เรื่องเดียวกัน, หน้า ๒๘๒.

^{๒๑} เรื่องเดียวกัน, หน้า ๒๘๖.

๑.๒) เสรีภาพทางสังคม หมายถึง การที่รัฐให้โอกาสแก่ประชาชนแต่ละคนโดยเท่าเทียมกัน โดยไม่คำนึงถึงเชื้อชาติ ศิพพรรณ หรือภาษา อิสระการเลือกถิ่นที่อยู่ เลือกประกอบอาชีพ เป็นต้น

๒) แนวทางเศรษฐกิจ อุดมการณ์เสรีประชาธิปไตยจะต้องให้สิทธิและเสรีภาพทางเศรษฐกิจดังนี้

๒.๑) ทรัพย์สินที่หามาได้โดยถูกกฎหมาย

๒.๒) ทรัพย์สินที่ได้จากการรับมรดก

๒.๓) ในการสะสมทรัพย์สินและมีเสรีภาพในการผลิต การขาย การซื้อ เป็นต้น

๓) แนวทางการเมือง ประกอบด้วยหลัก ๓ ประการ คือ

๓.๑) การได้รับความเห็นชอบหรือยินยอมจากบุคคล

๓.๒) การมีตัวแทนและการมีรัฐบาลที่เป็นตัวแทน

๓.๓) การมีอธิปไตยเป็นของปวงชน หรือหลักสิทธิรัฐธรรมนูญ

๒.๒.๓ อุดมการณ์ของประชาธิปไตย

การปกครองระบอบประชาธิปไตย นอกจากจะประกอบไปด้วยรูปแบบการปกครองที่เป็นประชาธิปไตยแล้ว ยังเกี่ยวข้องไปถึงอุดมการณ์ของสังคม ตลอดจนวิถีชีวิตของประชาชนในประเทศนั้น ๆ ด้วยว่าจะต้องเป็นประชาธิปไตยโดยแท้จริง จึงจะสามารถจรดลงความเป็นประชาธิปไตยได้ตลอดรอดฝั่ง และยังผลประโยชน์ที่ได้ให้เป็นของประชาชนส่วนใหญ่ในแผ่นดินได้อย่างแท้จริง ซึ่งอุดมการณ์ของประชาธิปไตยจะต้องมีลักษณะดังต่อไปนี้^{๒๒}

๑) มีความศรัทธาในความสามารถของมนุษย์ ศรัทธาในสติปัญญาในการที่มนุษย์สามารถทำงานร่วมกัน และความสามารถของมนุษย์ที่ในการรู้จักใช้เหตุผล และยึดหลักเหตุผลด้วยวิธีทดลองค้นคว้าแบบวิทยาศาสตร์

๒) เชื่อในสิทธิเสรีภาพที่แสดงความคิดเห็น ขอมให้ทุกฝ่ายเสนอข้อเท็จจริง เหตุผลและความคิดเกี่ยวกับปัญหาที่กำลังพิจารณาเสียก่อนแล้วจึงร่วมกันตัดสินใจ ซึ่งถือว่าเป็นวิธีที่ดีที่สุด ซึ่งมีเสรีภาพทางความคิด การพูด การพิมพ์ และการรวมกลุ่มจัดตั้งสมาคมตลอดจนพรรคการเมือง

^{๒๒} สมบูรณ์ สุขสำราญ, การเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตย, (กรุงเทพมหานคร : พิมพ์ที่บริษัทสารมวลชนจำกัด, ๒๕๒๕), หน้า ๓.

๓) เชื่อว่ามนุษย์ทุกคนมีความเท่าเทียมกัน มีความเสมอภาคตามกฎหมายและทางการเมือง กล่าวคือ ทุกคนควรได้รับการปฏิบัติจากเจ้าหน้าที่ของรัฐและกฎหมายโดยเท่าเทียมกัน โดยไม่แยกว่าเพศใด มีกำเนิดอย่างไร และมีฐานะทางเศรษฐกิจสังคมเช่นใด

๔) ให้เอกชนทำกิจกรรมและดำเนินชีวิตในด้านต่าง ๆ ด้วยตนเอง โดยรัฐแทรกแซงน้อยที่สุด รัฐจะเข้ามาแทรกแซงในวิธีการจัดระเบียบสังคมของคนก็ต่อเมื่อกิจกรรมนั้นเอกชนไม่สามารถจัดทำได้เท่านั้น

๕) เชื่อว่ารัฐเป็นเพียงอุปกรณ์ที่ช่วยให้คนบรรลุถึงความสมบูรณ์ของรัฐ รัฐอยู่ได้ก็ด้วยเป้าหมายที่จะคุ้มครองชีวิต ทรัพย์สิน ดังนั้นประชาชนมีสิทธิที่จะทำการต่อต้านรัฐบาลที่ไม่สามารถปฏิบัติตามจุดมุ่งหมายดังกล่าวได้

๖) เคารพในการตัดสินใจหรือมติของเสียงส่วนมาก และพิทักษ์ความคิดเห็นและผลประโยชน์ของเสียงส่วนน้อย

๗) เชื่อว่าอำนาจการปกครองของรัฐบาลเกิดขึ้นจากการยินยอมของประชาชน รัฐบาลที่ชอบธรรม คือรัฐบาลที่เป็นตัวแทนของประชาชนทำเพื่อประโยชน์ของประชาชนเป็นหลัก

อุดมการณ์ประชาธิปไตยในฐานะวิถีชีวิต

๑) ความเชื่อในหลักการทางเหตุผลด้วยวิธีการทางวิทยาศาสตร์ เชื่อในสติปัญญาของมนุษย์ไม่ยอมรับอำนาจที่นอกเหนือธรรมชาติ

๒) เชื่อในหลักการร่วมมือปรึกษาหารือก่อนการตัดสินใจปัญหา

๓) เชื่อในหลักการตัดสินใจด้วยสันติวิธีและประนีประนอม ไม่นิยมตัดสินใจด้วยวิธีการรุนแรง หรือเด็ดขาด

๔) เชื่อในหลักการที่ยอมรับฟังความคิดเห็นของบุคคลอื่น โดยขันติ อดทนที่จะรับฟังความคิดเห็นที่แตกต่างไปจากตน^{๒๓}

^{๒๓} นพดล สำเภาเงิน, “ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่ออุดมการณ์ประชาธิปไตยของประชาชนชนบทในประเทศไทย : ศึกษาเฉพาะกรณีอำเภอเมืองจังหวัดเพชรบุรี”, วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์), ๒๕๒๗, หน้า ๑๖.

กระมล ทองธรรมชาติ กล่าวว่า อุดมการณ์ประชาธิปไตย คือระบบความคิดหรือแนว ความคิดที่มี ส่วนผลักดันให้เกิดพฤติกรรมทางประชาธิปไตยอย่างหนึ่งของมนุษย์ อุดมการณ์ที่คนคิดย่อมเป็น การสะท้อนความเป็นจริงของสังคมประชาธิปไตยนั้น ๆ^{๒๔}

ชัยอนันต์ สมุทรวณิช ใค้อธิบายถึงระบบความเชื่อที่เรียกว่าอุดมการณ์ของประชาธิปไตย นั้นจะต้องมีลักษณะดังนี้^{๒๕}

๑) ความเชื่อในระบอบประชาธิปไตยที่ได้รับการยอมรับร่วมกันในกลุ่มชุมชน

๒) ความเชื่อที่ช่วยยึดเหนี่ยวกลุ่มคนเข้าไว้ด้วยกัน มีการรวมกลุ่มกันทำกิจกรรมเพื่อ สาธารณะประโยชน์ การมีส่วนร่วมของประชาชน

ทินพันธ์ นาคะตะ ได้ให้ข้อสรุปเกี่ยวกับอุดมการณ์แบบประชาธิปไตยไว้ว่า ควรมีลักษณะ ดังนี้

๑) มีความต้องการการปกครองแบบประชาธิปไตยมากกว่าแบบอื่น รวมทั้งเห็นด้วยกับ หลักการปกครองแบบประชาธิปไตย และให้การสนับสนุนหลักการปกครองด้วย

๒) ยึดมั่นในความสำคัญและศักดิ์ศรีของบุคคล จะต้องมีความเชื่อมั่นในความเสมอภาค ของบุคคล รวมทั้งจักเคารพสิทธิเสรีภาพของผู้อื่น ในการพูดในการแสดงความคิดเห็นและการ แสดงออก แม้ว่าสิ่งนั้นจะคัดค้านหรือขัดแย้งกับความคิดเห็น หรือธรรมเนียมของคนก็ตาม

๓) ต้องเคารพในกติกาของการปกครอง คือ ใช้วิธีตัดสินปัญหาด้วยเสียงข้างมาก ให้ความ คุ่มครองสิทธิของฝ่ายเสียงข้างน้อย การปฏิบัติต่อกันอย่างยุติธรรม การยึดถือระเบียบ วิธีการตาม กฎหมาย

๔) สนใจในการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมืองและการปกครอง

๕) มีความสำนึกในหน้าที่พลเมืองของตน และมีความเชื่อมั่นในตนเอง

๖) มองโลกในแง่ดี มีความไว้วางใจในสิ่งแวดล้อมของมนุษย์

๗) รู้จักการวิพากษ์วิจารณ์อย่างมีเหตุผลและในทางสร้างสรรค์

^{๒๔} กระมล ทองธรรมชาติ, การปกครองและการเมืองไทย, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ ไทยวัฒนาพานิช, ๒๕๑๕), หน้า ๑๕.

^{๒๕} จิตต์ฤทัย แน่นหนา “ความรู้ทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยและความพึงพอใจ ของประชาชนในการบริการภาครัฐ : ศึกษากรณีอำเภอสัตหีบ จังหวัดชลบุรี”, วิทยานิพนธ์ศิลป- ศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเกริก), ๒๕๔๗, หน้า ๗.

๘) ไม่มีจิตใจเป็นเผด็จการ^{๒๖}

จากแนวคิดดังกล่าวข้างต้น สรุปลักษณะของอุดมการณ์ที่เป็นประชาธิปไตยได้ดังนี้

อุดมการณ์ของประชาธิปไตยต้องมีความเชื่อมั่นและให้ความสำคัญในศักดิ์ศรีของบุคคล เชื่อในสติปัญญาและความสามารถของมนุษย์ที่จะใช้เหตุผลในการพิจารณาคัดสินปัญหา ความต้องการหรือผลประโยชน์ของมนุษย์เอง โดยไม่ต้องให้ผู้อื่นมาคอยชักนำ เชื่อมั่นในความเสมอภาคของบุคคล เชื่อในหลักการปกครองด้วยเสียงข้างมากและเคารพในสิทธิของเสียงข้างน้อย เชื่อว่ามนุษย์มีสิทธิเสรีภาพ เชื่อว่าอำนาจการปกครองของรัฐบาลเกิดจากความยินยอมของประชาชน ประชาชนเป็นเจ้าของอำนาจอธิปไตย ประชาชนมีสิทธิ์ถอดถอนหรือเปลี่ยนแปลงผู้ปกครองได้ ถ้าผู้ปกครองขาดความชอบธรรม^{๒๗}

๒.๒.๔ รูปแบบของการปกครองระบอบประชาธิปไตย

การปกครองแบบประชาธิปไตยนั้น หมายถึง การปกครองที่อำนาจอธิปไตยเป็นของประชาชน ไม่ว่าจะอยู่ในรูปแบบประชาธิปไตยแบบรัฐสภา หรือรูปแบบประธานาธิบดี หรือกึ่งประธานาธิบดี ก็เป็นการปกครองโดยใช้กฎหมาย ดังนั้นประเทศที่ปกครองโดยระบอบประชาธิปไตย จึงจำเป็นจะต้องมีกฎหมายรัฐธรรมนูญ อันเป็นกฎหมายสูงสุดในการปกครองประเทศ

อำนาจอธิปไตย (Sovereignty) เป็นอำนาจสูงสุดในการปกครองประเทศ ประเทศที่เป็นเอกราชจะต้องมีอธิปไตยเป็นของตนเอง คือสามารถที่จะดำเนินกิจการภายในหรือภายนอกประเทศโดยอิสระ ไม่ถูกบังคับควบคุมหรือแทรกแซงโดยประเทศอื่น อำนาจอธิปไตยแบ่งออกเป็น ๓ ประการ คือ อำนาจในการออกกฎหมายหรือนิติบัญญัติ อำนาจในการนำกฎหมายไปบังคับหรือบริหารและอำนาจในการตัดสินคดีตามตัวบทกฎหมายหรืออำนาจตุลาการ ในการพิจารณารูปแบบการปกครองหรือรูปแบบรัฐของรัฐบาลประเทศใดว่าเป็นอย่างไร จะต้องดูที่องค์กร ๓ องค์กรนี้เป็นหลักซึ่งเพลโตและอริสโตเติลปรมาจารย์ทางทฤษฎีการเมืองได้เคยวางหลักการพิจารณาไว้ดังต่อไปนี้

^{๒๖} ทินพันธุ์ นาคะตะ, ศาสตราจารย์และคณบดีการเมืองการบริหารไทย, อ้างแล้ว, หน้า ๒๕๑.

^{๒๗} เรื่องศักดิ์ ทองอยู่, “บทบาททฤษฎีสังคมศึกษาที่มีต่อการส่งเสริมการมีส่วนร่วมในระบอบประชาธิปไตยในโรงเรียนมัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร”, วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์), ๒๕๔๘, หน้า ๒๖.

๑) การปกครองโดยคน ๆ เดียว หมายความว่าอำนาจอธิปไตยอยู่กับตัวบุคคลเพียงคนเดียว ซึ่งบุคคลนี้จะอยู่ในฐานะเป็นอธิปไตยสามารถวางกำหนดกฎเกณฑ์ต่าง ๆ ได้ตามลำพัง อำนาจสูงสุดในการปกครองประเทศเป็นของคน ๆ เดียว แม้ว่าบุคคลนั้นอาจจะมอบหมายให้องค์กรอื่นทำหน้าที่แทนก็ตาม แต่สิทธิขาดและอำนาจสูงสุดก็ยังคงเป็นของบุคคลผู้นั้นอยู่ รูปแบบการปกครองที่อำนาจอธิปไตยอยู่ที่คน ๆ เดียวนี้ได้แก่ ราชาธิปไตย และทูลนาธิปไตย (ทรราชย์) โดยที่หากจุดมุ่งหมายเป็นไปเพื่อความสมบูรณ์พูนสุขของราษฎรก็เรียกว่าราชาธิปไตย ถ้าหากจุดมุ่งหมายไปในทางบำรุงสุขเฉพาะผู้ปกครอง หรือพรรคพวกก็เป็นทรราชย์หรือทูลนาธิปไตย อย่างไรก็ตามสำหรับคำว่าราชาธิปไตยมักจะถูกค้นเคຍ และนี่ถึงการเป็นกษัตริย์ตามระบบสมมุติเทวสิทธิ์ ซึ่งเรียกเต็มแบบสมบูรณาญาสิทธิราช ดังนั้นมีการใช้คำว่า เผด็จการ ซึ่งนำมาใช้เรียกแทนคำว่าราชาธิปไตย โดยหมายถึงระบบการปกครองของคน ๆ เดียวที่มีอำนาจเหนือบุคคลทั้งหลายโดยเด็ดขาด เช่นเดียวกับการปกครองแบบสมบูรณาญาสิทธิราช ซึ่งผู้ปกครองแบบนี้จะไม่ได้รับการเคารพนับถือจากประชาชนผู้อยู่ใต้การปกครองของเขา โดยผู้ปกครองมักอ้างตนเสมอว่าตนเองมีเชื้อสายผิดแผกไปจากสามัญชนคนธรรมดา โดยปกติระบบเผด็จการมักจะมีจุดมุ่งหมายเพื่อประชาชนในระยะแรก เนื่องจากการที่ผู้เผด็จการจะฉกฉวยอำนาจจากผู้ปกครองเดิมได้นั้นจำเป็นต้องได้รับการสนับสนุนจากประชาชน แต่ต่อมาภายหลังมักจะแปรเปลี่ยนเป็นทูลนาธิปไตยหรือทรราชย์ เมื่อผู้ปกครองเคยชินกับอำนาจและพบว่าอำนาจสามารถบันดาลความสุขและผลประโยชน์ให้กับตนเองได้อย่างมหาศาล สมกับคำที่ลอร์ดแอกตัน เมธิชาวอังกฤษเคยกล่าวไว้คือ ที่ใดมีอำนาจที่นั่นมีความฉ้อฉล ที่ใดมีอำนาจเหลือล้น กลฉ้อฉลชั่วร้ายย่อมมีมากที่สุดประมาณดังนั้นผู้ปกครองแบบเผด็จการที่ประชาชนไม่สามารถควบคุมหรือถอดถอนได้จึงมักจะเป็นทรราชย์เกือบทั้งนั้น แม้นในตอนแรกจะมีทำทิวเป็นผู้ที่ปกครองเพื่อประโยชน์ของประชาชนก็ตาม

๒) การปกครองโดยคณะบุคคล ถ้าอำนาจอธิปไตยตกอยู่ในมือของคนกลุ่มน้อยซึ่งหมายถึงคณะบุคคลกลุ่มหนึ่งเป็นผู้ที่สามารถวางกำหนดกฎเกณฑ์ หรือบริหารประเทศตามกลุ่มของตนต้องการในบางครั้งบุคคลคณะนั้นอาจจะเป็นผู้บริหารเอง อาจมอบหมายให้บุคคลอื่นทำหน้าที่บริหารแทน แต่บุคคลคณะนั้นยังมีอำนาจและอิทธิพลสามารถควบคุมบงการทิศทางการบริหารประเทศได้ ก็ต้องถือว่าอำนาจอธิปไตยอยู่ในกลุ่มบุคคลคณะนั้น รูปแบบการปกครองก็จะเป็นแบบใดแบบหนึ่งระหว่างอภิชนาธิปไตยกับคณาธิปไตย ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับจุดมุ่งหมายอีกเช่นกัน หากคณะบุคคลนั้นมุ่งที่จะให้อำนาจปกครองไปในทางบำรุงทุกข์บำรุงสุขให้กับราษฎร ก็เรียกว่าระบบการ

ปกครองหรือรูปแบบรัฐบาลนั้น ๆ ว่า อภิชนาธิปไตย ในทางตรงกันข้ามถ้ามุ่งแต่ประโยชน์สุขของพรรคพวกของผู้ที่เป็นเจ้าของอำนาจธิปไตยก็จะกลายเป็น คณาธิปไตย รูปแบบการปกครองที่อำนาจธิปไตยตกอยู่ในกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง บางครั้งอาจจะเรียกเป็นระบบเผด็จการด้วยก็ได้ในความหมายว่าเผด็จการ โดยคณะบุคคลอย่างไรก็ตามสำหรับระบอบอภิชนาธิปไตย และคณาธิปไตยในตำราบางเล่มได้ยึดถือหลักการเรียกดังนี้ การปกครองแบบอภิชนาธิปไตยหมายถึงการปกครองโดยคณะบุคคลที่มีคุณสมบัติพิเศษหรือคุณภาพเหนือกว่าชนส่วนใหญ่ เช่น เป็นกลุ่มขุนนาง กลุ่มคนมีความรู้หรือปัญญาชน กลุ่มคนที่มีสายเลือดสูงส่งพวกราชวงศ์ หรือกลุ่มที่ได้รับการยอมรับนับถือจากประชาชน ส่วนระบบคณาธิปไตยนั้นหมายถึงการปกครองโดยกลุ่มคนมั่งมีหรือร่ำรวย

๓) การปกครองโดยคนทั้งหมดหรือเสียงส่วนใหญ่ รูปแบบการปกครองโดยคนทั้งหมดหรือประชาชนเป็นรากฐานของอำนาจ โดยปกติทั่วไปรู้จักกันนามของการปกครองแบบประชาธิปไตยซึ่งหมายความว่า ประชาชนเป็นเจ้าของอำนาจธิปไตย บุคคลหรือกลุ่มบุคคลใดจะเป็นผู้ปกครองจะต้องได้รับความเห็นชอบจากประชาชน นโยบายในการปกครองประเทศจะต้องสอดคล้องกับความต้องการของประชาชนส่วนใหญ่ แต่การที่จะเป็นประชาธิปไตยที่แท้จริงนั้นจะต้องเป็นการปกครองโดยอาณัติของคนส่วนมาก และเป็นประโยชน์ต่อคนส่วนมาก ในประเทศที่อำนาจธิปไตยเป็นของประชาชนแต่ประชาชนหาไม่มีความสุขไม่ กลับมีแต่ความระส่ำระสายด้วยเหตุที่มีนักการเมืองหรือโหวหารบรูช คอยฉวยโอกาสหรือปลุกเร้าให้ฝูงชนกระทำการต่าง ๆ โดยขาดสติยับยั้งหรือไม่ได้ใช้วิจารณญาณให้รอบคอบ และการกระทำนั้น ๆ เกิดประโยชน์แต่โหวหารบรูชและกลุ่มของเขาหรือชนบางกลุ่มเท่านั้น เมื่อตัวแทนที่จะเป็นประชาธิปไตยเพราะอำนาจธิปไตยเป็นของประชาชน รูปการปกครองจะเปลี่ยนการปกครองโดยฝูงชนทันที ซึ่งมีสภาพใกล้เคียงกับอนาธิปไตย คือสภาพแก่งแย่งกันไม่มีรัฐบาลหรือกฎหมาย ทุกคนสามารถทำทุกสิ่งทุกอย่างได้ตามความต้องการ สังคมมีความระส่ำระสายไม่มีความสงบสุข

การพิจารณารูปแบบในการปกครองหรือรูปแบบของรัฐบาลในประเทศใดนั้น จะต้องพิจารณาจากองค์ประกอบหลักที่สำคัญ คือ

- ๑) จำนวนผู้ใช้อำนาจธิปไตยว่าเป็นบุคคลคนเดียว เป็นหมู่คณะหรือประชาชนทั้งประเทศ
- ๒) จุดมุ่งหมายในการปกครองว่าต้องการทำเพื่อประชาชน หรือตัวผู้ปกครองเอง

๒.๒.๕ ประเภทของระบบการเมือง

๑) ระบบการเมืองการปกครองที่มีรัฐธรรมนูญเป็นประชาธิปไตย ซึ่งรัฐธรรมนูญที่เป็นประชาธิปไตยนั้นจะต้องมีองค์ประกอบที่สำคัญบางอย่างอยู่ด้วย เช่น มีการเลือกตั้งโดยเสรี มีฝ่ายค้านทางการเมืองที่สามารถวิพากษ์วิจารณ์ทางการเมืองได้โดยเสรี หนังสือพิมพ์และสื่อมวลชนมีความเป็นอิสระไม่ถูกตรวจสอบควบคุมอย่างเข้มงวด ประชาชนสามารถแสดงความคิดเห็นของตนได้โดยเสรีและสามารถเลือกปฏิบัติศาสนกิจตามความเชื่อของตนได้ สิทธิส่วนบุคคลและสิทธิของพลเมืองได้รับการยอมรับ ทหารไม่ก้าวร้าวทางการเมือง ยึดมั่นในระบบและอยู่ภายใต้การควบคุมของผู้นำทางการเมือง การเปลี่ยนแปลงทางการเมืองเป็นไปโดยสันติ และมีหลักกฎหมายที่เป็นการเมืองเป็นไปโดยสันติและมีหลักกฎหมายที่เป็นกลางต่อทุกฝ่าย^{๒๔}

๒) ระบบการเมืองการปกครองแบบเผด็จการนิยม อาจมีอยู่ในประเทศที่ไม่มีธรรมเนียมปฏิบัติหรือไม่มีมาตรฐานของรัฐธรรมนูญอยู่ในประเทศนั้น ซึ่งภายใต้ระบบเผด็จการอำนาจนิยมนี้ กิจกรรมทางการเมืองจะถูกควบคุมสื่อทุกชนิดจะอยู่ภายใต้การตรวจสอบมีอิสรภาพอยู่อย่างจำกัด ไม่ยินยอมให้มีระบบฝ่ายค้านอย่างเป็นทางการ การวิพากษ์วิจารณ์กระทำได้น้อยมาก รวมทั้งไม่มีสถาบันรัฐสภาหรือมีแต่ชื่อ โดยไม่มีบทบาทตามความหมายที่แท้จริง แต่ในด้านกิจกรรมทางเศรษฐกิจนั้นอาจมีความเป็นอิสระในบางลักษณะได้ วัฒนธรรมหรือประเพณีบางอย่างอาจทำได้บ้าง และการเดินทางทั้งในและนอกประเทศก็อาจทำได้เช่นกันซึ่งระบบที่รู้จักกันก็คือ ระบบเผด็จการทหารนั่นเอง เผด็จการอำนาจนิยมบางระบบนั้น ผู้นำหรือพรรคการเมืองเผด็จการได้รับการสนับสนุนจากประชาชนบางส่วนและสนใจที่จะปฏิรูปเศรษฐกิจหรือสังคม บางระบบจะมีความเชื่อบางอย่างโดยเฉพาะหรือจะเป็นแนวปฏิบัติมากกว่าจะเป็นแนวคิด เช่น ในลาตินอเมริกามีระบบบรุษรัฐ ซึ่งมีลักษณะชาตินิยมและการปฏิรูปสังคมทั้งสองอย่างประกอบกัน

๓) ระบบการเมืองการปกครองแบบเผด็จการหรืออำนาจนิยม คือ ระบบที่รวมอำนาจไว้ในมือของคนหนึ่งคนใดหรือกลุ่มหนึ่งกลุ่มใด โดยเฉพาะเท่านั้น โดยจะขจัดฝ่ายตรงข้ามให้หมดไปมีการควบคุมระบบ สื่อสารคมนาคม ควบคุมทิศทางการวางแผนในทางเศรษฐกิจด้วยส่วนกลางที่มีอำนาจมากใช้บังคับคุกคามข่มขู่ด้วยตำรวจลับ มีค่ายกักกัน รวมทั้งมีการบังคับใช้แรงงานด้วย ซึ่งระบบเผด็จการเบ็ดเสร็จนั้นจะแตกต่างจากระบบเผด็จการอำนาจนิยม กล่าวคือ เผด็จการเบ็ดเสร็จ

^{๒๔} รุจิรา เตชางกูร และสุรพันธ์ ทับสุวรรณ, หลักรัฐธรรมนูญและสถาบันการเมือง, (กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยรามคำแหง, ๒๕๓๗), หน้า ๗๖.

พยายามควบคุมพฤติกรรมทั้งหมดและองค์การทุกองค์การ รวมไปถึงตัวบุคคลให้อยู่ภายใต้การควบคุมของกลุ่มผู้ปกครอง ในขณะที่ระบบอำนาจนิยมนั้นยังคงให้บุคคลหรือกลุ่มมีความเป็นอิสระอยู่บ้างหรือพอมืออยู่อย่างจำกัดระบบการปกครองที่นับว่าเป็นต้นแบบเผด็จการเบ็ดเสร็จที่โดดเด่นชัดเจนนั้นมีอยู่ ๓ แบบ ได้แก่ ระบบนาซีในเยอรมัน ระบบฟาสซิสต์ในอิตาลี และระบบคอมมิวนิสต์ในสหภาพโซเวียต ยุคศตลिनซึ่งอาจสรุปได้ดังนี้ การปกครองระบอบนี้จะเป็นระบอบแห่งการผูกขาดอำนาจทางการเมืองในระบบการปกครองสิทธิเสรีภาพต่าง ๆ ทางการเมืองมีน้อยหรือไม่มีเลยฝ่ายค้านถูกขุบเล็กหรือถูกจำกัดจนไม่มีความหมายอะไรเลย มีการใช้ระบบพรรคการเมืองพรรคเดียวเข้ามาแทนที่ระบบพรรคการเมืองหลายพรรค หรือบางครั้งไม่มีพรรคการเมืองเลยระบบการเลือกตั้งที่มีอยู่ก็เป็นเรื่องของความต้องการที่จะแสดงให้เห็นว่าผู้อยู่ใต้ปกครองได้รับรองและยอมรับอำนาจ ไม่ใช่เป็นการให้ผู้อยู่ใต้ปกครองเลือกเฟ้นตัวผู้ปกครอง

๔) ระบบการเมืองการปกครองแบบคอมมิวนิสต์ เป็นการจัดการปกครองซึ่งปกครองโดยพรรคคอมมิวนิสต์ จะต่อต้านระบบทุนนิยม ยึดถืออุดมการณ์ซึ่งมีบทบาทสำคัญมาก ถือว่ารัฐเป็นรัฐสวัสดิการซึ่งสังคมส่วนใหญ่เป็นเจ้าของ และเห็นว่าชนชั้นกรรมกรเป็นชนชั้นหลักของสังคม การจัดประเภทของระบบการปกครองเป็นคอมมิวนิสต์นั้น เป็นแนวทางสำคัญในการดำเนินนโยบายต่างประเทศของสหรัฐอเมริกา ซึ่งแนวทางคอมมิวนิสต์ในปัจจุบันนี้จะอิงแนวคิดของมาร์กซ์ และเลนิน เป็นสำคัญ โดยมาร์กซ์เห็นว่าทุนนิยมนั้นจะถูกล้มล้างโดยการปฏิวัติของชนชั้นแรงงาน และจะถูกทดแทนด้วยระบบของการไม่มีชนชั้นตามแนวคอมมิวนิสต์นิยมภายหลังการเปลี่ยนผ่านไปสู่สังคมนิยมแล้ว จากความสามารถของแต่ละคนมาสู่ความต้องการของแต่ละคน ส่วนเลนินได้เรียกร้องให้สร้างศูนย์รวมอำนาจและพรรคปฏิวัติที่มีวินัยเข้มแข็งซึ่งหลักการสำคัญของเขาก็คือ ประชาธิปไตยรวมศูนย์ (Democratic Centralism) หมายถึง การที่สมาชิกทุกคนของพรรคจะต้องมุ่งสู่ นโยบายส่วนกลางของพรรคร่วมกันนั่นเอง

๕) ระบบฟาสซิสต์ ใช้เรียกระบบการปกครองเผด็จการรูปแบบหนึ่งที่ได้จัดตั้งขึ้นในอิตาลี ช่วงปี พ.ศ. ๒๔๖๕ - ๒๔๘๖ โดยผู้นำขณะนั้นของอิตาลี คือ มุสโสลินี ต่อมาแนวความคิดนี้ได้แพร่หลายในเยอรมัน โดยผู้นำคือ ฮิตเลอร์ ในรูปของนาซีซึ่งก็คือฟาสซิสต์นั่นเองหลักการของระบอบฟาสซิสต์ไม่ได้มีความสำคัญกับเหตุผล คือเหตุผลไม่ใช่สาระสำคัญของมนุษย์ สิ่งสำคัญคือสายเลือด เชื้อชาติ ครอบครัวยุ ประเพณี โดยฟาสซิสต์เน้นในเรื่องขนบธรรมเนียมประเพณีและอดีต และยังเชื่อเรื่องความไม่เสมอภาคโดยธรรมชาติของมนุษย์ ถือว่ามีบุคคลพวกหนึ่งเกิดมาเพื่อเป็น

ผู้ปกครองโดยธรรมชาติ จากหลักการนี้อำนาจจึงไม่ได้เป็นของปวงชน แต่เป็นของผู้ที่เกิดมาเป็นผู้นำเพื่อใช้อำนาจให้บังเกิดความผาสุกแก่ปวงชน และสิ่งสำคัญอีกประการหนึ่งก็คือ ฟาสซิสต์มีลักษณะเป็นเผด็จการแบบเบ็ดเสร็จ คือการควบคุมทุกสิ่งในชีวิตมนุษย์ ไม่ว่าจะเป็นเรื่องการเมืองและชีวิตความเป็นอยู่ทางสังคมของมนุษย์ สถาบันสำคัญของฟาสซิสต์ในระบอบฟาสซิสต์นี้จะมีลักษณะร่วมของสถาบันทางการเมือง ที่สำคัญของฟาสซิสต์คือ อำนาจเด็ดขาดของหัวหน้าพรรคการเมืองพรรคเดียว การ โฆษณาชวนเชื่อเน้นเรื่องชาตินิยมเน้นความมั่นคงทางทหาร ระบบเศรษฐกิจมีแนวโน้มไปทางสังคมนิยม

ระบอบเผด็จการในประเทศด้อยพัฒนา ระบอบเผด็จการในประเทศเหล่านี้จะเป็นการปกครองที่อำนาจตกอยู่ในกลุ่มที่มีพลังทางการเมืองที่มีระเบียบวินัย โดยเฉพาะจะอยู่ในกลุ่มทหาร มักจะเป็นกลุ่มที่ผูกขาดอำนาจทางการเมือง หรือกลุ่มของข้าราชการประจำในประเทศนั้น ๆ แต่ระบอบเผด็จการในประเทศเหล่านี้ไม่มีลักษณะกลมกลืน ที่ประติดประต่อกันเท่ากับระบอบคอมมิวนิสต์และฟาสซิสต์ โดยเผด็จการในประเทศด้อยพัฒนามักเป็นการเข้ามายึดอำนาจรัฐโดยการทำรัฐประหาร เป็นต้น

๒.๒.๖ รูปแบบการจัดการปกครอง

การปกครองประเทศนั้นจำเป็นต้องมีองค์กรในการปกครอง หรือบริหารกิจการของรัฐบาล องค์กรดังกล่าวคือ รัฐบาล ซึ่งหมายถึงคณะบุคคลที่ได้รับมอบหมายให้ใช้อำนาจบริหาร เพื่อดำเนินการปกครองประเทศ การดำเนินการปกครองประเทศจะต้องมีการกำหนดว่า มีการจัดองค์การบริหารไว้อย่างไร มีขอบเขตอำนาจหน้าที่รับผิดชอบอย่างไร ในการนี้จะต้องมีการจัดระเบียบการปกครองที่เรียกว่า การจัดระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน ทั้งนี้เพื่อจะได้ดำเนินการปกครองหรือบริหารประเทศให้เป็นไปตามนโยบายของรัฐบาล ซึ่งมีหลักการสำคัญอยู่ ๓ หลักคือ หลักการรวมอำนาจ หลักการแบ่งอำนาจและหลักการกระจายอำนาจ^{๒๕}

หลักการรวมอำนาจ (Centralization) เป็นหลักการที่วางระเบียบราชการบริหาร โดยมอบอำนาจในการปกครองไว้แก่ราชการส่วนกลาง ซึ่งได้แก่ กระทรวง ทบวง กรม ของรัฐ และมีข้าราชการหรือเจ้าหน้าที่ของราชการบริหารส่วนกลาง ซึ่งขึ้นตรงต่อกันตามลำดับบังคับบัญชาเป็นผู้ดำเนินการปกครองตลอดทั้งอาณาเขตประเทศ

^{๒๕} คณาจารย์ภาควิชารัฐศาสตร์ - รัฐประศาสนศาสตร์ สถาบัน OPINION, คู่มือรัฐศาสตร์-รัฐประศาสนศาสตร์, อ่างแล้ว, หน้า ๕๕.

หลักการรวมอำนาจมีลักษณะสำคัญดังนี้

๑) มีการรวมกำลังทหารและตำรวจให้ขึ้นตรงต่อส่วนกลาง เพื่อให้การดำเนิน การบังคับบัญชาเป็นไปโดยเด็ดขาดและทันทั่วทั้งที่ในกรณีที่สำคัญ เป็นการให้อำนาจแก่ราชการบริหารส่วนกลาง ในการรักษาความสงบเรียบร้อยและมั่นคงของประเทศ

๒) มีการรวมอำนาจวินิจฉัยสั่งการไว้ที่ส่วนกลาง ส่วนกลางอาจมอบอำนาจบางประการให้ข้าราชการหรือเจ้าหน้าที่ในส่วนภูมิภาค วินิจฉัยสั่งการบางเรื่องได้ แต่อำนาจวินิจฉัยสั่งการขั้นสุดท้ายยังคงเป็นส่วนกลาง

๓) มีลำดับชั้นการบังคับบัญชาคือผู้บังคับบัญชามีอำนาจสั่งการผู้ใต้บังคับบัญชา ชั้นรองลงไปให้ปฏิบัติการต่าง ๆ ตามลำดับ คือ ส่วนกลางมีอำนาจในการแต่งตั้งถอดถอนข้าราชการและเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานในเขตต่าง ๆ ของประเทศ

หลักการแบ่งอำนาจ (Deconcentration) เป็นหลักการที่ราชการบริหารส่วนกลางมอบอำนาจวินิจฉัยสั่งการบางส่วนให้แก่ราชการหรือเจ้าหน้าที่ของตนซึ่งส่งไปปฏิบัติราชการตามเขตการปกครองต่าง ๆ ของประเทศ แต่ข้าราชการหรือเจ้าหน้าที่ ยังเป็นผู้ที่ราชการบริหารส่วนกลางแต่งตั้งทั้งสิ้น และอยู่ในบังคับบัญชาของราชการบริหารส่วนกลาง หลักการแบ่งอำนาจนี้เป็นส่วนหนึ่งของหลักการรวมอำนาจ

หลักการแบ่งอำนาจมีลักษณะสำคัญดังนี้

๑) เป็นการแบ่งอำนาจจากส่วนกลางให้ข้าราชการหรือเจ้าหน้าที่ ซึ่งเป็นผู้แทนของส่วนกลางไปประจำอยู่ตามเขตการปกครองต่าง ๆ ในภูมิภาค โดยมอบอำนาจวินิจฉัยสั่งการบางอย่างให้ แต่อำนาจบังคับบัญชาและวินิจฉัยสั่งการขั้นสุดท้าย ยังอยู่กับข้าราชการบริหารส่วนกลาง

๒) ข้าราชการหรือเจ้าหน้าที่ในส่วนภูมิภาค เป็นผู้ที่ราชการบริหารส่วนกลางแต่งตั้งและถอดถอน และอยู่ภายใต้บังคับบัญชาของราชการบริหารส่วนกลาง

ซึ่งในประเทศไทยการใช้หลักการแบ่งอำนาจนี้ ได้แก่ ระบบบริหารราชการ ส่วนภูมิภาค หรือการปกครองส่วนภูมิกษณนั้เองซึ่งได้แก่จังหวัด และอำเภอ

หลักการกระจายอำนาจ (Decentralization) เป็นวิธีการที่รัฐมอบอำนาจปกครองบางส่วนให้แก่องค์กรอื่น ๆ เพื่อจัดทำบริการสาธารณะบางอย่างโดยมีความเป็นอิสระตามสมควร โดยส่วนกลางเพียงแต่ควบคุมดูแลเท่านั้น

หลักการกระจายอำนาจมีลักษณะสำคัญดังนี้

๑) การจัดตั้งองค์กรที่เป็นนิติบุคคลตามกฎหมาย มีงบประมาณ ทรัพย์สิน เจ้าหน้าที่ของตนเอง ได้รับมอบหมายให้ดำเนินการปกครองและจัดทำบริการสาธารณะบางอย่างได้ โดยไม่ต้องขึ้นอยู่กับบังคับบัญชาของราชการบริหารส่วนกลาง ส่วนกลางเพียงแต่ควบคุมให้ปฏิบัติหน้าที่ให้ถูกต้องเท่านั้น

๒) มีการเลือกตั้ง เพื่อให้ประชาชนในท้องถิ่นได้เข้ามามีส่วนร่วมในการปกครองท้องถิ่น การเลือกตั้งถือว่าเป็นหลักสำคัญของหลักการกระจายอำนาจ

๓) องค์กรมีความเป็นอิสระในการดำเนินกิจการ ตามหลักการกระจายอำนาจองค์กรจะต้องมีอำนาจอิสระของตน ที่จะดำเนินกิจการอำนาจหน้าที่ได้เอง โดยไม่ต้องรับคำสั่งจากส่วนกลางมีอำนาจวินิจฉัยสั่งการ และดำเนินการได้โดยอิสระภายในขอบเขตของกฎหมาย ด้วยงบประมาณและเจ้าหน้าที่ของตน

การปกครองมีหลักการสำคัญอยู่ ๒ หลักด้วยกันคือ หลักการกระจายอำนาจ ส่วนหลักการแบ่งอำนาจถือว่าเป็นส่วนหนึ่งของหลักการรวมอำนาจ ซึ่งหลักการรวมอำนาจและหลักการแบ่งอำนาจจะถือเอาสิทธิขาดในการปกครองเป็นที่ตั้ง ส่วนหลักการกระจายอำนาจถือเอาเสรีภาพทางการเมืองของพลเมืองที่จะปกครองตนเองเป็นสำคัญ การที่ประเทศหนึ่งประเทศใดจะใช้หลักการรวมอำนาจ หรือหลักการกระจายอำนาจย่อมแล้วแต่เหตุการณ์แต่ละสมัยสถานการณ์เมืองและความสามารถของประชาชนในประเทศนั้นเป็นสำคัญ ประเทศต่าง ๆ ส่วนมากมักนำหลักการรวมอำนาจและหลักการกระจายอำนาจ มาใช้ผสมกันในการจัดระเบียบการปกครองประเทศ เพื่อให้ข้อดีของหลักการหนึ่งมาแก้ไขข้อเสียของอีกหลักการหนึ่งสำหรับหลักการแบ่งอำนาจหรือการจัดการปกครองส่วนภูมิภาคนั้น ประเทศที่นำมาใช้มักจะเห็นประโยชน์ในแง่ที่เป็นหลักประกันในการรักษาความสงบเรียบร้อยของท้องถิ่น และช่วยรัฐบาลกลางควบคุมดูแลหน่วยปกครองท้องถิ่นในการบริหารราชการแผ่นดินในปัจจุบัน คือ พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน ฉบับที่ ๕ พ.ศ. ๒๕๔๕ ซึ่งแบ่งส่วนราชการออกเป็น ๓ ส่วนดังนี้^{๑๑}

๑) ระเบียบบริหารราชการส่วนกลาง แบ่งส่วนราชการส่วนกลางออกเป็นกระทรวง ทบวง กรม และส่วนราชการอิสระอื่น ๆ ที่ไม่สังกัดสำนักนายกรัฐมนตรีหรือกระทรวงใด ๆ ในปัจจุบันมีกระทรวงและส่วนราชการที่มีฐานะเป็นกระทรวง รวมทั้งสิ้น ๒๐ กระทรวง

^{๑๑}เรื่องเดียวกัน, หน้า ๑๐๑.

๒) ระเบียบบริหารราชการส่วนภูมิภาค เป็นส่วนราชการที่ทำหน้าที่รองรับงานจากส่วนกลางโดยปฏิบัติงานให้เป็นไปตามนโยบายของรัฐบาลและกระทรวง ทบวง กรม โดยแบ่งส่วนราชการออกเป็นจังหวัดและอำเภอ โดยมีผู้ว่าราชการจังหวัดและนายอำเภอ เป็นหัวหน้าบังคับบัญชาข้าราชการประจำในจังหวัดและอำเภอตามลำดับ หน่วยงานรองลงไปจากอำเภอ คือตำบลและหมู่บ้าน มีกำนันและผู้ใหญ่บ้าน ซึ่งได้รับการเลือกตั้งจากประชาชนให้เป็นหัวหน้าปกครอง (ไม่มีฐานะเป็นข้าราชการประจำแต่อย่างใด)

๓) ระเบียบบริหารราชการส่วนท้องถิ่น เป็นการกระจายอำนาจการบริหารและการปกครองให้ประชาชนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการปกครองท้องถิ่นของตน ได้แก่

๓.๑) องค์การบริหารส่วนจังหวัด ประกอบด้วย นายกองค้การบริหารส่วนจังหวัด และสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด ซึ่งมาจากการเลือกตั้งของประชาชนในท้องถิ่นโดยตรง

๓.๒) เทศบาล ประกอบด้วย นายกเทศมนตรีและคณะเทศมนตรี และสภาเทศบาล ซึ่งมาจากการเลือกตั้งของประชาชนในพื้นที่เขตเทศบาลทั้งหมด ฐานะของเทศบาลมีหลายระดับโดยแบ่งตามจำนวนประชากร ได้แก่ เทศบาลตำบล เทศบาลเมือง และเทศบาลนคร

๓.๓) องค์การบริหารส่วนตำบล ประกอบด้วย คณะกรรมการบริหาร อบต. และสภา อบต. ซึ่งมาจากการเลือกตั้งของประชาชนในท้องถิ่น

๓.๔) กรุงเทพมหานคร เป็นการจัดระเบียบบริหารราชการส่วนท้องถิ่นรูปแบบพิเศษมีฐานะเป็นนิติบุคคล ประกอบด้วย ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร และสภากรุงเทพมหานคร ซึ่งมาจากการเลือกตั้งของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร

๓.๕) เมืองพัทยา เป็นการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นรูปแบบพิเศษ ประกอบด้วย นายกเมืองพัทยา และสภาเมืองพัทยา

๒.๒.๗) สถาบันตามระบอบประชาธิปไตย

การปกครองระบอบประชาธิปไตยจะประกอบด้วย ๓ สถาบันหลักที่ทำหน้าที่หลักในการบริหารปกครองประเทศ ได้แก่ นิติบัญญัติ บริหาร ตุลาการ^{๓๓}

๑) สถาบันนิติบัญญัติ หรือเรียกว่า รัฐสภา มีอำนาจหน้าที่ในการตรากฎหมาย ที่เป็นข้อกำหนดในการจัดระเบียบของสังคม ซึ่งประกาศใช้บังคับ ด้วยความเห็นชอบของคนในสังคม

^{๓๓}สุชุม นवलสกุล และวิศิษฐ์ ทวีเศรษฐ, การเมืองการปกครองไทย, อ่างแล้ว, หน้า ๑๘๕.

รัฐสภาเป็นสถาบันทางการปกครองที่ถือว่าเป็นตัวแทนของประชาชนในสังคม การจัดทำกฎหมายมีกระบวนการและขั้นตอนที่อำนวยความสะดวกให้ประชาชนในสังคม การจัดทำกฎหมายมีความเสมอภาคแก่ประชาชนทั่วไป ซึ่งรัฐสภายังมีอำนาจหน้าที่ที่สำคัญ ดังนี้ คืออำนาจหน้าที่ในการควบคุมฝ่ายบริหาร รัฐสภาในฐานะที่เป็นสถาบันตัวแทนของประชาชนทำหน้าที่ในการสอดส่องดูแลผลประโยชน์ของส่วนรวมของประเทศ โดยทำการควบคุมการบริหารกิจการบ้านเมืองของฝ่ายรัฐบาล รวมถึงรัฐสภามีหน้าที่การให้ความเห็นชอบ เรื่องใดที่รัฐสภาให้ความเห็นชอบหมายถึง เรื่องนั้นเป็นความยินยอมให้การสนับสนุนของประชาชน รัฐสภาจะประชุมให้ความเห็นชอบในเรื่องสำคัญต่าง ๆ เช่น การสืบราชสมบัติ การแต่งตั้งผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ การประกาศสงคราม การให้ความเห็นชอบแก้ไขรัฐธรรมนูญ และการปิดสมัยประชุมรัฐสภา

รูปแบบของรัฐสภา รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๔๐ กำหนดให้รัฐสภาประกอบด้วย ๒ รัฐสภา คือ สภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภา เพื่อให้การพิจารณาการออกกฎหมายใช้บังคับแก่ประชาชนเป็นไปอย่างรอบคอบ เป็นธรรม โดยมีการตรวจสอบ ชับยั้ง กลั่นกรองอย่างละเอียดถี่ถ้วน และเกิดประโยชน์ต่อประเทศชาติและประชาชนอย่างแท้จริง

สภาผู้แทนราษฎร ประกอบด้วยสมาชิกจำนวน ๕๐๐ คน มีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละ ๔ ปี สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรมี ๒ ประเภท ดังนี้ (อ้างอิงรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐)

(๑) สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่มาจากการเลือกตั้งแบบแบ่งเขต จำนวน ๔๐๐ คน มาจากการเลือกตั้งจาก ๔๐๐ เขตทั่วประเทศ

(๒) สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่มาจากการเลือกตั้งแบบบัญชีรายชื่อ จำนวน ๑๐๐ คน โดยให้พรรคการเมืองจัดทำบัญชีรายชื่อพรรคละไม่เกิน ๑๐๐ คน แต่ละพรรคการเมืองจะได้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ประเภทบัญชีรายชื่อตามสัดส่วนมากน้อยลดหลั่นกันไปตามที่ประชาชนลงคะแนนเสียงให้ แต่ถ้าพรรคการเมืองใดได้คะแนนเสียงน้อยกว่าร้อยละ ๕ ของจำนวนคะแนนเสียงรวมทั้งประเทศ ก็จะไม่มีการเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรประเภทนี้

สมาชิกวุฒิสภา สมาชิกวุฒิสภามีจำนวน ๒๐๐ คนมาจากการเลือกตั้งของประชาชน โดยใช้เขตจังหวัดเป็นเขตเลือกตั้ง ซึ่งแต่ละจังหวัดมีจำนวนสมาชิกวุฒิสภาจำนวนเท่าใดให้เฉลี่ยตามจำนวนของราษฎรของจังหวัดนั้น ๆ สมาชิกวุฒิสภามีวาระดำรงตำแหน่งคราวละ ๖ ปี จะไม่มีการ

ยุบสภาเหมือนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และสมาชิกวุฒิสภาจะดำรงตำแหน่งติดต่อกัน ๒ สมัย
ไม่ได้ หน้าที่สำคัญของสมาชิกวุฒิสภา มีดังนี้

(๑) การกลั่นกรองกฎหมาย สมาชิกวุฒิสภามีอำนาจในการกลั่นกรองกฎหมาย โดย
สามารถแก้ไขร่างพระราชบัญญัติที่ผ่านการพิจารณาของสภาผู้แทนราษฎรได้ เพื่อให้การออก
กฎหมายเป็นไปด้วยความรอบคอบ รัดกุม และสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

(๒) การควบคุมการบริหารราชการแผ่นดิน หน้าที่ควบคุมการบริหารงานของรัฐบาล
โดยการตั้งกระทู้ถามรัฐมนตรีหรือตั้งคณะกรรมการไปศึกษางานด้านต่าง ๆ ให้มีการตรวจสอบ
ฝ่ายบริหาร เพื่อให้มีข้อสังเกต คำแนะนำ และกระตุ้นเตือนรัฐบาล รวมทั้งการแสดงความคิดเห็น
เพื่อประกอบการพิจารณาในการตัดสินใจของรัฐบาล

(๓) การเลือก แต่งตั้ง ให้คำแนะนำ หรือให้ความเห็นชอบ กำหนดบทบาทและอำนาจ
หน้าที่ให้วุฒิสภาทำหน้าที่ที่คัดเลือก แต่งตั้ง ให้คำแนะนำ หรือให้ความเห็นชอบให้บุคคลดำรง
ตำแหน่งในองค์กรต่าง ๆ โดยเฉพาะองค์กรตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐ เช่น คณะกรรมการการ
เลือกตั้ง ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ เป็นต้น

(๔) การถอดถอนบุคคลออกจากตำแหน่ง วุฒิสภามีอำนาจในการถอดถอนบุคคลออก
จากตำแหน่งเพื่อให้การปฏิบัติหน้าที่ ของบุคคลที่ดำรงตำแหน่งระดับสูงทั้งด้านบริหาร นิติบัญญัติ
และตุลาการ เป็นไปด้วยความระมัดระวังและเป็นธรรมซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อประชาชน

๒) สถาบันบริหาร หรือเรียกว่า รัฐบาล คือผู้ที่ใช้อำนาจบริหาร ตามกฎหมายรัฐธรรมนูญ
อาจแบ่งแยกผู้ใช้อำนาจบริหาร ได้ดังนี้

(๑) ประมุขของรัฐ ในปัจจุบันประมุขของรัฐอาจแบ่งออกได้เป็น ๒ ฐานะใหญ่ ๆ คือ
ประมุขของรัฐที่เป็นพระมหากษัตริย์ และประมุขของรัฐที่เป็นประธานาธิบดี

(๒) หัวหน้าฝ่ายบริหาร บุคคลที่ดำรงตำแหน่งหัวหน้าทางฝ่ายบริหารอาจมีการเรียกชื่อ
ที่แตกต่างกันออกไปในแต่ละประเทศเช่นหัวหน้าฝ่ายบริหารของประเทศสหรัฐอเมริกา เรียกว่า
ประธานาธิบดี หัวหน้าฝ่ายบริหารของประเทศอังกฤษ และประเทศไทย เรียกว่า นายกรัฐมนตรี

(๓) คณะรัฐมนตรี คือคณะบุคคลเป็นผู้ร่วมในการตัดสินใจในการบริหารประเทศ
บุคคลในคณะรัฐมนตรี จะได้รับการแต่งตั้งให้เป็นรัฐมนตรีประจำกระทรวงและทบวงต่าง ๆ
รัฐมนตรีที่ประกอบกันเป็นคณะรัฐมนตรี มีความรับผิดชอบในการบริหารราชการอยู่ ๒ ประเภท
ได้แก่ ความรับผิดชอบร่วมกัน และความรับผิดชอบส่วนตัว

(๔) รัฐมนตรี คือผู้ทำหน้าที่ช่วยเหลือและให้คำแนะนำแก่หัวหน้าฝ่ายบริหารการที่ประเทศใดจะยินยอมให้บุคคลในองค์กรบริหารหรือรัฐมนตรีเป็นบุคคลเดียวกับผู้ซึ่งเป็นสมาชิกขององค์กรอื่นที่ผู้ใช้อำนาจอธิปไตยส่วนอื่น ๆ หรือไม่นั้นขึ้นอยู่กับสถานการณ์ของแต่ละประเทศ หากประเทศใดยึดมั่นในทฤษฎีกระจายอำนาจก็จะไม่ยอมให้รัฐมนตรีเป็นบุคคลในองค์กร แต่ถ้าประเทศใดต้องการความมั่นคงในการปฏิบัติหน้าที่ของฝ่ายบริหาร ก็จะยินยอมให้รัฐมนตรีเป็นบุคคลที่มาจากองค์กรที่ใช้อำนาจอธิปไตยอื่น ๆ ได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งจากองค์กรนิติบัญญัติ สำหรับองค์กรบริหารของประเทศไทยตามรัฐธรรมนูญประกอบไปด้วย นายกรัฐมนตรี และรัฐมนตรี ซึ่งประกอบกันเป็นคณะรัฐมนตรีมีหน้าที่ในการบริหารราชการแผ่นดิน

องค์กรบริหารมีอำนาจและหน้าที่ในทุกด้านและทุกสาขา การที่กฎหมายรัฐธรรมนูญในนานาประเทศได้แบ่งแยกอำนาจอธิปไตยออกเป็น ๓ สาขาและให้มีองค์กรต่าง ๆ เป็นผู้ใช้อำนาจนั้น ๆ ไม่ได้เป็นการแบ่งแยกอย่างเด็ดขาด ในบางกรณีรัฐธรรมนูญได้มอบให้องค์กรบริหารมีหน้าที่อำนาจที่จะออกกฎหมายมาใช้บังคับได้ ทั้ง ๆ ที่ตามหลักการออกกฎหมายเป็นหน้าที่ขององค์กรนิติบัญญัติโดยตรง และเนื่องจากองค์กรบริหารเป็นองค์กรซึ่งเป็นการปฏิบัติหน้าที่ใกล้ชิดกับประชาชนมากที่สุด ในบางครั้งจะมีเหตุขัดแย้งระหว่างองค์กรบริหารและประชาชนในหลาย ๆ ประเทศ จึงมอบอำนาจตัดสินใจพิพาทในเบื้องต้นให้แก่องค์กรบริหาร เพราะจะได้เป็นการถ่วงดุลข้อพิพาทต่าง ๆ อาจจะมีการตัดสินใจหรือดำเนินการที่ไม่ทันต่อเหตุการณ์ ดังนั้นรัฐธรรมนูญจึงมอบอำนาจพิเศษให้แก่องค์กรบริหาร เพื่อให้องค์กรบริหารสามารถที่จะดำเนินการแก้ไขปัญหาได้อย่างทันที่

๓) สถาบันตุลาการ องค์กรตุลาการ เป็นองค์กรซึ่งใช้อำนาจหน้าที่ในทางตุลาการ หรืออำนาจหน้าที่ในการพิจารณาพิพากษาอรรถคดีต่าง ๆ ซึ่งถ้าจะมองในด้านของการแบ่งแยกอำนาจอธิปไตยแล้ว องค์กรตุลาการก็มีความสำคัญเท่าองค์กรที่ใช้อำนาจนิติบัญญัติ และองค์กรที่ใช้อำนาจบริหาร องค์กรตุลาการได้วิวัฒนาการมาโดยสอดคล้องกับระบบการปกครองของประเทศ นับตั้งแต่ระบบพระมหากษัตริย์จนถึงระบอบประชาธิปไตย ในการปกครองระบบกษัตริย์นั้นพระมหากษัตริย์เป็นองค์อธิปัตย์ อำนาจทุกอย่างขึ้นอยู่กับพระมหากษัตริย์ทั้งสิ้น แต่การปกครองระบอบประชาธิปไตยอำนาจอธิปไตยจะแบ่งออกไปเป็น ๓ ส่วนคือ นิติบัญญัติ บริหาร และตุลาการในปัจจุบันองค์กรตุลาการได้แบ่งโครงสร้างดังนี้

(๑) ศาสนุติธรรม หมายถึง ศาลที่มีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีตามกฎหมายเอกชนหรือคดีแพ่งหรือคดีเรื่องกระทำผิดทางอาญา หรือกระทำผิดร่วมกับบุคคลที่อยู่ในอำนาจของศาลทหาร ศาลยุติธรรมแบ่งออกเป็น ๓ ชั้น คือ ศาลชั้นต้น ศาลอุทธรณ์ และศาลฎีกา

(๒) ศาลพิเศษ หมายถึง ศาลที่จัดตั้งขึ้นเพื่อพิจารณาพิพากษาการกระทำผิดทางอาญาของบุคคลบางประเภท เช่น เด็กและเยาวชน ทหาร หรือศาลที่จัดตั้งขึ้นเพื่อพิจารณาพิพากษาคดีเฉพาะเรื่อง เช่น คดีแรงงาน คดีปกครอง เป็นต้น

๒.๒.๘ การเลือกตั้ง

การเลือกตั้งเป็นองค์ประกอบที่สำคัญในการปกครองระบอบประชาธิปไตย เพราะเป็นการเปิดโอกาสให้ประชาชนที่ต้องการเสนอตัวเข้ารับใช้ส่วนรวม ได้สมัครเข้ารับการเลือก รวมทั้งประชาชนที่ไม่สามารถเข้าไปใช้สิทธิใช้เสียงในสภา ก็สามารถเลือกตั้งบุคคลเข้าไปใช้สิทธิแทนตนได้ตามระบอบประชาธิปไตยนับเป็นการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนทั้งประเทศที่สามารถใช้สิทธิได้อย่างเสรีภาพ^{๒๖}

การเลือกตั้งเป็นการแสดงเจตนาของประชาชนในการเลือกผู้แทนเข้าไปทำหน้าที่แทนตน การเลือกตั้งจึงถือว่าเป็นหัวใจสำคัญของการปกครองระบอบประชาธิปไตย ที่เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครอง โดยมีสิทธิเลือกผู้แทนเข้าไปกำหนดนโยบายในการบริหารประเทศ จึงเป็นการแสดงให้เห็นว่าอำนาจธิปไตยเป็นของประชาชนอย่างแท้จริง

ประเภทของการเลือกตั้ง ในการแบ่งประเภทของการเลือกตั้ง มีการแบ่งได้หลายประเภทขึ้นอยู่กับเกณฑ์ที่นำมาพิจารณาในที่นี้ขอแบ่งออกเป็น ๒ ประเภท โดยแยกพิจารณาจากวิธีการออกเสียงลงคะแนน ได้แก่^{๒๗}

๑) การเลือกตั้งทางตรง เป็นการเลือกตั้งที่ผู้มีสิทธิเลือกตั้งมีการออกเสียงลงคะแนนเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้งโดยตรงกล่าวคือ ไม่ต้องมีการเลือกผู้ใดไปทำหน้าที่แทน เช่น การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของไทยในปัจจุบัน

^{๒๖} ร้อยตำรวจเอกจักริช ใจดี, “ความเข้าใจเกี่ยวกับประชาธิปไตยของนิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์”, วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, อ่างแล้ว, หน้า ๑๔.

^{๒๗} คณาจารย์ภาควิชารัฐศาสตร์ – รัฐประศาสนศาสตร์ สถาบัน OPINION, คู่มือรัฐศาสตร์-รัฐประศาสนศาสตร์, อ่างแล้ว, หน้า ๖๘.

๒) การเลือกตั้งทางอ้อม เป็นการเลือกตั้งที่ผู้มีสิทธิเลือกตั้งมีการออกเสียงเลือกบุคคลขึ้นเป็นตัวแทนชั้นหนึ่งก่อน เพื่อให้ผู้แทนนี้ไปออกเสียงลงคะแนนเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้งอีกครั้งหนึ่ง ในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของไทยที่ใช้การเลือกตั้งทางอ้อมมีเพียงครั้งเดียวเท่านั้นคือการเลือกตั้งทั่วไปครั้งแรกเมื่อวันที่ ๑๕ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๔๗๖ โดยราษฎรผู้มีสิทธิเลือกตั้งจะทำการเลือกผู้แทนตำบลก่อน เพื่อให้ผู้แทนตำบลไปทำการเลือกผู้แทนราษฎรในแต่ละจังหวัดครั้งหนึ่ง การเลือกตั้ง เป็นกิจกรรมทางการเมืองที่สำคัญของระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตย เป็นวิธีการคัดเลือกบุคคลโดยการลงคะแนนเสียงเพื่อให้ได้ผู้แทนของปวงชนไปทำหน้าที่ในรัฐสภา หรือใช้อำนาจอธิปไตยแทนตน ประโยชน์ของการเลือกตั้ง มีดังนี้

- ๑) ให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการปกครอง
- ๒) ได้เปลี่ยนแปลงอำนาจทางการเมืองโดยสันติวิธี
- ๓) ได้ตัวแทนของประชาชนไปทำหน้าที่รักษาผลประโยชน์และพัฒนาความเจริญก้าวหน้าให้แก่สังคมประเทศชาติ

การเลือกตั้งที่ดีต้องมีหลักการที่สำคัญ ดังนี้

- ๑) หลักการเลือกตั้งที่บริสุทธิ์ยุติธรรม ทุกฝ่ายปฏิบัติตามกฎหมาย ไม่ทุจริตหรือโกงการเลือกตั้ง เช่น ไม่ใช้เงินซื้อเสียง ไม่ใช้อิทธิพลของทางราชการบีบบังคับให้ฝ่ายตนได้เปรียบ
- ๒) หลักการเลือกตั้งอย่างเป็นอิสระ ประชาชนใช้สิทธิลงคะแนนเสียงได้อย่างเป็นอิสระไม่ถูกบังคับข่มขู่ทั้งนี้ การลงคะแนนเสียงต้องใช้วิธีลับ แต่การนับคะแนนต้องนับอย่างเปิดเผย
- ๓) หลักการลงคะแนนโดยสะดวก เช่น มีการแบ่งเขตเลือกตั้งที่ชัดเจน มีหน่วยลงคะแนนเสียงเลือกตั้งใกล้บ้าน ใช้บัตรลงคะแนนและขั้นตอนวิธีการใช้สิทธิที่สะดวกและเข้าใจง่าย เป็นต้น
- ๔) หลักการเลือกตั้งตามกำหนดเวลา เช่น กำหนดให้มีการเลือกตั้งทุก ๆ ๔ ปี เมื่อถึงเวลาที่กำหนดให้จัดดำเนินการเลือกตั้งให้เป็นไปตามเวลานั้น
- ๕) หลักการเลือกตั้งอย่างเสมอภาค หมายถึง ประชาชนทุกคนมีสิทธิในการออกเสียงเลือกตั้งอย่างเท่าเทียมกัน โดยไม่มีข้อจำกัดในเรื่องเพศ เชื้อชาติ ศาสนา ระดับการศึกษา หรือฐานะทางเศรษฐกิจและสังคม

๒.๓ แนวคิดเกี่ยวกับประชาธิปไตยในโรงเรียน

๒.๓.๑ ความหมายของประชาธิปไตยในโรงเรียน

ในหลักสูตรสังคมศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น พ.ศ.๒๕๒๑ (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๓๓) หลักสูตรได้เน้นการเรียนการสอนมุ่งให้ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการเมืองการปกครองระบอบประชาธิปไตย ดังนี้คือ

๑) เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสภาพแวดล้อมมีพัฒนาการทางด้านสังคม วัฒนธรรม เศรษฐกิจ และการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตย และหลักธรรมของศาสนา

๒) เพื่อให้สามารถนำความรู้ไปใช้ในการวิเคราะห์ปัญหาทางสังคมที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวัน สามารถตัดสินใจเลือกแนวทางปฏิบัติที่ถูกต้องและสามารถปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อมได้

๓) เพื่อให้ตระหนักในคุณค่าของสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติ มรดกทางวัฒนธรรมไทยยึดหลักวิถีชีวิตแบบประชาธิปไตย หลักธรรมและคุณธรรมมีค่านิยมที่พึงประสงค์ รักและผูกพันกับท้องถิ่นและประเทศชาติ มีความภูมิใจความเป็นไทยและเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์

๔) เพื่อให้สามารถปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดีตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข มีส่วนร่วมในการอนุรักษ์และเสริมสร้างศิลปวัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อม^๔

กัญญา สาร กล่าวว่าการศึกษากับการเมืองเป็นของคู่กัน มีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกันในลักษณะที่การเมืองมีบทบาทต่อการศึกษา และการศึกษามีบทบาทต่อการเมือง ในเรื่องดังกล่าวมีมาตั้งแต่สมัยเพลโตในหนังสือสาธารณรัฐ (The Republic) มีหลายตอนที่กล่าวถึงความสัมพันธ์

^๔ธีระวัฒน์ มอนโรสง, “ความรู้ความเข้าใจและทัศนคติเกี่ยวกับสิทธิเสรีภาพและหน้าที่ตามรัฐธรรมนูญ พุทธศักราช ๒๕๔๐ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครราชสีมา”, วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยขอนแก่น), ๒๕๔๖, หน้า ๔.

ระหว่างการเมืองกับการศึกษาเช่น รัฐเป็นอย่างไร โรงเรียนก็เป็นอย่างนั้น ดังนั้นการเมืองแยกจากการศึกษาไม่ได้ การศึกษาช่วยพัฒนาการเมืองได้ดังนี้^{๕๔}

- ๑) การศึกษาเป็นตัวเร่งทำให้เกิดการปกครองในระบอบประชาธิปไตยขึ้น
- ๒) การศึกษาเป็นเครื่องมือของรัฐที่จะสร้างเอกภาพในชาติ
- ๓) การเมืองเป็นตัวกำหนดทิศทางในการจัดการศึกษา
- ๔) การศึกษาช่วยสร้างนิสัยให้บุคคลเคารพระเบียบวินัย เพื่อที่จะรู้จักเคารพกฎหมายและเพื่อความสงบสุขของชาติ

๕) การศึกษาจะชี้นำให้ราษฎรมีส่วนร่วมในทางการเมืองทุกระดับ

ดารา ทีปะปาล กล่าวถึงความสัมพันธ์ระหว่างสถาบันการศึกษากับการเมือง สรุปได้ว่า^{๕๕}

๑) การปกครองเป็นเรื่องของการใช้อำนาจตามกฎหมาย เพื่อดูแลให้เกิดความสงบเรียบร้อยในสังคม การศึกษามีส่วนช่วยปลูกฝังความเชื่อ คุณค่า ทักษะคติที่สอดคล้องกับระบอบการปกครองที่ใช้อยู่ในสังคม โดยในสังคมประชาธิปไตย จะเน้นย้ำให้รู้จักใช้ความคิดของตนเอง เสรีภาพและศักดิ์ศรีของมนุษย์

๒) การศึกษาช่วยให้ประชาชนในสังคมประชาธิปไตยมีโอกาสในสิทธิเสรีภาพทางการเมืองของตนอย่างแท้จริง โดยการเลือกผู้แทนเข้าไปใช้อำนาจและตัดสินใจปัญหาต่าง ๆ แทนตน ซึ่งประชาชนที่มีการศึกษาสามารถวิเคราะห์และตัดสินใจได้ดี

๓) การศึกษาช่วยสร้างความสำนึกในชาติ ซึ่งจะช่วยสร้างความสามัคคีขึ้นในชาติโดยการจัดหลักสูตรการเรียนการสอนทำให้คนกลุ่มต่าง ๆ มีความเข้าใจ มีเอกลักษณ์อย่างเดียวกัน มีความสำนึกรับผิดชอบร่วมกัน

๔) การศึกษาช่วยแก้ปัญหาชนกลุ่มน้อย การจัดระบบการศึกษาที่ใช้มาตรฐานและภาษาเดียวกันทั่วประเทศจะช่วยลดความแตกต่างของคนกลุ่มต่าง ๆ การศึกษาช่วยยกระดับและเลื่อนฐานะทางสังคมทำให้ทุกคนมีความรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งของสังคม

^{๕๔} ภิญ โญู สาร, รัฐศาสตร์ศึกษา, (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช, ๒๕๓๐), หน้า ๗๖.

^{๕๕} ดารา ทีปะปาล, สังคมวิทยาการศึกษา, (กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์อมรรการพิมพ์, ๒๕๓๘), หน้า ๕๓.

๕) การศึกษาช่วยเผยแพร่อุดมการณ์ของชาติ และมุ่งสอนค่านิยมที่สอดคล้องกับระบบการเมืองและสังคม ซึ่งถือว่าสถานศึกษาคือระบบสังคมซึ่งมีหน้าที่ถ่ายทอดอุดมการณ์ ค่านิยมระบบการเมือง และคุณธรรมทางสังคมให้แก่เด็กและเยาวชนเพื่อให้เป็นพลเมืองที่ดีของชาติ หากการศึกษามุ่งสอนค่านิยมที่ขัดแย้งก็จะก่อให้เกิดปัญหาตามมา การศึกษากับการเมืองการปกครองมีอิทธิพลต่อกันและกัน ความคิดทางการเมืองที่แพร่หลายในสังคม มีอิทธิพลต่อระบบการศึกษา มีผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงและมีการปฏิรูปการศึกษาขึ้น ทั้งนี้เพื่อเปิด โอกาสให้มีความเสมอภาคในโอกาสทางการศึกษาในสังคมประชาธิปไตย

๒.๓.๒ โรงเรียนกับการสร้างเสริมประชาธิปไตย

ในการสร้างเสริมประชาธิปไตย การเผยแพร่ความรู้ความเข้าใจ การมีส่วนร่วม ในการปกครองระบอบประชาธิปไตยตลอดจนการดำเนินตามวิถีชีวิตแบบประชาธิปไตยของนักเรียนโรงเรียนถือได้ว่ามีบทบาทที่สำคัญในการปลูกฝัง อบรมสั่งสอนให้นักเรียนได้มีความรู้ความเข้าใจ และตระหนักถึงหน้าที่ของแต่ละบุคคล และสามารถดำรงตนในสังคมเชิงปัจเจกชนตามอุดมคติของประชาธิปไตยได้ ดังที่มีผู้ศึกษาวิจัยได้ดังนี้

วรรณฯ ช่องดารากุล ได้กล่าวถึงบทบาทของโรงเรียนในการเสริมสร้างบุคลิกภาพประชาธิปไตยว่า เนื่องจากหน้าที่ของโรงเรียนจะให้ความรู้ทางวิชาการแล้วยังต้องช่วยพัฒนาเด็กให้เจริญงอกงามมีสุขภาพอนามัยสมบูรณ์ทั้งร่างกายและจิตใจแล้ว โรงเรียนจะมีส่วนเสริมสร้างบุคลิกภาพแบบประชาธิปไตยได้โดยอาศัยลักษณะการจัดกิจกรรม ๔ แบบ คือ การแนะแนวเพื่อพัฒนาบุคลิกภาพประชาธิปไตย สร้างบรรยากาศประชาธิปไตย กิจกรรมการเรียนการสอนที่ส่งเสริมประชาธิปไตย และกิจกรรมเสริมหลักสูตรที่ส่งเสริมประชาธิปไตย โรงเรียนเป็นสถาบันซึ่งมีบทบาทอย่างมากต่อการกล่อมเกลารเรียนรู้ทางการเมือง เพราะการกล่อมเกลารของโรงเรียนได้กระทำอย่างตั้งใจและมีขั้นตอน มีจุดประสงค์อย่างแน่นอน

ทินพันธ์ุ นาคะตะ กล่าวถึงสถาบันการศึกษาว่าเป็นสถาบันสำคัญที่ให้ทั้งความรู้ ทักษะ ประสพการณ์ และการอบรมกล่อมเกลารจิตใจแก่นักเรียน นักศึกษาการที่คนเราจะมีจิตใจประชาธิปไตยได้ ย่อมต้องอาศัยการถ่ายทอดความรู้และการปลูกฝังจากสถาบันการศึกษาด้วยกล่าวเน้นในด้านความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนนั้น นอกจากครูจะมีหน้าที่ให้ความรู้เกี่ยวกับ

หลักการ วิธีการ และวัตถุประสงค์ ของการปกครองระบอบประชาธิปไตยตามหลักสูตรแล้ว ประชาธิปไตยในฐานะที่เป็นวิถีชีวิตส่วนหนึ่งน่าจะได้รับการส่งเสริมให้มาก^{๓๓}

การมีส่วนร่วมเป็นกระบวนการให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินการพัฒนาร่วมคิดร่วมตัดสินใจแก้ปัญหาของตนเอง ใช้ความคิดสร้างสรรค์และความชำนาญของประชาชน ร่วมกับการใช้วิทยาการที่เหมาะสมในการแก้ปัญหาการที่ประชาชนจะริเริ่มและช่วยตนเองได้นั้น ประชาชนต้องมีโอกาสที่จะเข้ามามีส่วนร่วมในกิจการพัฒนาชุมชนเสียก่อน กล่าวคือ ต้องมีเงื่อนไขสำคัญอย่างน้อย ๓ ประการ คือ

- ๑) ประชาชนต้องมีอิสรภาพที่จะมีส่วนร่วม
- ๒) ประชาชนต้องสามารถที่จะมีส่วนร่วม
- ๓) ประชาชนต้องเต็มใจที่จะมีส่วนร่วม

การให้ประชาชนมีส่วนร่วมในกิจการทุกอย่างให้มากที่สุดเท่าที่จะมากได้ เพื่อให้เขาได้เป็นผู้ตัดสินใจทำงาน ลงมือทำงานตามที่เขาได้ตัดสินใจไปแล้วด้วยตนเอง ซึ่งจะเป็นการทำให้เขาได้ปฏิบัติตามความสนใจและความต้องการ กรณีที่เขาได้เข้ามามีส่วนร่วมในกิจการหรือโครงการนั้นทำให้เขาได้มีโอกาสพัฒนาตนเอง แต่ในการดึงประชาชนเข้าร่วมในกิจการนั้น ๆ จะต้องไม่มีการแบ่งชั้นวรรณะ จะต้องมาจากชนทุกชั้นของสังคม ตั้งแต่คนร่ำรวยที่สุดจนถึงคนที่ยากจนที่สุดของชุมชนจะเลือกที่รักมักที่ชังไม่ได้

สรุปได้ว่า เด็กและเยาวชนเป็นทรัพยากรมนุษย์ที่มีคุณค่าต่อสังคม ที่จะเติบโตเป็นผู้ใหญ่ เป็นอนาคตของชาติและมวลมนุษยชาติเด็กจำเป็นที่จะได้รับการอบรมเลี้ยงดูจากบิดามารดา ซึ่งเป็นสถาบันแรกที่มีความสำคัญในการสร้างรากฐาน ปลุกฝังการปกครองระบอบประชาธิปไตย^{๓๔}

๒.๓.๓ กิจกรรมและรูปแบบประชาธิปไตยในโรงเรียน

กิจกรรมและรูปแบบการปกครองในระบอบประชาธิปไตยในโรงเรียน ถือว่าเป็นกิจกรรมที่ปลุกฝัง และถ่ายทอดกระบวนการปกครองระบอบประชาธิปไตย เพราะสามารถนำรูปแบบและ

^{๓๓} ทินพันธุ์ นาคะตะ, ประชาธิปไตยของไทย, อ่างแก้ว, หน้า ๘๗.

^{๓๔} ชีระวัฒน์ มอนโรสง, “ความรู้ความเข้าใจและทัศนคติเกี่ยวกับสิทธิเสรีภาพและหน้าที่ตามรัฐธรรมนูญ พุทธศักราช ๒๕๔๐ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครราชสีมา”, วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, อ่างแก้ว, หน้า ๓.

วิธีดำเนินการปกครองมาปรับใช้กับโรงเรียน อาทิเช่น โดยการนำรูปแบบการปกครองของคณะรัฐบาลโดยการนำของนายกรัฐมนตรีมาใช้ในกิจกรรมสภานักเรียนโดยให้มีการเลือกตั้งประธานนักเรียน การมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการและรวมถึงการร่วมกับคณะผู้บริหารโรงเรียน ออกกฎระเบียบต่าง ๆ และเน้นการมีส่วนร่วมของนักเรียนในการรณรงค์ ให้ความรู้ความเข้าใจในการปกครองระบอบประชาธิปไตย ไม่ว่าจะเป็นการปกครองระดับท้องถิ่น หรือระดับชาติ เพราะนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖ ถือได้ว่าเป็นนักเรียนที่อายุอยู่ในช่วงระหว่างการมีสิทธิเลือกตั้ง (๑๘ ปี) ถือเป็นการเรียนรู้และเตรียมความพร้อมก่อนการใช้สิทธิเลือกตั้งจริง

๒.๓.๔ ศาสนากับการปกครองระบอบประชาธิปไตย

พระพุทธศาสนามีส่วนสนับสนุนการปกครองแบบประชาธิปไตย ประชาธิปไตยคือการปกครองคนในสังคม โดยคนมีสิทธิในการปกครองตนเอง เพื่อผลประโยชน์ของคนใดคนหนึ่ง การปกครองแบบประชาธิปไตยนั้น เสรีภาพในการแสดงความคิดเห็น สิทธิเท่าเทียมกันและมติของชนส่วนใหญ่ เป็นสิ่งสำคัญจะเห็นได้ว่าพระพุทธเจ้าทรงปกครองสงฆ์โดยที่พระสงฆ์แต่ละรูปมีสิทธิเท่าเทียมกัน ไม่ว่าจะเป็นการออกเสียงลงมติหรือการแสดงความคิดเห็นใด ๆ ก็ตาม

พระพุทธศาสนาสอนให้คนรู้จักฟังความคิดเห็นของผู้อื่นคือ ให้มีขันติธรรม ถ้าเรารู้จักฟังผู้อื่นและนำมาคิดพิจารณาแล้วก็จะสามารถนำความคิดเห็นนั้นมาปฏิบัติเพื่อสร้างสรรค์ให้เกิดประโยชน์ต่อสังคมตามวิถีทางแบบประชาธิปไตย ถ้าปราศจากขันติธรรมแล้วก็จะก่อให้เกิดการขัดแย้งและทะเลาะวิวาท ก่อความเดือดร้อนวุ่นวายของคนในสังคม

พุทธสุภาษิตที่ว่า “นตฺถิ อตฺตสมํ เปมํ” ซึ่งแปลว่าความรักผู้อื่นเสมอตนไม่มี คือคนส่วนใหญ่มีความเห็นแก่ตัวมักกอบโกยผลประโยชน์เข้าตัวเอง เมื่อความต้องการของแต่ละคนขัดกันก็ย่อมก่อให้เกิดความขัดแย้งอันอาจนำไปสู่สงครามพุทธ ศาสนานั้นสอนให้เรารักตนเองให้ถูกวิธี ให้เห็นการณ์ไกล ให้มีสติรู้จักคิดพิจารณาให้รอบคอบว่าอะไรดีอะไรชอบ ไม่ลุแก่อุสุมูล ไม่ครอบงำด้วยโลภะ โทสะ โมหะ รู้จักถืออุฏสงเคราะห์กันให้มีเมตตาและให้ดำเนินตามหลักของทางสายกลางคือ ไม่เอนเอียงไปทางใดทางหนึ่งมากเกินไป ถ้าทำได้ดังนี้แล้วก็จะก่อให้เกิดประโยชน์ต่อสังคม สิ่งเหล่านี้จะช่วยสนับสนุนการปกครองแบบประชาธิปไตย

ท้ายสุดพุทธศาสนานั้นแบ่งเป็น โลกุตระธรรม กับ โลภียธรรม ซึ่งธรรมอย่างหลังนี้ได้กำหนดถึงหน้าที่ของคนในสังคม เช่น หน้าที่ของพระเจ้าแผ่นดิน หน้าที่ของพ่อ แม่ ลูก ฯลฯ เพื่อให้ทุกคนรู้จักปฏิบัติหน้าที่เพื่อก่อให้เกิดผลดีต่อสังคมโดยส่วนรวมฉะนั้นนอกจากกล่าวได้ว่าถ้าคนรู้จัก

นำเอาหลักธรรมในพุทธศาสนาไป ก็จะสามารถปรับตนเองให้เข้ากับการปกครองแบบประชาธิปไตยได้เป็นอย่างดี และจะเป็นส่วนเกื้อกูลการปกครองระบอบประชาธิปไตยให้มีความยั่งยืนตลอดไป

๒.๔ สภาพพื้นที่ทำวิจัย

สภาพพื้นที่ทำวิจัยได้แก่โรงเรียนที่เปิดทำการสอนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖ ที่ตั้งอยู่ในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ซึ่งประกอบด้วย

๑) โรงเรียนกระทุ่มแบน “วิเศษสมุทคุณ” เลขที่ ๔๔๒/๓๐ ตำบลตลาด อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร จัดตั้งโดยท่านพระครูวิเศษสมุทคุณ เจ้าอาวาสวัดคอนไก่ดีพร้อมด้วยนายบุญล้อม ศรีสุวรรณ (ส.ส. จังหวัดสมุทรสาคร) และนายพงษ์ชัย ชุนบางยาง (ผู้ช่วยศึกษาธิการอำเภอกระทุ่มแบน) ได้เล็งเห็นถึงความสำคัญของการศึกษา จึงได้ร่วมมือกันติดต่อกระทรวงศึกษาธิการขอให้เปิดทำการสอนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ - ๓ ขึ้นที่วัดคอนไก่ดี จนเป็นผลสำเร็จในปี พ.ศ. ๒๔๕๔ โดยในช่วงแรกได้อาศัยเรียนที่โรงเรียนเทศบาลวัดคอนไก่ดี (สังวรจันทสรราชวรวิหาร) ซึ่งขณะนั้นเปิดสอนระดับประถมศึกษาอยู่ มีนายพงษ์ชัย ชุนบางยาง เป็นผู้รักษาราชการแทนครูใหญ่ต่อมาในพ.ศ. ๒๔๕๖ ท่านพระครูวิเศษสมุทคุณและคณะได้ติดต่อกระทรวงศึกษาธิการขอให้เปิดทำการสอนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔-๖ เพื่อให้ต่อเนื่องและนักเรียนที่จบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ จะได้ไม่ต้องไปหาที่เรียนใหม่ซึ่งอยู่ห่างไกลและการคมนาคมไปลำบาก กระทรวงศึกษาธิการอนุญาตเมื่อวันที่ ๑๕ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๔๕๖ โดยอาศัยที่เดิมเรียนไปก่อนโดยมีนายบุญธรรม กรรณสูตร ศึกษาธิการอำเภอกระทุ่มแบนในขณะนั้น รักษาการแทนครูใหญ่จนถึงวันที่ ๔ สิงหาคม พ.ศ. ๒๔๕๖ กระทรวงศึกษาธิการได้แต่งตั้งนายเจริญ เฟื่องพานิช มาดำรงตำแหน่งครูใหญ่เป็นคนแรก

พ.ศ. ๒๔๕๘ กระทรวงศึกษาธิการ จัดสรรงบประมาณสร้างอาคารเรียนถาวรหลังแรก เป็นเงิน ๑๐๐,๐๐๐ บาท ท่านพระครูวิเศษสมุทคุณ ได้จัดหาเงินมาสมทบอีก ๑๒๔,๖๔๒ บาท เริ่มก่อสร้างเมื่อวันที่ ๒๕ มิถุนายน พ.ศ. ๒๔๕๘ แล้วเสร็จเมื่อวันที่ ๒๑ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๔๕๘ ด้วยคุณความดีของท่านจึงตั้งนามโรงเรียนว่าโรงเรียนกระทุ่มแบน “วิเศษสมุทคุณ” ซึ่งปัจจุบันเปิดสอนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ - ๖

๒) โรงเรียนอ้อมน้อยโสภณชนูปถัมภ์ เลขที่ ๑/๑๓ หมู่ ๔ ถนนเพชรเกษมสายเก่า สาย ๕ ตำบลอ้อมน้อย อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร จัดตั้งขึ้นเมื่อ พ.ศ. ๒๕๒๕ โดยพระคร

โศภนธรรมสาคร เจ้าอาวาสวัดอ้อมน้อย ซึ่งขณะนั้นดำรงตำแหน่งเจ้าคณะอำเภอกระทุ่มแบน พร้อมด้วยกำนัน ผู้ใหญ่บ้านและประชาชนชาวตำบลอ้อมน้อย ได้ยื่นเรื่องขอจัดตั้งโรงเรียนมัธยมศึกษาต่อ ดร.เกษม ศิริสัมพันธ์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการในสมัยนั้น โดยขอจัดตั้งโรงเรียนในที่ดินสงฆ์ของวัดอ้อมน้อยซึ่งนายอาบ เกิดเจริญ เป็นผู้ถวายให้เป็นที่ดินสงฆ์เนื้อที่ประมาณ ๑๒ ไร่ กรมสามัญศึกษาให้การอนุมัติให้ทำการสอนตั้งแต่วันจันทร์ที่ ๑๗ พฤษภาคม ๒๕๒๕ โดยให้เป็นโรงเรียนสาขาของโรงเรียนกระทุ่มแบน “วิเศษสมุทคุณ” และประกาศจัดตั้งเป็นทางการในวันที่ ๔ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๒๕ โรงเรียนอ้อมน้อยโศภนชนูปถัมภ์ เปิดทำการสอนในปีการศึกษา ๒๕๒๕ โดยรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ จำนวน ๒ ห้องเรียนมีนักเรียนจำนวน ๘๘ คน ครูอาจารย์จำนวน ๕ คนเป็นโรงเรียนสหศึกษาในปี พ.ศ. ๒๕๒๗ โรงเรียนได้รับงบประมาณจัดสร้างอาคารเรียนแบบ ๓๑๘๗/๓๐ เป็นอาคารเรียน ๓ ชั้น (อาคาร ๑) และอาคารโรงฝึกงานแบบ ๑๐๒/๒๗ ใน พ.ศ. ๒๕๒๘ โรงเรียนได้รับงบประมาณจัดสร้างอาคารโรงฝึกงานแบบ ๑๐๒/๒๗ เป็นอาคารฝึกงานหลังที่ ๒ ใน พ.ศ. ๒๕๒๙ โรงเรียนรับมอบ “พระศรีสมุทรสาคร ภูมิบาล” จากจังหวัดสมุทรสาครซึ่งเป็นพระพุทธรูปประจำสถานศึกษา เนื่องในมหามงคลสมัยที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเจริญพระชนมายุครบ ๖๐ พรรษาในวันที่ ๕ ธันวาคม ๒๕๓๐ เป็นหลักในการอบรมให้นักเรียนยึดมั่นในพระศาสนาเป็นผู้มีศีลธรรมจรรยาอันดี ซึ่งตั้งประดิษฐานอยู่ที่ศาลาประดิษฐานพระพุทธรูปใน พ.ศ. ๒๕๔๐ โรงเรียนได้รับงบประมาณก่อสร้างอาคารเรียนแบบพิเศษ ๗ ชั้น และได้รับพระราชทานนามว่า “อาคารเฉลิมพระเกียรติ ๖ รอบพระชนมพรรษา” เมื่อวันที่ ๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๓ ในปี พ.ศ. ๒๕๔๗ โรงเรียนได้รับบริจาคอาคารสวัสดิการ จากคุณ ชวลิต ดวงสิทธิสมบัติและในปัจจุบันได้เปิดทำการสอนในระดับชั้นมัธยม ปีที่ ๑ ถึงชั้นมัธยมปีที่ ๖

๒.๕ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยเกี่ยวกับความรู้ ความคิดเห็น และทัศนคติ เกี่ยวกับระบอบประชาธิปไตยที่มีผู้ทำการวิจัยไว้พอสมควร สรุปได้ดังนี้

สาธิต ติมิ ได้ทำการวิจัยเรื่อง “ความรู้ความเข้าใจในการเลือกตั้งตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนเทพศิลา กรุงเทพมหานคร” ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจในการเลือกตั้งตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ อยู่ในระดับปานกลาง สภาภูมิหลังของนักเรียน ซึ่งได้

แก่อาชีพของบิดามารดาที่แตกต่างกัน ไม่มีผลต่อความรู้ความเข้าใจในการเลือกตั้งตามรัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ และสาขาที่แตกต่างกันมีผลต่อความรู้ ความเข้าใจในการเลือกตั้งด้วย^{๑๖}

สมัค ชินบุตร ได้ทำการวิจัยเรื่อง “การส่งเสริมประชาธิปไตยในสถานศึกษา : ศึกษาเฉพาะกรณีสถานศึกษาในเขตอำเภอเมือง จังหวัดสุพรรณบุรี กลุ่มตัวอย่างคือข้าราชการครูจากสถานศึกษาต่าง ๆ ที่อยู่ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดสุพรรณบุรี” ผลการวิจัยพบว่า ข้าราชการที่มีเพศต่างกันจะมีการส่งเสริมประชาธิปไตยในสถานศึกษาแตกต่างกัน ข้าราชการที่มีอายุต่างกันจะมีการส่งเสริมประชาธิปไตยในสถานศึกษาแตกต่างกัน ข้าราชการที่มีระดับการศึกษาต่างกันจะมีการส่งเสริมประชาธิปไตยในสถานศึกษาแตกต่างกัน ข้าราชการที่มีอายุราชการต่างกันจะมีการส่งเสริมประชาธิปไตยในสถานศึกษาแตกต่างกัน และข้าราชการที่สถานศึกษาต่างกันจะมีการส่งเสริมประชาธิปไตยในสถานศึกษาแตกต่างกัน^{๑๗}

สายสุณี ศักรางกูร ได้ทำการวิจัยเรื่อง “ความรู้ความเข้าใจในรูปแบบเนื้อหาเรื่องการเมืองการปกครองระบอบประชาธิปไตย ของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ ๑ และมัธยมศึกษาปีที่ ๓ โรงเรียนในอำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสาคร” ผลการศึกษาพบว่านักเรียนที่มีเพศต่างกันมีความรู้ความเข้าใจในรูปแบบเนื้อหาของการเมืองการปกครองระบอบประชาธิปไตยแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ โดยเพศหญิงมีความรู้ความเข้าใจมากกว่าเพศชาย นักเรียนที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีความรู้ความเข้าใจที่ต่างกัน นักเรียนที่มีที่ตั้งของโรงเรียนแตกต่างกันมีความรู้ความเข้าใจในรูปแบบเนื้อหาของการเมืองการปกครองระบอบประชาธิปไตยไม่แตกต่างกัน และนักเรียนที่มี

^{๑๖} สาทิต มีดี, “ความรู้ความเข้าใจในการเลือกตั้งตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ : ศึกษาเฉพาะกรณีนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนเทพลีลา”, วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยรามคำแหง), ๒๕๔๔, ๑๐๗ หน้า.

^{๑๗} สมัค ชินบุตร, “การส่งเสริมประชาธิปไตยในสถานศึกษา : ศึกษาเฉพาะกรณีสถานศึกษาในเขตอำเภอเมือง จังหวัดสุพรรณบุรี”, วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยรามคำแหง), ๒๕๔๕, ๘๕ หน้า.

เขตที่พักอาศัยต่างกัน มีความรู้ความเข้าใจในรูปแบบเนื้อหาของการเมืองการปกครองระบอบประชาธิปไตยไม่แตกต่างกัน^{๑๑}

สายทิพย์ สุคติพันธ์ ได้ทำการวิจัยเรื่อง “การเรียนรู้ทางการเมืองของเยาวชนไทย ศึกษาเฉพาะกรณีนักเรียนระดับมัธยมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร” ผลการวิจัยพบว่านักเรียนระดับมัธยมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร โดยเฉลี่ยมีความสนใจทางการเมืองค่อนข้างต่ำ มีระดับความรู้สึก มีประสิทธิภาพทางการเมืองค่อนข้างสูง มีความไว้วางใจทางการเมืองระดับปานกลาง เพศไม่มีอิทธิพลต่อความสนใจทางการเมือง แต่เพศมีอิทธิพลต่อความไว้วางใจทางการเมืองที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติโดยพบว่านักเรียนชายมีระดับความไว้วางใจทางการเมืองสูงกว่านักเรียนหญิง ระดับชั้นเรียนหรืออายุ มีอิทธิพลต่อความสนใจทางการเมืองเป็นอย่างมาก และรวมถึงความไว้วางใจทางการเมืองในการปฏิบัติหน้าที่ของรัฐบาลที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ โดยพบว่ายิ่งเด็กมีชั้นเรียนสูงขึ้นยังมีความสนใจทางการเมืองสูง และมีความไว้วางใจทางการเมืองลดลงตามลำดับ^{๑๒}

สุรศักดิ์ กุลเรือง ได้ทำการวิจัยเรื่อง “ทัศนคติทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของนักศึกษามหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์” ผลการวิจัยพบว่านักศึกษามหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ที่มีเพศต่างกัน ไม่มีผลทำให้ทัศนคติทางการเมืองแบบประชาธิปไตยต่างกัน นักศึกษามหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ที่มีอายุต่างกัน ไม่มีผลทำให้ทัศนคติทางการเมืองแบบประชาธิปไตยต่างกัน นักศึกษามหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ที่กำลังศึกษาอยู่ในสาขาวิชาต่างกันมีผลทำให้ทัศนคติทางการเมืองแบบประชาธิปไตยต่างกัน นักศึกษามหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นปีที่ต่างกันมีผลทำให้ทัศนคติทางการเมืองแบบประชาธิปไตยต่างกัน และการรับฟังข้อมูลข่าวสารทางการเมืองการปกครองของ

^{๑๑}สายสุณี ศักรากร, “ความรู้ความเข้าใจรูปแบบและเนื้อหาเรื่องการเมืองการปกครองระบอบประชาธิปไตย ของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ ๑ และมัธยมศึกษาปีที่ ๓ : ศึกษาเฉพาะกรณีโรงเรียนในอำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสาคร”, วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยรามคำแหง), ๒๕๔๒, ๑๖๖ หน้า.

^{๑๒}สายทิพย์ สุคติพันธ์, “การเรียนรู้ทางการเมืองของเยาวชนไทย : ศึกษาเฉพาะกรณีนักเรียนระดับมัธยมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร”, วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย), ๒๕๒๔, ๑๑๕ หน้า.

นักศึกษามหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์จากสื่อประเภทที่แตกต่างกันส่งผลให้มีทัศนคติทางการเมืองแบบประชาธิปไตยที่แตกต่างกัน^{๓๑}

สุรวิต นุรักษ์ ได้ทำการวิจัยเรื่อง “การเรียนรู้ทางการเมือง : ศึกษากรณีนักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหงคณะรัฐศาสตร์และมนุษยศาสตร์ ระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ ๑ และ ๔” ผลการวิจัยพบว่านักศึกษาที่มีเพศต่างกันจะมีทัศนคติทางการเมืองไม่แตกต่างกัน นักศึกษาที่มีอายุต่างกันจะมีทัศนคติทางการเมืองที่แตกต่างกัน นักศึกษาที่ศึกษาในคณะต่างกันจะมีทัศนคติทางการเมืองไม่แตกต่างกัน นักศึกษาที่ศึกษาในชั้นปีที่ต่างกันจะมีทัศนคติทางการเมืองที่แตกต่างกัน นักศึกษาที่มีการเข้าร่วมกิจกรรมในระดับมัธยมศึกษาต่างกันจะมีทัศนคติทางการเมืองแตกต่างกัน นักศึกษาที่มีลักษณะครอบครัวที่ต่างกันจะมีทัศนคติทางการเมืองแตกต่างกัน นักศึกษาที่มีการเข้าร่วมกิจกรรมในมหาวิทยาลัยรามคำแหงต่างกันจะมีทัศนคติทางการเมืองไม่แตกต่างกัน และนักศึกษาที่มีความสนใจติดตามข่าวสารการเมืองจากสื่อมวลชนต่างกันจะมีทัศนคติทางการเมืองไม่แตกต่างกัน^{๓๒}

ชูชาติ หอมจันทิก ได้ทำการวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย : ศึกษาเฉพาะกรณีक्रमมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในจังหวัดปทุมธานี” ผลการวิจัยพบว่า ครมมัธยมศึกษาที่มีเพศต่างกันจะมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยที่แตกต่างกัน ครมมัธยมศึกษาที่มีอายุต่างกันจะมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยที่ไม่แตกต่างกัน ครมมัธยมศึกษาที่มีระดับการศึกษาต่างกันจะมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยที่ไม่แตกต่างกัน ครมมัธยมศึกษาที่มีระดับเงินเดือนต่างกันจะมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยที่แตกต่างกัน ครมมัธยมศึกษาที่มีระดับตำแหน่งต่างกันจะมีส่วนร่วม

^{๓๑} สรุศักดิ์ กุลเรือง, “ทัศนคติทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของนักศึกษามหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์”, วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยรามคำแหง), ๒๕๔๔, ๕๐ หน้า.

^{๓๒} สุรวิต นุรักษ์, “การเรียนรู้ทางการเมือง : ศึกษากรณีนักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหงคณะรัฐศาสตร์ และมนุษยศาสตร์ ระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ ๑ และ ๔”, วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยรามคำแหง), ๒๕๔๕, ๑๐๑ หน้า.

ทางการเมืองในระบบประชาธิปไตยที่แตกต่างกัน และक्रमัธยมศึกษาที่มีระยะเวลาในการปฏิบัติงานต่างกันจะมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบบประชาธิปไตยที่ไม่แตกต่างกัน^{๔๕}

แสงจันทร์ โสภากาล ได้ทำการวิจัยเรื่อง “ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความรู้ความเข้าใจของบุคลากรเกี่ยวกับองค์การบริหารส่วนตำบล : กรณีศึกษาจังหวัดเลย” ผลการวิจัยพบว่า พนักงานส่วนตำบลและคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลมีความรู้ความเข้าใจอยู่ในระดับมาก คิดเป็นร้อยละ ๗๐.๕๐ และ ๕๖.๗๐ ส่วนสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล มีความรู้ความเข้าใจอยู่ในระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ ๕๓.๓๐ วิเคราะห์เปรียบเทียบความรู้ความเข้าใจของบุคลากรทั้ง ๓ ฝ่าย เกี่ยวกับองค์การบริหารส่วนตำบลพบว่า มีความรู้ความเข้าใจแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ และเมื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต่าง ๆ กับความรู้ความเข้าใจของบุคลากรเกี่ยวกับองค์การบริหารส่วนตำบล พบว่า ปัจจัยด้านประเภทของบุคลากร อายุ ระดับการศึกษา การเข้าสู่ตำแหน่ง แหล่งที่มาของข้อมูลข่าวสารและการได้รับการฝึกอบรม มีความสัมพันธ์กับความรู้ ความเข้าใจของบุคลากรเกี่ยวกับองค์การบริหารส่วนตำบล อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ ส่วนปัจจัยด้านระยะเวลาในการปฏิบัติงาน และเป็นประสบการณ์การทำงานในตำบล หมู่บ้าน พบว่าไม่มีความสัมพันธ์^{๔๖}

จิตติ เอกธรรมจิต ได้ทำการวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบบประชาธิปไตย : ศึกษาเฉพาะกรณี นิสิตระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ ๑ คณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ บางเขน” ผลการวิจัยพบว่า นิสิตระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ ๑ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ บางเขนมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบบประชาธิปไตยด้านการออกเสียงลงคะแนนเลือกตั้ง อยู่ในระดับค่อนข้างต่ำ นิสิตระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ ๑ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ บางเขนมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบบประชาธิปไตยด้านการการรับรู้ข่าวสารทางการเมือง อยู่ในระดับต่ำ นิสิตระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ ๑ คณะศึกษาศาสตร์

^{๔๕}ชูชาติ หอมจันทิก, “การมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบบประชาธิปไตย : ศึกษากรณี ครุมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในจังหวัดปทุมธานี”, วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยรามคำแหง), ๒๕๔๓, ๑๖๕ หน้า.

^{๔๖}แสงจันทร์ โสภากาล, “ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความรู้ความเข้าใจของบุคลากรเกี่ยวกับองค์การบริหารส่วนตำบล : กรณีศึกษาจังหวัดเลย”, วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, อ่างแก้ว, ๒๕๖ หน้า.

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ บางเขนมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยด้านการติดตาม การหาเสียงเลือกตั้งของนักการเมือง อยู่ในระดับต่ำ นิสิตระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ ๑ คณะ ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ บางเขนมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย ด้านการช่วยผู้สมัครรับเลือกตั้งอยู่ในระดับต่ำ^๓

ธีระวัฒน์ มอนโรสง ได้ทำการวิจัยเรื่อง “ความรู้ความเข้าใจและทัศนคติเกี่ยวกับสิทธิ เสรีภาพและหน้าที่ตามรัฐธรรมนูญพุทธศักราช ๒๕๕๐ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ โรงเรียน ขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครราชสีมา” ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดนครราชสีมา มีความรู้ความเข้าใจเรื่องสิทธิเสรีภาพในทางการเมืองในระดับดี นักเรียนชั้น มัธยมศึกษาปีที่ ๓ โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด นครราชสีมา มีทัศนคติเกี่ยวกับสิทธิเสรีภาพและหน้าที่ของปวงชนชาวไทย ตามรัฐธรรมนูญ พุทธศักราช ๒๕๕๐ อยู่ในระดับปานกลาง^๔

บุญฤทธิ สราภิรมย์ ได้ทำการวิจัยเรื่อง “ความรู้ความเข้าใจในพระราชบัญญัติข้อมูล ข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๕๐ : ศึกษากรณีข้าราชการสำนักข่าวกรองแห่งชาติ” ผลการวิจัย พบว่า ข้าราชการสำนักข่าวกรองแห่งชาติที่มีอายุแตกต่างกัน มีระดับความรู้ความเข้าใจใน พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๕๐ ไม่แตกต่างกัน ข้าราชการสำนักข่าวกรอง แห่งชาติที่มีการศึกษาแตกต่างกัน มีระดับความรู้ความเข้าใจในพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของ ราชการ พ.ศ. ๒๕๕๐ ไม่แตกต่างกัน ข้าราชการสำนักข่าวกรองแห่งชาติที่มีตำแหน่งแตกต่างกัน มี ระดับความรู้ความเข้าใจในพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๕๐ ไม่แตกต่างกัน ข้าราชการสำนักข่าวกรองแห่งชาติที่มีหน้าที่ความรับผิดชอบแตกต่างกัน มีระดับความรู้ความเข้าใจ

^๓จิตติ เอกธรรมจิต , “การมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย : ศึกษาเฉพาะ กรณี นิสิตระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ ๑ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ บางเขน”, วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเกริก), ๒๕๕๕, ๗๔ หน้า.

^๔ธีระวัฒน์ มอนโรสง , “ความรู้ความเข้าใจและทัศนคติเกี่ยวกับสิทธิเสรีภาพและหน้าที่ ตามรัฐธรรมนูญพุทธศักราช ๒๕๕๐ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ โรงเรียนขยายโอกาสทาง การศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครราชสีมา”, วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร มหาบัณฑิต, อ่างแก้ว, ๘๗ หน้า.

ในพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ ไม่แตกต่างกัน ข้าราชการสำนักข่าวกรองแห่งชาติที่มีระยะเวลาในการทำงานแตกต่างกัน มีระดับความรู้ความเข้าใจในพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ ไม่แตกต่างกัน^{๔๕}

เกรียงศักดิ์ ทองอยู่ ได้ทำการวิจัยเรื่อง “บทบาทครูสังคมศึกษาที่มีต่อการส่งเสริมการมีส่วนร่วมในระบอบประชาธิปไตยในโรงเรียนมัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร” ผลการวิจัยพบว่า ครูสังคมศึกษาที่มีเพศต่างกันจะมีบทบาทต่อการจัดกิจกรรมการส่งเสริมการมีส่วนร่วมในระบอบประชาธิปไตยของโรงเรียนมัธยมศึกษาไม่แตกต่างกัน ครูสังคมศึกษาที่มีอายุต่างกันจะมีบทบาทต่อการจัดกิจกรรมการส่งเสริมการมีส่วนร่วมในระบอบประชาธิปไตยของโรงเรียนมัธยมศึกษาไม่แตกต่างกัน ครูสังคมศึกษาที่มีวุฒิการศึกษาต่างกันจะมีบทบาทต่อการจัดกิจกรรมการส่งเสริมการมีส่วนร่วมในระบอบประชาธิปไตยของโรงเรียนมัธยมศึกษาแตกต่างกัน ครูสังคมศึกษาที่มีสาขาวิชาที่จบต่างกันจะมีบทบาทต่อการจัดกิจกรรมการส่งเสริมการมีส่วนร่วมในระบอบประชาธิปไตยของโรงเรียนมัธยมศึกษาแตกต่างกัน ครูสังคมศึกษาที่มีระยะเวลาการทำงานต่างกันจะมีบทบาทต่อการจัดกิจกรรมการส่งเสริมการมีส่วนร่วมในระบอบประชาธิปไตยของโรงเรียนมัธยมศึกษาไม่แตกต่างกัน ครูสังคมศึกษาที่มีการรับรู้ข้อมูลข่าวสารทางการเมือง และมีความรู้ความเข้าใจในระบอบประชาธิปไตยต่างกันจะมีบทบาทต่อการจัดกิจกรรมการส่งเสริมการมีส่วนร่วมในระบอบประชาธิปไตยของโรงเรียนมัธยมศึกษาไม่แตกต่างกัน^{๔๖}

อุทุมพร วิลาทอง ได้ทำการวิจัยเรื่อง “ความรู้ความเข้าใจและทัศนคติเรื่องการเมืองการปกครองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ และนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ ๓ : ศึกษาเฉพาะกรณีโรงเรียนในอำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี” ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่มีเพศต่างกัน มีความรู้ความเข้าใจต่อการเมืองการปกครองระบอบประชาธิปไตยของไทยแตกต่างกัน นักเรียนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความรู้ความเข้าใจต่อการเมืองการปกครองระบอบประชาธิปไตยของไทย

^{๔๕}บุญยฤทธิ์ สราภิรมย์, “ความรู้ความเข้าใจในพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ : ศึกษากรณีข้าราชการสำนักข่าวกรองแห่งชาติ”, วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, อ่างแก้ว, ๗๘ หน้า.

^{๔๖}เกรียงศักดิ์ ทองอยู่, “บทบาทครูสังคมศึกษาที่มีต่อการส่งเสริมการมีส่วนร่วมในระบอบประชาธิปไตยในโรงเรียนมัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร”, วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, อ่างแก้ว, ๑๒๔ หน้า.

แตกต่างกัน นักเรียนที่เรียนโรงเรียนที่มีที่ตั้งของโรงเรียนต่างกัน มีความรู้ความเข้าใจต่อการเมืองการปกครองระบอบประชาธิปไตยของไทยแตกต่างกัน นักเรียนที่มีเขตที่พักอยู่อาศัยต่างกัน มีความรู้ความเข้าใจต่อการเมืองการปกครองระบอบประชาธิปไตยของไทยแตกต่างกัน นักเรียนที่บิดามารดามีอาชีพต่างกัน มีความรู้ความเข้าใจต่อการเมืองการปกครองระบอบประชาธิปไตยของไทยแตกต่างกัน^{๕๐}

สรุปได้ว่างานวิจัยที่เกี่ยวข้องที่มีผู้ทำการศึกษาวิจัยในเรื่องของความรู้ความเข้าใจและทัศนคติที่เกี่ยวข้องกับการปกครองระบอบประชาธิปไตย ในด้านการส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักเรียนและนักศึกษา ซึ่งผลการวิจัยโดยส่วนใหญ่พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคลที่ส่งผลต่อความรู้ความเข้าใจและทัศนคติที่เกี่ยวข้องกับการปกครองระบอบประชาธิปไตย ในด้านการส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักเรียนและนักศึกษาไม่แตกต่างกัน

๒.๖ สรุปกรอบแนวคิด

จากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี เอกสารและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับระบอบประชาธิปไตย ดังได้ยกมากล่าวแล้วข้างต้นนี้ ผู้วิจัยจึงนำมาสรุปเป็นกรอบแนวคิดและตัวแปรในการศึกษาวิจัย ได้ดังนี้

๑) ชิกมันด์ นอยมันน์, เฮนรี เมโย และสมพงษ์ เกษมสิน ได้เสนอหลักการของประชาธิปไตย ที่สำคัญไว้ดังนี้คือ หลักอำนาจสูงสุดเป็นของประชาชน หลักสิทธิเสรีภาพ หลักความสูงสุดของกฎหมาย หลักเสียงข้างมาก หลักการในการมีส่วนร่วมของประชาชน หลักเหตุผล หลักความยินยอม หลักศีลธรรม หลักการประนีประนอม หลักการยอมรับฟังความคิดเห็น และหลักการปกครองเพื่อประโยชน์ของประชาชน

๒) กระทบต ทองธรรมชาติ, ชัยอนันต์ สมุทรวณิช, และทินพันธ์ นาคะตะ ได้กล่าวไว้ว่าอุดมการณ์ของประชาธิปไตยต้องมีความเชื่อมั่น และให้ความสำคัญในศักดิ์ศรีของบุคคล เชื่อในสติปัญญาและความสามารถของมนุษย์ เชื่อในความเสมอภาคของบุคคล เชื่อในหลักการปกครอง

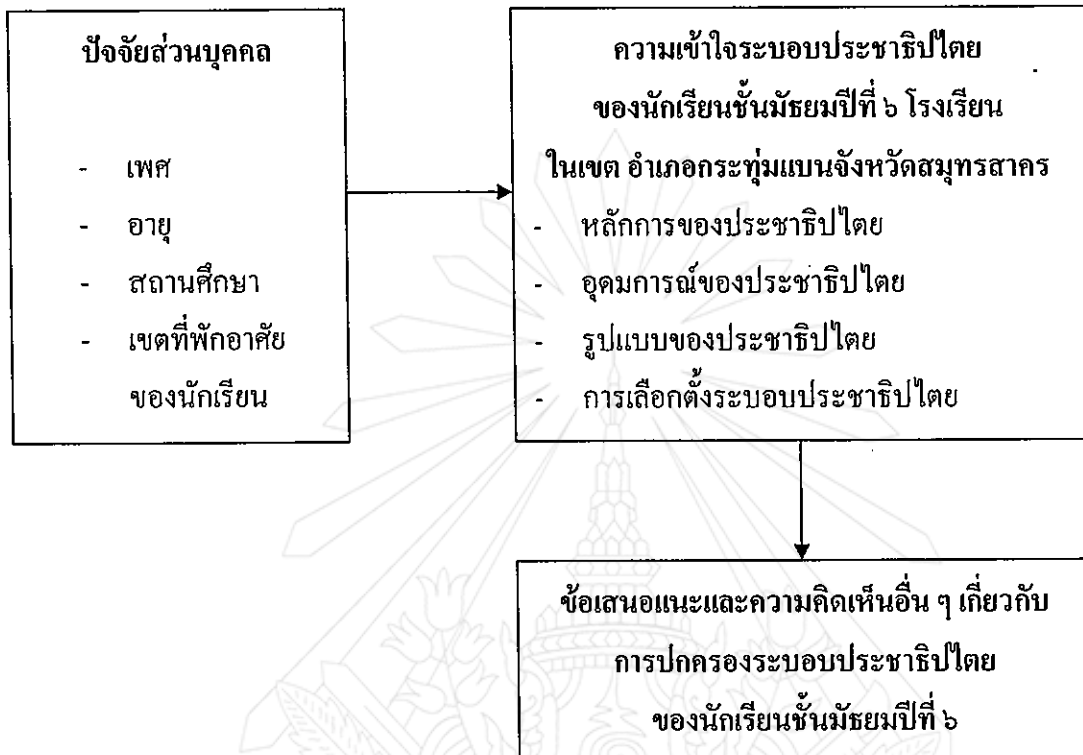
^{๕๐}อุทุมพร วิชาทอง, “ความรู้ความเข้าใจและทัศนคติเรื่องการเมืองการปกครองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ และนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ ๓ : ศึกษาเฉพาะกรณีโรงเรียนในอำเภอสรรคบุรี จังหวัดชลบุรี”, วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยรามคำแหง), ๒๕๔๑, ๑๕๘ หน้า.

ด้วยเสียงข้างมากและเคารพในสิทธิของเสียงข้างน้อย และเชื่อว่าอำนาจการปกครองของรัฐบาลเกิดจากความยินยอมของประชาชน ประชาชนเป็นเจ้าของอำนาจอธิปไตย ประชาชนมีสิทธิ์ถอดถอนหรือเปลี่ยนแปลงผู้ปกครองได้ ถ้าผู้ปกครองขาดความชอบธรรม

๓) เฟลโต และอริสโตเติล ปรมาจารย์ทางทฤษฎีทางการเมือง ได้กล่าวไว้รูปแบบของการปกครองระบอบประชาธิปไตย คือ การปกครองที่อำนาจอธิปไตยเป็นของประชาชน ไม่ว่าจะอยู่ในรูปแบบของประชาธิปไตยหรือรัฐสภา หรือรูปแบบประธานาธิบดี หรือกึ่งประธานาธิบดี ก็มีการใช้กฎหมายรัฐธรรมนูญ เป็นกฎหมายสูงสุดในการบริหารปกครองประเทศ ซึ่งอำนาจอธิปไตยเป็นอำนาจสูงสุดในการปกครองประเทศ ประเทศที่มีเอกราชจะต้องมีอธิปไตยเป็นของตนเองซึ่งอำนาจอธิปไตยแบ่งออกเป็น ๓ ประการ คือ อำนาจในการออกกฎหมาย หรือนิติบัญญัติ อำนาจในการนำกฎหมายไปบังคับใช้ หรือบริหาร และอำนาจในการตัดสินคดีตามตัวบทกฎหมาย หรืออำนาจตุลาการ

๔) การเลือกตั้งเป็นการแสดงเจตนารมณ์ของประชาชนในการเลือกผู้แทนเข้าไปทำหน้าที่แทนตน การเลือกตั้งจึงถือว่าเป็นหัวใจสำคัญของการปกครองระบอบประชาธิปไตย ที่เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครอง โดยมีสิทธิเลือกผู้แทนเข้าไปกำหนดนโยบาย ในการบริหารประเทศ จึงเป็นการแสดงให้เห็นว่าอำนาจอธิปไตยเป็นของประชาชนอย่างแท้จริง การแบ่งประเภทของการเลือกตั้งแบ่งออกเป็น ๒ ประเภท คือ การเลือกตั้งทางตรง และการเลือกตั้งทางอ้อม

ตัวแปรอิสระ (Independent Variables) ตัวแปรตาม (Dependent Variables)

บทที่ ๓

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “ความเข้าใจระบอบประชาธิปไตยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖ : ศึกษาเฉพาะกรณีโรงเรียนในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร” นี้มีวิธีการดำเนินการศึกษาวิจัย โดยศึกษาค้นคว้าจากเอกสาร (Documentary Research) โดยทำการศึกษาค้นคว้าจากหนังสือ ตำรา เอกสาร วิทยานิพนธ์ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำความรู้ที่ได้รับจากเอกสารมาเป็นข้อมูลในการสร้างกรอบความคิดและสร้างเครื่องมือในการศึกษาวิจัยและศึกษาวิจัยภาคสนาม (Field Research) โดยการใช้แบบสอบถามที่ผู้ศึกษาสร้างขึ้น เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล มีขั้นตอนและวิธีการศึกษา ดังนี้

- ๓.๑ ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
- ๓.๒ การสุ่มตัวอย่าง
- ๓.๓ กรอบแนวคิดและการกำหนดตัวแปร
- ๓.๔ ข้อมูลที่ใช้ในการวิจัย
- ๓.๕ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
- ๓.๖ การสร้างและการตรวจคุณภาพเครื่องมือวิจัย
- ๓.๗ วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล
- ๓.๘ การวัดค่าตัวแปร
- ๓.๙ การวิเคราะห์ข้อมูล
- ๓.๑๐ สถิติที่ใช้ในการวิจัย

๓.๑ ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยคือนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖ จากโรงเรียนกระทุ่มแบน “วิเศษสมุทคุณ” และโรงเรียนอ้อมน้อยโสภณชนูปถัมภ์ ที่กำลังศึกษาอยู่ในปีการศึกษา ๒๕๕๐ มีจำนวนนักเรียนรวมทั้งสิ้น ๓๓๓ คน

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖ จากโรงเรียนกระทุ่มแบน “วิเศษสมุทคุณ” และโรงเรียนอ้อมน้อยโสภณชนูปถัมภ์ จำนวน ๑๖๗ คน

๓.๒ การสุ่มตัวอย่าง

ขั้นตอนที่ ๑ เป็นการกำหนดกลุ่มตัวอย่างโรงเรียนในสังกัดกรมสามัญศึกษา ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖ ประเภทของนักเรียนเป็นแบบสหศึกษา (ชายและหญิง) ของอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ซึ่งได้แก่โรงเรียนกระทุ่มแบน “วิเศษสมุทคุณ” และโรงเรียนอ้อมน้อยโสภณชนูปถัมภ์ โดยวิธีการสุ่มแบบเป็นระบบ (Systematic Sampling) แบบเลือก ๑ คน เว้น ๑ คน ดังรายละเอียดตารางที่ ๑

ตารางที่ ๑ แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

สถานศึกษา	นักเรียนชาย/หญิง	กลุ่มตัวอย่างนักเรียน
โรงเรียนกระทุ่มแบน “วิเศษสมุทคุณ”	๒๒๖	๑๑๓
โรงเรียนอ้อมน้อยโสภณชนูปถัมภ์	๑๐๗	๕๔
รวมทั้งสิ้น	๓๓๓	๑๖๗

ขั้นตอนที่ ๒ เป็นการสุ่มตัวอย่างนักเรียนที่เลือกไว้โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างโดยจะสุ่มตัวอย่างโดยวิธีการสุ่มแบบเป็นระบบ (Systematic Sampling) แบบเลือก ๑ คน เว้น ๑ คน จากนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖ จำนวนทั้งหมด ๓๓๓ คน จากโรงเรียนกระทุ่มแบน “วิเศษสมุทคุณ” และโรงเรียนอ้อมน้อยโสภณชนูปถัมภ์ จากสูตรการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง ดังกล่าวเมื่อกำหนดแล้วได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง เท่ากับ ๑๖๗ คน

๓.๓ กรอบแนวคิดและกำหนดตัวแปร

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดกรอบแนวคิดและตัวแปรในการศึกษาไว้ดังนี้

๓.๓.๑ ตัวแปรอิสระ (Independent variables) ได้แก่ ปัจจัยส่วนบุคคลของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖ ของโรงเรียนในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ในด้าน เพศ อายุ สถานศึกษา และเขตที่พักอาศัยของนักเรียน

๓.๓.๒ ตัวแปรตาม (Dependent variable) ได้แก่ ความเข้าใจระบอบประชาธิปไตยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖ ของโรงเรียนในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ใน ๔ ด้าน ได้แก่

๑) ด้านหลักการของประชาธิปไตย ๒) ด้านอุดมการณ์ของประชาธิปไตย ๓) ด้านรูปแบบของประชาธิปไตย และ ๔) ด้านการเลือกตั้งระบอบประชาธิปไตย

๓.๔ ข้อมูลที่ใช้ในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยในเชิงสำรวจ (Survey Research) ได้แบ่งข้อมูลที่ใช้ออกเป็น ๒ ลักษณะดังนี้

๓.๔.๑ ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) ได้แก่ แบบสอบถามจำนวน ๑๖๗ ชุด

๓.๔.๒ ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) ได้แก่ ข้อมูลจากเอกสาร ตำราวิชาการ แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งที่เป็นงานวิจัยเชิงเอกสาร (Documentary Research)

๓.๕ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม ๑ ชุด โดยแบ่งออกเป็น ๓ ตอน คือ

ตอนที่ ๑ ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งประกอบด้วย เพศ อายุ สถานศึกษาและเขตที่พักอาศัยของนักเรียน จำนวน ๔ ข้อ ลักษณะของคำถามเป็นแบบสำรวจรายการ (CheckList)

ตอนที่ ๒ ข้อมูลเกี่ยวกับความเข้าใจระบอบประชาธิปไตย โดยมีข้อความเชิงบวกและเชิงลบ ซึ่งมีลักษณะแบบปลายปิด จำนวน ๒๘ ข้อ เป็นข้อความเชิงบวก ๑๔ ข้อ เชิงลบ ๑๔ ข้อ มีเกณฑ์การให้คะแนน คือ

ตอบถูก	ให้คะแนน	๑	คะแนน
ตอบผิด	ให้คะแนน	๐	คะแนน

ตอนที่ ๓ ข้อมูลเกี่ยวกับเกี่ยวกับการปกครองระบอบประชาธิปไตยของนักเรียนชั้นมัธยมปีที่ ๖ โรงเรียนในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร

๓.๖ การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม (Questionnaires) ซึ่งมีขั้นตอนการสร้างแบบสอบถาม ดังนี้

๓.๖.๑ ศึกษาค้นคว้าจากเอกสารตำราวิชาการ แนวคิด ทฤษฎีและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ทั้งที่เป็นงานวิจัยเชิงเอกสาร (Documentary Research) และข้อมูลจากอินเทอร์เน็ต

๓.๖.๒ สร้างแบบสอบถามให้ครอบคลุมขอบเขตการศึกษาวิจัย โดยใช้คำถาม ๒ ประเภท คือ แบบปลายปิดและแบบปลายเปิด

๓.๖.๓ นำเครื่องมือที่สร้างเสร็จเรียบร้อยแล้ว เสนออาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์แก้ไขปรับปรุงให้ถูกต้องและชัดเจน เหมาะสม ทั้งเนื้อหาสาระ และการใช้ถ้อยคำสำนวนภาษา แล้วนำมาจัดทำเป็นแบบสอบถาม

๓.๖.๔ นำเครื่องมือที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว เสนอผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน ๓ ท่าน คือ ๑) พระมหาเหรียญชัย อติวีโร ๒) นายพนัด ด่วงคิลี และ ๓) นายวิรัตน์ พุ่มพวง เพื่อตรวจสอบหรือปรับปรุงแก้ไขความถูกต้องสมบูรณ์ของเนื้อหา เพื่อให้ได้แบบสอบถามที่มีความตรงตามเนื้อหาและความเหมาะสมของคำถาม

๓.๖.๕ เมื่อผู้ทรงคุณวุฒิได้ตรวจสอบความถูกต้องเสร็จแล้ว จึงนำไปใช้กับประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง แต่มีคุณลักษณะคล้ายกันกับกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยนี้ คือ นักเรียนของโรงเรียนสมุทรสาครวิทยาลัย อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสาคร จำนวน ๓๐ คน จากนั้นจึงนำแบบสอบถามมาปรับปรุงแก้ไขให้มีความสมบูรณ์ นำข้อมูลที่ได้ไปทดสอบวัดความเชื่อมั่น โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (Coefficient Alpha) ของครอนบาช (Cronbach) ดังนี้

$$\text{สูตร } r_{tt} = \frac{k}{K-1} \left(\frac{1 - s_1^2}{s_x^2} \right)$$

เมื่อ k = จำนวนข้อสอบทั้งหมด

s_1^2 = ผลรวมของค่า ความแปรปรวนของคะแนนแต่ละข้อ

s_x^2 = ความแปรปรวนของคะแนนรวม

ผลจากการทดสอบ ได้ค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือเท่ากับ .๗๕

๓.๖.๖ นำเครื่องมือที่สมบูรณ์แล้ว ไปใช้เก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยต่อไป

๓.๗ วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลไว้ดังนี้

กัลยา วาณิชบัญชา, การใช้ SPSS FOR WINDOWS ในการวิเคราะห์ข้อมูล, (กรุงเทพมหานคร : ภาควิชาสถิติ คณะพาณิชยศาสตร์และบัญชี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๔๖), หน้า ๔๔๕.

๓.๗.๑ ติดต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตสิรินธรราชวิทยาลัยในพระราชูปถัมภ์ ทำหนังสือขอความร่วมมือไปยังสถานศึกษาต่าง ๆ ที่ต้องการเก็บข้อมูล

๓.๗.๒ ส่งแบบสอบถามให้กลุ่มตัวอย่างด้วยตนเอง

๓.๗.๓ ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลคืนด้วยตนเอง

๓.๗.๔ เมื่อได้แบบสอบถามกลับคืนมาจำนวน ๑๖๗ ชุด คิดเป็น ๑๐๐ เปอร์เซ็นต์ นำมาตรวจสอบความสมบูรณ์และจัดลำดับข้อมูล

๓.๗.๕ นำข้อมูลที่ได้ไปวิเคราะห์และประมวลผลต่อไป

๓.๘ การวัดค่าตัวแปร

การวิจัยครั้งนี้ ได้กำหนดการวัดค่าตัวแปร ซึ่งเป็นการแปลความหมายค่าเฉลี่ยของแบบสอบถามที่สร้างขึ้น โดยใช้เกณฑ์สูตรดังนี้^๒

ระดับค่า	ช่วงค่าเฉลี่ย	การแปลความหมาย
๑	๐.๕๑ - ๑.๐๐	มีระดับความเข้าใจ...มาก
๐	๐.๐๐ - ๐.๕๐	มีระดับความเข้าใจ...น้อย

๓.๙ การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้ศึกษาวิจัยทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โปรแกรมสำเร็จรูปทางสังคมศาสตร์ ซึ่งแยกวิเคราะห์ตามลำดับ ดังนี้

๓.๙.๑ ข้อมูลส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ (Frequency) และหาค่าร้อยละ (Percentile)

๓.๙.๒ ข้อมูลเกี่ยวกับความเข้าใจในระบอบประชาธิปไตย วิเคราะห์โดยใช้ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และ ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

๓.๙.๓ การทดสอบสมมุติฐาน เป็นการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความเข้าใจระบอบประชาธิปไตยกับปัจจัยส่วนบุคคล ๒ กลุ่ม คือ เพศและสถานศึกษา ใช้ค่า t - test และใช้ค่า F - test (One-way Analysis of Variance) สำหรับปัจจัยที่มีจำนวนมากกว่า ๒ กลุ่ม คือ อายุ และเขตที่พักอาศัยของนักเรียนชั้นมัธยมปีที่ ๖ โดยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕

^๒ชูศรี วงศ์รัตนะ, เทคนิคการใช้สถิติเพื่อการวิจัย, พิมพ์ครั้งที่ ๗, (กรุงเทพมหานคร : เทพเนรมิต, ๒๕๔๑), หน้า ๗๕.

๑.๕.๔ วิเคราะห์ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการปกครองระบอบประชาธิปไตย โดยการหาค่าความถี่ (Frequency)

๓.๑๐ สถิติที่ใช้ในการวิจัย

หลังจากที่ผู้วิจัยได้รับแบบสอบถามคืนมาก็จะตรวจสอบความถูกต้องเบื้องต้น โดยใช้การเก็บรวบรวมแบบสอบถามคืน ๑๐๐ % และใช้ความสมบูรณ์ของการตอบ ๑๐๐ % สำหรับการวิจัยเรื่องนี้ มีสถิติที่ใช้ในการทำวิจัย ๒ ประเภท ได้แก่

๓.๑๐.๑ สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ได้แก่ ความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เพื่อบรรยายลักษณะของตัวแปรและกลุ่มตัวอย่าง

๓.๑๐.๒ สถิติอนุมานหรืออ้างอิง (Inferential Statistics) ได้แก่ การทดสอบค่า (t-test) การทดสอบความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-Way ANOVA) ถ้าพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จะทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของ เชฟเฟ้ (Scheffé)

สูตรการหาค่าสถิติที่ใช้ในการวิจัย มีดังนี้

๑) การหาค่าร้อยละ (Percentage) ^๓

$$P = \frac{X \times 100}{N}$$

P = ค่าร้อยละ

X = จำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม

N = จำนวนประชากร

๒) การหาค่าเฉลี่ย (Mean)^๔

$$\bar{x} = \frac{\sum x}{N}$$

X = ค่าเฉลี่ย

$\sum X$ = ผลรวมของผู้ตอบแบบสอบถาม

N = จำนวนประชากร

๓) การหาค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)^๕

$$S = \sqrt{\frac{N \sum fx^2 - (\sum fx)^2}{N(N-1)}}$$

S = ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

$\sum fx$ = ผลรวมของผู้ตอบแบบสอบถามแต่ละระดับ

N = จำนวนประชากร

๔) การทดสอบสมมติฐาน (t-test)^๖

$$t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\frac{S_1^2}{n_1} + \frac{S_2^2}{n_2}}}$$

เมื่อ t = ค่าที-เทสต์ (t-test)

\bar{X}_1, \bar{X}_2 = ค่าเฉลี่ยของคะแนนกลุ่มที่ ๑ และกลุ่มที่ ๒ ตามลำดับ

^๔สังศรี ชมภูวงศ์, การวิจัย, (นครศรีธรรมราช : มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช, ๒๕๔๓), หน้า ๕๕.

^๕ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ, เทคนิคการวิจัยทางการศึกษา, (กรุงเทพมหานคร : สุวีริยาสาส์น, ๒๕๔๐), หน้า ๕๓.

^๖นิภา เมธาวีชัย, วิทยาการวิจัย, อ่างแล้ว, หน้า ๒๓๘.

S_1^2, S_2^2 = ความแปรปรวนของคะแนนกลุ่มที่ ๑ กลุ่มที่ ๒ ตามลำดับ

n_1, n_2 = จำนวนคะแนนของกลุ่มที่ ๑ และกลุ่มที่ ๒ ตามลำดับ

๕) การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (ONE WAY ANOVA) หรือ (F-test)^๑

$$F = \frac{MS_b}{MS_w}$$

F = อัตราส่วนของความแปรปรวน

MS_b = ค่าความแปรปรวนระหว่างกลุ่ม

MS_w = ค่าความแปรปรวนภายในกลุ่ม

^๑ เรื่องเดียวกัน, หน้า ๑๑๐.

บทที่ ๔

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง “ความเข้าใจระบอบประชาธิปไตยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖ : ศึกษาเฉพาะกรณีโรงเรียนในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร” นี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความเข้าใจระบอบประชาธิปไตยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖ โรงเรียนในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร เพื่อเปรียบเทียบความเข้าใจระบอบประชาธิปไตยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖ ของโรงเรียนในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร จำแนกตามตัวแปรอิสระ และเพื่อศึกษาความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ เกี่ยวกับระบอบประชาธิปไตยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖ ของโรงเรียนในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ซึ่งผู้วิจัยได้ใช้เครื่องมือวิจัย คือ แบบสอบถามในการเก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนามด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) กับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน ๑๖๗ คนแล้วนำแบบสอบถามมาดำเนินการวิเคราะห์และประมวลผลข้อมูลด้วยคอมพิวเตอร์ โปรแกรมสำเร็จรูปทางสังคมศาสตร์ เพื่อคำนวณหาค่าสถิติ สำหรับตอบวัตถุประสงค์และสมมติฐานการวิจัยให้ครบถ้วนตามที่ตั้งไว้ โดยมีลำดับขั้นตอน ดังนี้

๔.๑ สัญลักษณ์ที่ใช้ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

๔.๒ การวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ ๑ ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ สถานศึกษา และเขตที่พักอาศัยของนักเรียน ใช้การวิเคราะห์หาค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) และนำเสนอในรูปตารางประกอบการบรรยาย

ตอนที่ ๒ ความเข้าใจระบอบประชาธิปไตยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖ ใช้การวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และนำเสนอในรูปตารางประกอบการบรรยาย

ตอนที่ ๓ การทดสอบสมมติฐานการวิจัย ใช้การทดสอบค่าที (t-test) การทดสอบความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-Way ANOVA) ถ้าพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จะทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของ เชฟเฟ้ (Scheffé)

ตอนที่ ๔ ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการปกครองระบอบประชาธิปไตยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖ ใช้การวิเคราะห์หาค่าความถี่ (Frequency) และนำเสนอในรูปตารางประกอบคำบรรยาย

๔.๑ สัญลักษณ์ที่ใช้ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อความเข้าใจที่ตรงกันในการแปลความหมายข้อมูล จึงกำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

\bar{X}	แทน	ค่าเฉลี่ย (Mean)
S.D.	แทน	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
N	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
t	แทน	ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาความมีนัยสำคัญจากการแจกแจงแบบ t (t – distribution)
F	แทน	ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาความมีนัยสำคัญจากการแจกแจงแบบ F (F – distribution)
d.f.	แทน	ชั้นแห่งความเป็นอิสระ (degree of freedom)
S.S.	แทน	ผลรวมกำลังสอง (Sum of Squares)
M.S.	แทน	ค่าเฉลี่ยผลรวมกำลังสอง (Mean Square)
*	แทน	ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕

๔.๒ การวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ ๑ ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ในการวิจัยเรื่องนี้ ประชากรที่ศึกษา ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖ จากโรงเรียนกระทุ่มแบน “วิเศษสมุทคุณ” และโรงเรียนอ้อมน้อยโสภณชนูปถัมภ์ ซึ่งมีคุณลักษณะข้อมูลทั่วไป คือ เพศ อายุ สถานศึกษา และเขตที่พักอาศัยของนักเรียน โดยใช้การวิเคราะห์หาค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) แล้วนำเสนอในรูปตารางประกอบการบรรยาย ปากฎดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ ๒ แสดงความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage) ข้อมูลด้านเพศของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖ โรงเรียนในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร

เพศ	ความถี่	ร้อยละ
หญิง	๑๐๔	๖๒.๓
ชาย	๖๓	๓๗.๗
รวม	๑๖๗	๑๐๐

จากตารางที่ ๒ พบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖ โรงเรียนในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีจำนวน ๑๐๔ คน คิดเป็นร้อยละ ๖๒.๓ รองลงมาคือ เพศชาย จำนวน ๖๓ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๗.๗

ตารางที่ ๓ แสดงความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage) ข้อมูลด้านอายุของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖ โรงเรียนในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร

อายุ	ความถี่	ร้อยละ
อายุ ๑๗ ปี	๖๖	๓๙.๕
อายุ ๑๖ ปี	๔๓	๒๕.๗
อายุ ๑๕ ปี	๓๑	๑๘.๖
อายุ ๑๔ ปี	๒๗	๑๖.๒
รวม	๑๖๗	๑๐๐

จากตารางที่ ๓ พบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖ โรงเรียนในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ที่มีอายุ ๑๗ ปี มีจำนวน ๖๖ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๙.๕ รองลงมาคืออายุ ๑๖ ปี จำนวน ๔๓ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๕.๗ และน้อยที่สุดคืออายุ ๑๔ ปี จำนวน ๒๗ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๖.๒

ตารางที่ ๔ แสดงความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage) ข้อมูลด้านสถานศึกษาของนักเรียน
ชั้นมัธยมปีที่ ๖ โรงเรียนในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร

สถานศึกษา	ความถี่	ร้อยละ
สถานศึกษา		
โรงเรียนกระทุ่มแบน “วิเศษสมุทคุณ”	๑๑๓	๖๗.๗
โรงเรียนอ้อมน้อยโสภณชนูปถัมภ์	๕๔	๓๒.๓
รวม	๑๖๗	๑๐๐

จากตารางที่ ๔ พบว่า นักเรียนชั้นมัธยมปีที่ ๖ โรงเรียนในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัด
สมุทรสาคร ที่มีสถานศึกษาอยู่ที่โรงเรียนกระทุ่มแบน จำนวน ๑๑๓ คน คิดเป็นร้อยละ ๖๗.๗ อยู่ที่
โรงเรียนอ้อมน้อยโสภณชนูปถัมภ์ จำนวน ๕๔ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๒.๓

ตารางที่ ๕ แสดงความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage) ข้อมูลด้านเขตที่พักอาศัยของ
นักเรียนชั้นมัธยมปีที่ ๖ โรงเรียนในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร

เขตที่พักอาศัย	ความถี่	ร้อยละ
เขตที่พักอาศัย		
เทศบาล	๑๐๘	๖๔.๗
นอกเขต	๔๒	๒๕.๑
อื่นๆ	๑๗	๑๐.๒
รวม	๑๖๗	๑๐๐.๐

จากตารางที่ ๕ พบว่า นักเรียนชั้นมัธยมปีที่ ๖ โรงเรียนในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัด
สมุทรสาคร ที่มีที่พักอาศัยอยู่ในเขตเทศบาล จำนวน ๑๐๘ คน คิดเป็นร้อยละ ๖๔.๗ รองลงมาคือ
อยู่นอกเขตเทศบาล จำนวน ๔๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๕.๑ และมีที่พักอาศัยอยู่ที่อื่น ๆ จำนวน ๑๗
คน คิดเป็นร้อยละ ๑๐.๒

**ตอนที่ ๒ ความเข้าใจระบอบประชาธิปไตยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖ โรงเรียน
ในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร**

การศึกษาวิเคราะห์ความเข้าใจระบอบประชาธิปไตยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖ โรงเรียน
ในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ใช้การวิเคราะห์หาค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ
(Percentage) ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แล้วนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบการ
บรรยาย ปราบกฎดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ ๖ แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ความเข้าใจระบอบประชาธิปไตย
โดยรวมทั้ง ๔ ด้านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖ โรงเรียนในเขตอำเภอกระทุ่มแบน
จังหวัดสมุทรสาคร

ความเข้าใจระบอบประชาธิปไตย	\bar{X}	S.D.	แปลผล
๑. หลักการของประชาธิปไตย	.๕๕	.๑๖	มาก
๒. อุดมการณ์ของประชาธิปไตย	.๕๖	.๒๐	มาก
๓. รูปแบบของประชาธิปไตย	.๖๔	.๑๖	มาก
๔. การเลือกตั้งระบอบประชาธิปไตย	.๕๘	.๒๐	มาก
รวม	.๕๕	.๑๒	มาก

จากตารางที่ ๖ พบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖ โรงเรียนในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัด
สมุทรสาคร มีความเข้าใจระบอบประชาธิปไตย โดยรวมทั้ง ๔ ด้าน อยู่ในระดับมาก (\bar{X} =
.๕๕) และเมื่อแยกตามรายด้าน มีรายละเอียดดังตารางที่ ๗

ตารางที่ ๗ แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ความเข้าใจระบอบประชาธิปไตย ด้านหลักการของประชาธิปไตย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖ โรงเรียนในเขตอำเภอ กระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร

ด้านหลักการของประชาธิปไตย	\bar{X}	S.D.	แปลผล
๑. หลักการสำคัญของการปกครองระบอบประชาธิปไตยมีอยู่ ๓ หลัก คือ หลักการรวมอำนาจ หลักการแบ่งอำนาจ และ หลักการกระจายอำนาจ	.๘๔	.๓๖	มาก
๒. หลักการปกครองระบอบประชาธิปไตย คือ ประชาชนมี สิทธิเสรีภาพเท่าเทียมกันภายใต้กฎหมายรัฐธรรมนูญ	.๗๘	.๔๑	มาก
๓. หลักการสำคัญในการปกครองระบอบประชาธิปไตยมีอยู่ ๕ ประการ คือ ๑) หลักอำนาจสูงสุดเป็นของประชาชน ๒) หลักสิทธิเสรีภาพต่าง ๆ ๓) หลักความสูงสุดของกฎหมาย ๔) หลักการเสียงข้างมาก ๕) หลักนิติธรรม	.๑๒	.๔๒	น้อย
๔. หลักการกระจายอำนาจ เป็นวิธีการที่รัฐมอบอำนาจ ปกครองทั้งหมดให้แก่องค์กรปกครองอื่น ๆ ทำการบริหาร จัดการด้วยตนเอง	.๓๓	.๔๘	น้อย
๕. หลักการปกครองระบอบประชาธิปไตย อำนาจสูงสุดใน การบริหารปกครองประเทศ เป็นของคณะรัฐมนตรี	.๒๘	.๔๕	น้อย
๖. หลักการปกครองระบอบประชาธิปไตย ประชาชนมีสิทธิ เข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายในการบริหารประเทศ	.๘๐	.๔๐	มาก
รวม	.๕๕	.๑๖	มาก

จากตารางที่ ๗ พบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖ โรงเรียนในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัด สมุทรสาคร มีความเข้าใจระบอบประชาธิปไตย ด้านหลักการของประชาธิปไตยโดยรวม อยู่ใน ระดับมาก ($\bar{X} = .๕๕$) และเมื่อแยกตามรายชื่อ มีรายละเอียดดังแสดงไว้ในตารางที่ ๗

ตารางที่ ๘ แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ความเข้าใจระบอบประชาธิปไตย ด้านอุดมการณ์ของประชาธิปไตยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖ โรงเรียนในเขตอำเภอ กระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร

ด้านอุดมการณ์ของประชาธิปไตย	\bar{X}	S.D.	แปลผล
๑. อุดมการณ์ประชาธิปไตยคือความเชื่อความศรัทธาในสิทธิเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็น การพูด การนับถือศาสนา การแสดงออกอย่างเสรีภายใต้กฎหมาย	.๘๒	.๓๕	มาก
๒. อุดมการณ์ประชาธิปไตยมีความเชื่อว่ามนุษย์ทุกคนมีความรู้ความสามารถเท่าเทียมกัน	.๒๓	.๔๒	น้อย
๓. อุดมการณ์ประชาธิปไตยมีความศรัทธาในความสามารถของมนุษย์ คือ การรู้จักใช้เหตุผล และยึดหลักเหตุผล	.๘๑	.๔๐	มาก
๔. อุดมการณ์ประชาธิปไตยคือการเคารพในการตัดสินใจหรือมติของเสียงส่วนมาก โดยไม่ต้องสนใจเสียงส่วนน้อย	.๔๓	.๕๐	น้อย
๕. อุดมการณ์ประชาธิปไตยมีความเชื่อว่าอำนาจการปกครองของรัฐบาลเกิดจากความยินยอมของประชาชน ประชาชนเป็นเจ้าของอำนาจอธิปไตย แต่ประชาชนไม่มีสิทธิ์ถอดถอนหรือเปลี่ยนแปลงผู้ปกครองได้	.๒๖	.๔๔	น้อย
๖. อุดมการณ์ประชาธิปไตยเชื่อในหลักการตัดสินใจด้วยสันติวิธี และประนีประนอม ไม่นิยมตัดสินใจหาด้วยวิธีการรุนแรงหรือเด็ดขาด	.๘๑	.๔๐	มาก
รวม	.๕๖	.๒๐	มาก

จากตารางที่ ๘ พบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖ โรงเรียนในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร มีความเข้าใจระบอบประชาธิปไตย ด้านอุดมการณ์ของประชาธิปไตยโดยรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = .๕๖$) และเมื่อแยกตามรายชื่อ มีรายละเอียดดังแสดงไว้ในตารางที่ ๘

ตารางที่ ๕ แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ความเข้าใจระบอบประชาธิปไตย
ด้านรูปแบบของประชาธิปไตยของนักเรียนชั้นมัธยมปีที่ ๖ โรงเรียนในเขตอำเภอกระทุ่ม
แบน จังหวัดสมุทรสาคร

ด้านรูปแบบของประชาธิปไตย	\bar{X}	S.D.	แปลผล
๑. ประเทศที่มีการปกครองแบบประชาธิปไตยต้องมีรัฐธรรมนูญเป็นกฎหมายสูงสุดในการปกครองประเทศ	.๕๕	.๒๓	มาก
๒. ประเทศไทยได้เปลี่ยนแปลงการปกครองจากระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชย์มาเป็นการปกครองระบอบประชาธิปไตย ใน พ.ศ. ๒๔๗๕	.๘๑	.๓๕	มาก
๓. การปกครองระบอบประชาธิปไตยคือการปกครองของประชาชน โดยประชาชน เพื่อประชาชน	.๘๒	.๓๕	มาก
๔. การปกครองระบอบประชาธิปไตยเน้นการปกครองเพื่อผลประโยชน์ของผู้ปกครองเป็นส่วนใหญ่	.๖๑	.๔๕	มาก
๕. อำนาจอธิปไตยเป็นอำนาจสูงสุดในการปกครองประเทศ ซึ่งประกอบด้วย ๓ ฝ่าย คือ นิติบัญญัติ บริหาร ตุลาการ	.๘๐	.๔๐	มาก
๖. การปกครองระบอบประชาธิปไตยคือการปกครองที่อำนาจอธิปไตยเป็นของประชาชน โดยการใช้อำนาจผ่านผู้แทน	.๗๕	.๔๑	มาก
๗. การปกครองระบอบประชาธิปไตยถือเสียงข้างมากในการปกครอง ซึ่งไม่จำเป็นต้องสนใจเสียงข้างน้อย	.๔๘	.๕๐	น้อย
๘. การปกครองระบอบประชาธิปไตย อำนาจเด็ดขาดอยู่ที่ฝ่ายบริหารและฝ่ายนิติบัญญัติ	.๔๖	.๕๐	น้อย
๙. การปกครองระบอบประชาธิปไตย ฝ่ายนิติบัญญัติมีหน้าที่ตราข้อกฎหมาย และพิจารณาพิพากษาอรรถคดีต่าง ๆ	.๒๕	.๔๔	น้อย
๑๐. การปกครองแบบคอมมิวนิสต์เป็นรูปแบบหนึ่งของระบอบประชาธิปไตยที่เน้นการมีส่วนร่วมของประชาชน	.๔๔	.๔๕๘	น้อย
รวม	.๖๔	.๑๖	มาก

จากตารางที่ ๕ พบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖ โรงเรียนในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร มีความเข้าใจระบอบประชาธิปไตย ด้านรูปแบบของประชาธิปไตยโดยรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = .๖๔$) และเมื่อแยกตามรายชื่อ มีรายละเอียดดังแสดงไว้ในตารางที่ ๕

ตารางที่ ๑๐ แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ความเข้าใจระบอบประชาธิปไตย ด้านการเลือกตั้งระบอบประชาธิปไตย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖ โรงเรียนในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร

ด้านการเลือกตั้งระบอบประชาธิปไตย	\bar{X}	S.D.	แปลผล
๑. การเลือกตั้งเป็นการแสดงเจตนาารมณ์ของประชาชนในการเลือกผู้แทนเข้าไปทำหน้าที่แทนตน การเลือกตั้งจึงถือว่าเป็นหัวใจสำคัญของการปกครองระบอบประชาธิปไตย	.๘๕	.๓๒	มาก
๒. การเลือกตั้ง เป็นกิจกรรมทางการเมืองที่สำคัญของระบอบประชาธิปไตย เป็นวิธีการคัดเลือกบุคคลโดยการลงคะแนนเสียงเพื่อให้ได้ผู้แทนของปวงชนไปทำหน้าที่ในรัฐสภาหรือใช้อำนาจอธิปไตยแทนตน	.๘๐	.๔๐	มาก
๓. การเลือกตั้งในระบอบประชาธิปไตยของไทย ผู้มีสิทธิลงสมัครรับเลือกตั้งต้องมีอายุไม่น้อยกว่า ๔๐ ปีบริบูรณ์ในวันรับสมัครเลือกตั้ง	.๔๑	.๔๕	น้อย
๔. การเลือกตั้งแบ่งออกได้ ๓ ประเภทคือ ๑) การเลือกตั้งทางตรง ๒) การเลือกตั้งทางอ้อม ๓) การเลือกตั้งระดับท้องถิ่น	.๓๑	.๔๖	น้อย
๕. หลักการที่สำคัญของการเลือกตั้ง คือบริสุทธิ์ยุติธรรมไม่ทุจริตหรือโกงการเลือกตั้ง เช่น ไม่ใช้เงินซื้อเสียง ไม่ใช้อิทธิพลบีบบังคับ และการนับคะแนนต้องนับอย่างเปิดเผย โปร่งใส	.๘๕	.๓๒	มาก
๖. การเลือกตั้งในระบอบประชาธิปไตยของไทย สส. จะมาจากการเลือกตั้งแบบแบ่งเขต และมาจากการแต่งตั้ง	.๑๗	.๓๘	น้อย
รวม	.๕๘	.๒๐	มาก

จากตารางที่ ๑๐ พบว่า นักเรียนชั้นมัธยมปีที่ ๖ โรงเรียนในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร มีความเข้าใจระบอบประชาธิปไตย ด้านการเลือกตั้งระบอบประชาธิปไตยโดยรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = .๕๘$) และแยกตามรายชื่อยังมีรายละเอียดดังในตารางที่ ๑๐

ตอนที่ ๓ การทดสอบสมมติฐานการวิจัย

ผู้วิจัยได้ตั้งสมมติฐานการวิจัยไว้ว่า นักเรียนชั้นมัธยมปีที่ ๖ ของโรงเรียนในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ที่มีเพศ อายุ สถานศึกษา และเขตที่พักอาศัยแตกต่างกัน มีความเข้าใจระบอบประชาธิปไตยแตกต่างกัน ซึ่งความเข้าใจระบอบประชาธิปไตยนั้น มี ๔ ด้านคือ ๑) ด้านหลักการของประชาธิปไตย ๒) ด้านอุดมการณ์ของประชาธิปไตย ๓) ด้านรูปแบบของประชาธิปไตย และ ๔) ด้านการเลือกตั้งระบอบประชาธิปไตย มีผลการทดสอบสมมติฐานปรากฏดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ ๑๑ แสดงการเปรียบเทียบความเข้าใจระบอบประชาธิปไตยด้านหลักการของประชาธิปไตย ของนักเรียนชั้นมัธยมปีที่ ๖ ของโรงเรียนในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร จำแนกตามเพศ

เพศ	N	\bar{X}	S.D.	t	Sig. (2-tailed)
ชาย	๖๓	.๕๓	.๑๘	-๑.๔	.๑๕
หญิง	๑๐๔	.๕๖	.๑๕		

จากตารางที่ ๑๑ พบว่า นักเรียนชั้นมัธยมปีที่ ๖ ของโรงเรียนในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ที่มีเพศแตกต่างกัน มีความเข้าใจระบอบประชาธิปไตยด้านหลักการของประชาธิปไตยไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ ๑๒ แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับความเข้าใจระบอบประชาธิปไตยในด้านหลักการของประชาธิปไตย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖ ของโรงเรียนในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร จำแนกตามอายุ

อายุ	N	\bar{X}	S.D.	แปลผล
๑๖ ปี	๔๓	.๖๐	.๑๗	มาก
๑๗ ปี	๖๖	.๕๓	.๑๗	มาก
๑๘ ปี	๒๗	.๕๖	.๑๒	มาก
๑๙ ปี	๓๑	.๕๒	.๑๗	มาก
รวม	๑๖๗	.๕๕	.๑๖	มาก

จากตารางที่ ๑๒ พบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖ ของโรงเรียนในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร จำแนกตามอายุ มีความเข้าใจระบอบประชาธิปไตยในด้านหลักการของประชาธิปไตยโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = .๕๕$) และแยกตามช่วงอายุ มีรายละเอียดดังในตารางที่ ๑๒

ตารางที่ ๑๓ แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนความเข้าใจระบอบประชาธิปไตยในด้านหลักการของประชาธิปไตยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖ ของโรงเรียนในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร จำแนกตามอายุ

อายุ	SS	df	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	.๑๘	๓	.๐๖	๒.๓	.๐๘
ภายในกลุ่ม	๔.๓	๑๖๓	.๐๓		
รวม	๔.๕	๑๖๖			

จากตารางที่ ๑๓ พบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖ ของโรงเรียนในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ที่มีอายุแตกต่างกัน มีความเข้าใจระบอบประชาธิปไตยในด้านหลักการของประชาธิปไตยไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ ๑๔ แสดงการเปรียบเทียบความเข้าใจระบอบประชาธิปไตยด้านหลักการของประชาธิปไตยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖ ของโรงเรียนในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร จำแนกตามสถานศึกษา

สถานศึกษา	N	\bar{X}	S.D.	t	Sig. (2-tailed)
โรงเรียนกระทุ่มแบน“วิเศษสมุทคุณ”	๑๑๓	.๕๔	.๑๗	-๘.๑	.๔๒
โรงเรียนอ้อมน้อยโสภณชนูปถัมภ์	๕๔	.๕๖	.๑๔		

จากตารางที่ ๑๔ พบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖ ของโรงเรียนในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ที่มีสถานศึกษาแตกต่างกัน มีความเข้าใจระบอบประชาธิปไตยด้านหลักการของประชาธิปไตยไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ ๑๕ แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน(S.D.)และระดับความเข้าใจระบอบประชาธิปไตยด้านหลักการของประชาธิปไตยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖ ของโรงเรียนในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร จำแนกตามเขตที่พักอาศัย

เขตที่พักอาศัย	N	\bar{X}	S.D.	แปลผล
ในเขตเทศบาล	๑๐๘	.๕๖	.๑๗	มาก
นอกเขตเทศบาล	๔๒	.๕๕	.๑๖	มาก
อื่น ๆ	๑๗	.๕๒	.๑๕	มาก
รวม	๑๖๗	.๕๕	.๑๖	มาก

จากตารางที่ ๑๕ พบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖ ของโรงเรียนในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร จำแนกตามเขตที่พักอาศัย มีความเข้าใจระบอบประชาธิปไตยด้านหลักการของประชาธิปไตยโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = .๕๕$) และแยกตามเขตที่พักอาศัย มีรายละเอียดดังที่แสดงไว้ในตารางที่ ๑๕

ตารางที่ ๑๖ แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนความเข้าใจระบอบประชาธิปไตยด้านหลักการ
ของประชาธิปไตยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖ ของโรงเรียนในเขตอำเภอกระทุ่มแบน
จังหวัดสมุทรสาคร จำแนกตามเขตที่พักอาศัย

เขตที่พักอาศัย	SS	df	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	.๐๑๕	๒	.๐๑	.๓๖	.๗๐
ภายในกลุ่ม	๔.๕	๑๖๔	.๐๓		
รวม	๔.๕	๑๖๖			

จากตารางที่ ๑๖ พบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖ ของโรงเรียนในเขตอำเภอกระทุ่มแบน
จังหวัดสมุทรสาคร ที่มีเขตที่พักอาศัยแตกต่างกัน มีความเข้าใจระบอบประชาธิปไตยด้านหลักการ
ของประชาธิปไตยไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ ๑๗ แสดงการเปรียบเทียบความเข้าใจระบอบประชาธิปไตยด้านอุดมการณ์ของ
ประชาธิปไตยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖ ของโรงเรียนในเขตอำเภอกระทุ่มแบน
จังหวัดสมุทรสาคร จำแนกตามเพศ

เพศ	N	\bar{X}	S.D.	t	Sig. (2-tailed)
ชาย	๖๓	.๕๒	.๒๑	-๑.๘	.๐๗
หญิง	๑๐๔	.๕๘	.๑๕		

จากตารางที่ ๑๗ พบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖ ของโรงเรียนในเขตอำเภอกระทุ่มแบน
จังหวัดสมุทรสาคร ที่มีเพศแตกต่างกัน มีความเข้าใจระบอบประชาธิปไตยด้านอุดมการณ์ของ
ประชาธิปไตยไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ ๑๘ แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับความเข้าใจระบอบประชาธิปไตยด้านอุดมการณ์ของประชาธิปไตยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖ ของโรงเรียนในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร จำแนกตามอายุ

อายุ	N	\bar{X}	S.D.	แปลผล
๑๖ ปี	๔๓	.๖๐	.๒๐	มาก
๑๗ ปี	๖๖	.๕๗	.๑๕	มาก
๑๘ ปี	๒๗	.๔๘	.๒๓	น้อย
๑๙ ปี	๓๑	.๕๖	.๒๐	มาก
รวม	๑๖๗	.๕๖	.๒๐	มาก

จากตารางที่ ๑๘ พบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖ ของโรงเรียนในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร จำแนกตามอายุ มีความเข้าใจระบอบประชาธิปไตยด้านอุดมการณ์ของประชาธิปไตยโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = .๕๖$) และแยกตามช่วงอายุ มีรายละเอียดดังในตารางที่ ๑๘

ตารางที่ ๑๙ แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนความเข้าใจระบอบประชาธิปไตยด้านอุดมการณ์ของประชาธิปไตยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖ ของโรงเรียนในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร จำแนกตามอายุ

อายุ	SS	df	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	.๒๖	๓	.๐๕	๒.๒	.๐๕
ภายในกลุ่ม	๖.๕	๑๖๓	.๐๔		
รวม	๖.๗	๑๖๖			

จากตารางที่ ๑๙ พบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖ ของโรงเรียนในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ที่มีอายุแตกต่างกัน มีความเข้าใจระบอบประชาธิปไตยด้านอุดมการณ์ของประชาธิปไตยไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ ๒๐ แสดงการเปรียบเทียบความเข้าใจระบอบประชาธิปไตยด้านอุดมการณ์ของประชาธิปไตยของนักเรียนชั้นมัธยมปีที่ ๖ ของโรงเรียนในเขตอำเภอกระทุ่มแบนจังหวัดสมุทรสาคร จำแนกตามสถานศึกษา

สถานศึกษา	N	\bar{X}	S.D.	t	Sig. (2-tailed)
โรงเรียนกระทุ่มแบน“วิเศษสมุทคุณ”	๑๑๓	.๕๗	.๒๑	.๗๔	.๔๖
โรงเรียนอ้อมน้อยโสภณชนูปถัมภ์	๕๔	.๕๔	.๑๘		

จากตารางที่ ๒๐ พบว่า นักเรียนชั้นมัธยมปีที่ ๖ ของโรงเรียนในเขตอำเภอกระทุ่มแบนจังหวัดสมุทรสาคร ที่มีสถานศึกษาแตกต่างกัน มีความเข้าใจระบอบประชาธิปไตยด้านอุดมการณ์ของประชาธิปไตยไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ ๒๑ แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับความเข้าใจระบอบประชาธิปไตยด้านอุดมการณ์ของประชาธิปไตยของนักเรียนชั้นมัธยมปีที่ ๖ ของโรงเรียนในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร จำแนกตามเขตที่พักอาศัย

เขตที่พักอาศัย	N	\bar{X}	S.D.	แปลผล
ในเขตเทศบาล	๑๐๘	.๕๕	.๒๐	มาก
นอกเขตเทศบาล	๔๒	.๕๕	.๒๑	มาก
อื่นๆ	๑๗	.๕๔	.๑๕	มาก
รวม	๑๖๗	.๕๖	.๒๐	มาก

จากตารางที่ ๒๑ พบว่า นักเรียนชั้นมัธยมปีที่ ๖ ของโรงเรียนในเขตอำเภอกระทุ่มแบนจังหวัดสมุทรสาคร จำแนกตามเขตที่พักอาศัย มีความเข้าใจระบอบประชาธิปไตยด้านอุดมการณ์ของประชาธิปไตยโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = .๕๖$) และแยกตามเขตที่พักอาศัย มีรายละเอียดดังที่ได้แสดงไว้ในตารางที่ ๒๑

ตารางที่ ๒๒ แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนความเข้าใจระบอบประชาธิปไตย ด้านอุดมการณ์
ประชาธิปไตยของนักเรียนชั้นมัธยมปีที่ ๖ ของโรงเรียนในเขตอำเภอกระทุ่มแบน
จังหวัดสมุทรสาคร จำแนกตามเขตที่พักอาศัย

เขตที่พักอาศัย	SS	df	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	.๐๕	๒	.๐๒	.๕๕	.๕๘
ภายในกลุ่ม	๖.๗	๑๖๔	.๐๔		
รวม	๖.๗	๑๖๖			

จากตารางที่ ๒๒ พบว่า นักเรียนชั้นมัธยมปีที่ ๖ ของโรงเรียนในเขตอำเภอกระทุ่มแบน
จังหวัดสมุทรสาคร ที่มีเขตที่พักอาศัยแตกต่างกัน มีความเข้าใจระบอบประชาธิปไตยด้าน
อุดมการณ์ของประชาธิปไตยไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ ๒๓ แสดงการเปรียบเทียบความเข้าใจระบอบประชาธิปไตย ด้านรูปแบบของประชาธิปไตย
โดยของนักเรียนชั้นมัธยมปีที่ ๖ ของโรงเรียนในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทร
สาคร จำแนกตามเพศ

เพศ	N	\bar{X}	S.D.	t	Sig. (2-tailed)
ชาย	๖๓	.๖๔	.๑๖	-.๑๐	.๙๒
หญิง	๑๐๔	.๖๔	.๑๗		

จากตารางที่ ๒๓ พบว่า นักเรียนชั้นมัธยมปีที่ ๖ ของโรงเรียนในเขตอำเภอกระทุ่มแบน
จังหวัดสมุทรสาคร ที่มีเพศแตกต่างกัน มีความเข้าใจระบอบประชาธิปไตยด้านรูปแบบของ
ประชาธิปไตยไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ ๒๔ แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับความเข้าใจระบอบประชาธิปไตยด้านรูปแบบของประชาธิปไตยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖ ของโรงเรียนในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร จำแนกตามอายุ

อายุ	N	\bar{X}	S.D.	แปลผล
๑๖ ปี	๔๓	.๖๖	.๑๖	มาก
๑๗ ปี	๖๖	.๖๒	.๑๖	มาก
๑๘ ปี	๒๗	.๖๔	.๑๕	มาก
๑๙ ปี	๓๑	.๖๗	.๑๗	มาก
รวม	๑๖๗	.๖๔	.๑๖	มาก

จากตารางที่ ๒๔ พบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖ ของโรงเรียนในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร จำแนกตามอายุ มีความเข้าใจระบอบประชาธิปไตยด้านรูปแบบของประชาธิปไตยโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = .๖๔$) และแยกตามช่วงอายุ มีรายละเอียดดังในตารางที่ ๒๔

ตารางที่ ๒๕ แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนความเข้าใจระบอบประชาธิปไตยด้านรูปแบบของประชาธิปไตยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖ ของโรงเรียนในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร จำแนกตามอายุ

อายุ	SS	df	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	.๐๗	๓	.๐๒	.๘๘	.๔๕
ภายในกลุ่ม	๔.๒	๑๖๓	.๐๓		
รวม	๔.๒	๑๖๖			

จากตารางที่ ๒๕ พบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖ ของโรงเรียนในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ที่มีอายุแตกต่างกัน มีความเข้าใจระบอบประชาธิปไตยด้านรูปแบบของประชาธิปไตยไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ ๒๖ แสดงการเปรียบเทียบความเข้าใจระบอบประชาธิปไตย ด้านรูปแบบของประชาธิปไตย
โดยของนักเรียนชั้นมัธยมปีที่ ๖ ของโรงเรียนในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทร
สาคร จำแนกตามสถานศึกษา

สถานศึกษา	N	\bar{X}	S.D.	t	Sig. (2-tailed)
โรงเรียนกระทุ่มแบน“วิเศษสมุทคุณ”	๑๑๓	.๖๕	.๑๖	.๕๖	.๓๔
โรงเรียนอ้อมน้อยโสภณชนูปถัมภ์	๕๔	.๖๒	.๑๖		

จากตารางที่ ๒๖ พบว่า นักเรียนชั้นมัธยมปีที่ ๖ ของโรงเรียนในเขตอำเภอกระทุ่มแบน
จังหวัดสมุทรสาคร ที่มีสถานศึกษาแตกต่างกัน มีความเข้าใจระบอบประชาธิปไตยด้านรูปแบบของ
ประชาธิปไตยไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ ๒๗ แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับความเข้าใจระบอบประชา
ธิปไตยด้านรูปแบบของประชาธิปไตย ของนักเรียนชั้นมัธยมปีที่ ๖ ของโรงเรียนใน
เขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร จำแนกตามเขตที่พักอาศัย

เขตที่พักอาศัย	N	\bar{X}	S.D.	แปลผล
ในเขตเทศบาล	๑๐๘	.๖๔	.๑๒	มาก
นอกเขตเทศบาล	๔๒	.๖๖	.๑๗	มาก
อื่น ๆ	๑๗	.๖๔	.๑๕	มาก
รวม	๑๖๗	.๖๔	.๑๖	มาก

จากตารางที่ ๒๗ พบว่า นักเรียนชั้นมัธยมปีที่ ๖ ของโรงเรียนในเขตอำเภอกระทุ่มแบน
จังหวัดสมุทรสาคร จำแนกตามเขตที่พักอาศัย มีความเข้าใจระบอบประชาธิปไตยด้านรูปแบบของ
ประชาธิปไตยโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = .๖๔$) และแยกตามเขตที่พักอาศัย มีรายละเอียดดังที่
ได้แสดงไว้ในตารางที่ ๒๗

ตารางที่ ๒๘ แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนความเข้าใจระบอบประชาธิปไตยด้านรูปแบบของประชาธิปไตยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖ ของโรงเรียนในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร จำแนกตามเขตที่พักอาศัย

เขตที่พักอาศัย	SS	df	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	.๐๒	๒	.๐๑	.๓๖๑	.๗๐
ภายในกลุ่ม	๔.๒	๑๖๔	.๐๓		
รวม	๔.๓	๑๖๖			

จากตารางที่ ๒๘ พบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖ ของโรงเรียนในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ที่มีเขตที่พักอาศัยแตกต่างกัน มีความเข้าใจระบอบประชาธิปไตยด้านรูปแบบของประชาธิปไตยไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ ๒๙ แสดงการเปรียบเทียบความเข้าใจระบอบประชาธิปไตยด้านการเลือกตั้งระบอบประชาธิปไตยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖ ของโรงเรียนในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร จำแนกตามเพศ

เพศ	N	\bar{X}	S.D.	t	Sig. (2-tailed)
ชาย	๖๓	.๕๔	.๒๓	-๑.๕	.๐๕
หญิง	๑๐๔	.๖๐	.๑๗		

จากตารางที่ ๒๙ พบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖ ของโรงเรียนในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ที่มีเพศแตกต่างกัน มีความเข้าใจระบอบประชาธิปไตยด้านการเลือกตั้งระบอบประชาธิปไตยไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ ๓๐ แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับความเข้าใจระบอบประชาธิปไตยด้านการเลือกตั้งระบอบประชาธิปไตยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖ ของโรงเรียนในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร จำแนกตามอายุ

อายุ	N	\bar{X}	S.D.	แปลผล
๑๖ ปี	๔๓	.๕๕	.๑๘	มาก
๑๗ ปี	๖๖	.๖๐	.๑๕	มาก
๑๘ ปี	๒๗	.๕๗	.๑๕	มาก
๑๙ ปี	๓๑	.๕๓	.๒๓	มาก
รวม	๑๖๗	.๕๘	.๒๐	มาก

จากตารางที่ ๓๐ พบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖ ของโรงเรียนในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร จำแนกตามอายุ มีความเข้าใจระบอบประชาธิปไตยด้านการเลือกตั้งระบอบประชาธิปไตยโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = .๕๘$) และแยกตามช่วงอายุ มีรายละเอียดดังในตารางที่ ๓๐

ตารางที่ ๓๑ แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนความเข้าใจระบอบประชาธิปไตยด้านการเลือกตั้งระบอบประชาธิปไตยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖ ของโรงเรียนในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร จำแนกตามอายุ

อายุ	SS	df	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	.๑๒	๓	.๐๔	๑.๐	.๓๕
ภายในกลุ่ม	๖.๒	๑๖๓	.๐๔		
รวม	๖.๓	๑๖๖			

จากตารางที่ ๓๑ พบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖ ของโรงเรียนในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ที่มีอายุแตกต่างกัน มีความเข้าใจระบอบประชาธิปไตยด้านการเลือกตั้งระบอบประชาธิปไตยไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ ๓๒ แสดงการเปรียบเทียบความเข้าใจระบอบประชาธิปไตยด้านการเลือกตั้งระบอบประชาธิปไตยของนักเรียนชั้นมัธยมปีที่ ๖ ของโรงเรียนในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร จำแนกตามสถานศึกษา

สถานศึกษา	N	\bar{X}	S.D.	t	Sig. (2-tailed)
โรงเรียนกระทุ่มแบน“วิเศษสมุทคุณ”	๑๑๓	.๕๘	.๑๕	-.๒๕	.๘๐
โรงเรียนอ้อมน้อยโสภณชนูปถัมภ์	๕๔	.๕๘	.๑๑		

จากตารางที่ ๓๒ พบว่า นักเรียนชั้นมัธยมปีที่ ๖ ของโรงเรียนในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ที่มีสถานศึกษาแตกต่างกัน มีความเข้าใจระบอบประชาธิปไตยด้านการเลือกตั้งระบอบประชาธิปไตยไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ ๓๓ แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับความเข้าใจระบอบประชาธิปไตยด้านการเลือกตั้งระบอบประชาธิปไตยของนักเรียนชั้นมัธยมปีที่ ๖ ของโรงเรียนในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร จำแนกตามเขตที่พักอาศัย

เขตที่พักอาศัย	N	\bar{X}	S.D.	แปลผล
ในเขตเทศบาล	๑๐๘	.๕๖	.๑๕	มาก
นอกเขตเทศบาล	๔๒	.๖๐	.๑๕	มาก
อื่น ๆ	๑๓	.๖๕	.๑๒	มาก
รวม	๑๖๓	.๕๘	.๑๒	มาก

จากตารางที่ ๓๓ พบว่า นักเรียนชั้นมัธยมปีที่ ๖ ของโรงเรียนในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร จำแนกตามเขตที่พักอาศัย มีความเข้าใจระบอบประชาธิปไตยด้านการเลือกตั้งระบอบประชาธิปไตยโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = .๕๘$) และแยกตามเขตที่พักอาศัย มีรายละเอียดดังที่ได้แสดงไว้ในตารางที่ ๓๓

ตารางที่ ๓๔ แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนความเข้าใจระบอบประชาธิปไตยด้านการเลือกตั้ง
ระบอบประชาธิปไตยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖ ของโรงเรียนในเขตอำเภอกระทุ่ม
แบน จังหวัดสมุทรสาคร จำแนกตามเขตที่พักอาศัย

เขตที่พักอาศัย	SS	df	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	.๑๔	๒	.๐๗	๑.๕	.๑๖
ภายในกลุ่ม	๖.๒	๑๖๔	.๐๔		
รวม	๖.๓	๑๖๖			

จากตารางที่ ๓๔ พบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖ ของโรงเรียนในเขตอำเภอกระทุ่มแบน
จังหวัดสมุทรสาคร ที่มีเขตที่พักอาศัยแตกต่างกัน มีความเข้าใจระบอบประชาธิปไตยด้านการ
เลือกตั้งระบอบประชาธิปไตยไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ ๓๕ แสดงการเปรียบเทียบความเข้าใจระบอบประชาธิปไตยโดยรวมทั้ง ๔ ด้านของนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖ ของโรงเรียนในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาครจำแนกตาม
เพศ

เพศ	N	\bar{X}	S.D.	t	Sig. (2-tailed)
ชาย	๖๓	.๕๗	.๑๑	-๑.๕	.๐๕
หญิง	๑๐๔	.๖๐	.๑๒		

จากตารางที่ ๓๕ พบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖ ของโรงเรียนในเขตอำเภอกระทุ่มแบน
จังหวัดสมุทรสาคร ที่มีเพศแตกต่างกัน มีความเข้าใจระบอบประชาธิปไตยโดยรวมทั้ง ๔ ด้านไม่
แตกต่างกัน

ตารางที่ ๓๖ แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับความเข้าใจระบอบประชาธิปไตยโดยรวมทั้ง ๔ ด้านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖ ของโรงเรียนในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร จำแนกตามอายุ

อายุ	N	\bar{X}	S.D.	แปลผล
๑๖ ปี	๔๓	.๖๒	.๑๒	มาก
๑๗ ปี	๖๖	.๕๘	.๑๒	มาก
๑๘ ปี	๒๗	.๕๗	.๑๐	มาก
๑๙ ปี	๓๑	.๕๘	.๑๒	มาก
รวม	๑๖๗	.๕๕	.๑๒	มาก

จากตารางที่ ๓๖ พบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖ ของโรงเรียนในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร จำแนกตามอายุ มีความเข้าใจระบอบประชาธิปไตยโดยรวมทั้ง ๔ ด้าน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = .๕๕$) และแยกตามช่วงอายุ มีรายละเอียดดังที่ได้แสดงไว้ในตารางที่ ๓๖

ตารางที่ ๓๗ แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนความเข้าใจระบอบประชาธิปไตยโดยรวมทั้ง ๔ ด้านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖ ของโรงเรียนในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร จำแนกตามอายุ

อายุ	SS	df	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	.๐๔	๓	.๐๒	๑.๑	.๓๕
ภายในกลุ่ม	๒.๒	๑๖๓	.๐๑		
รวม	๒.๒	๑๖๖			

จากตารางที่ ๓๗ พบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖ ของโรงเรียนในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ที่มีอายุแตกต่างกัน มีความเข้าใจระบอบประชาธิปไตยโดยรวมทั้ง ๔ ด้านไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ ๓๘ แสดงการเปรียบเทียบความเข้าใจระบอบประชาธิปไตยโดยรวมทั้ง ๔ ด้านของนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖ ของโรงเรียนในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร จำแนกตาม
สถานศึกษา

สถานศึกษา	N	\bar{X}	S.D.	t	Sig. (2-tailed)
โรงเรียนกระทุ่มแบน“วิเศษสมุทคุณ”	๑๑๓	.๕๕	.๑๒	.๔๑	.๖๘
โรงเรียนอ้อมน้อยโสภณชนูปถัมภ์	๕๔	.๕๕	.๑๑		

จากตารางที่ ๓๘ พบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖ ของโรงเรียนในเขตอำเภอกระทุ่มแบน
จังหวัดสมุทรสาคร ที่มีสถานศึกษาแตกต่างกัน มีความเข้าใจระบอบประชาธิปไตยโดยรวมทั้ง ๔
ด้าน ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ ๓๙ แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับความเข้าใจระบอบประชา
ธิปไตยโดยรวมทั้ง ๔ ด้านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖ ของโรงเรียนในเขตอำเภอกระ
ทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร จำแนกตามเขตที่พักอาศัย

เขตที่พักอาศัย	N	\bar{X}	S.D.	แปลผล
ในเขตเทศบาล	๑๐๘	.๕๘	.๑๒	มาก
นอกเขตเทศบาล	๔๒	.๖๑	.๑๒	มาก
อื่น ๆ	๑๗	.๕๕	.๑๐	มาก
รวม	๑๖๗	.๕๕	.๑๒	มาก

จากตารางที่ ๓๙ พบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖ ของโรงเรียนในเขตอำเภอกระทุ่มแบน
จังหวัดสมุทรสาคร จำแนกตามเขตที่พักอาศัย มีความเข้าใจระบอบประชาธิปไตยโดยรวมทั้ง ๔
ด้าน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = .๕๕$) และแยกตามเขตที่พักอาศัย มีรายละเอียดดังที่ได้แสดงไว้ในตาราง
ที่ ๓๙

ตารางที่ ๔๐ แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนความเข้าใจระบอบประชาธิปไตยโดยรวมทั้ง ๔ ด้าน
ของนักเรียนชั้นมัธยมปีที่ ๖ ของโรงเรียนในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร
จำแนกตามเขตที่พักอาศัย

เขตที่พักอาศัย	SS	df	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	.๐๒	๒	.๐๑	.๖๑	.๕๕
ภายในกลุ่ม	๒.๒	๑๖๔	.๐๑		
รวม	๒.๒	๑๖๖			

จากตารางที่ ๔๐ พบว่า นักเรียนชั้นมัธยมปีที่ ๖ ของโรงเรียนในเขตอำเภอกระทุ่มแบน
จังหวัดสมุทรสาคร ที่มีเขตที่พักอาศัยแตกต่างกัน มีความเข้าใจระบอบประชาธิปไตยโดยรวมทั้ง ๔
ด้านไม่แตกต่างกัน

ตอนที่ ๔ ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการปกครองระบอบประชาธิปไตยของนักเรียน
ชั้นมัธยมปีที่ ๖ ของโรงเรียนในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร

ผู้วิจัยได้ตั้งคำถามแบบปลายเปิด (Open Ended Questionnaire) สำหรับให้ผู้ตอบแบบ
สอบถามได้นำเสนอข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการปกครองระบอบประชาธิปไตย และใช้การวิเคราะห์
หาค่าความถี่ (Frequency) และนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบการบรรยาย ปากฎดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ ๔๑ ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ เกี่ยวกับความเข้าใจระบอบประชาธิปไตยของนัก
เรียนชั้นมัธยมปีที่ ๖ โรงเรียนในเขตอำเภอกระทุ่มแบนจังหวัดสมุทรสาคร

ตารางที่ ๔๑ ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการปกครองระบอบประชาธิปไตยของนักเรียนชั้นมัธยมปีที่ ๖
โรงเรียนในเขตอำเภอกระทุ่มแบนจังหวัดสมุทรสาคร

ข้อเสนอแนะ	ความถี่
๑. โรงเรียนควรปลูกฝังและและสร้างจิตสำนึก ให้นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจ ในรูปแบบการปกครองระบอบประชาธิปไตยที่ถูกต้อง	๘
๒. โรงเรียนควรนำรูปแบบการปกครองระบอบประชาธิปไตย อาทิเช่น การ เลือกตั้งประธานนักเรียน รวมถึงการออกกฎระเบียบต่าง ๆ ที่เหมาะสม มา ใช้ในโรงเรียน	๑๑
๓. โรงเรียนควรนำข่าวสาร เหตุการณ์ปัจจุบันทางการเมืองการปกครองระบอบ ประชาธิปไตยมาสอดแทรกในการเรียนการสอน	๑๗
๔. โรงเรียนควรมีสันับสนุนส่งเสริมให้นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมทาง การเมืองการปกครองระบอบประชาธิปไตยทั้งในโรงเรียน และการ ปกครองในระดับท้องถิ่นและระดับชาติ	๕
รวม	๔๕

จากตารางที่ ๔๑ พบว่า นักเรียนชั้นมัธยมปีที่ ๖ โรงเรียนในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัด
สมุทรสาคร จำนวน ๔๕ คน ได้เสนอข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการปกครองระบอบประชาธิปไตย
เรียงลำดับดังนี้ (๑) โรงเรียนควรปลูกฝังและและสร้างจิตสำนึก ให้นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจใน
รูปแบบการปกครองระบอบประชาธิปไตยที่ถูกต้อง (๒) โรงเรียนควรนำรูปแบบการปกครอง
ระบอบประชาธิปไตย อาทิเช่น การเลือกตั้งประธานนักเรียน รวมถึงการออกกฎระเบียบต่าง ๆ ที่
เหมาะสม มาใช้ในโรงเรียน (๓) โรงเรียนควรนำข่าวสาร เหตุการณ์ปัจจุบันทางการเมืองการ
ปกครองระบอบประชาธิปไตยมาสอดแทรกในการเรียนการสอน และ (๔) โรงเรียนควรมีสันสนับสนุน
ส่งเสริมให้นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมืองการปกครองระบอบประชาธิปไตย ทั้งใน
โรงเรียน และการปกครองในระดับท้องถิ่นและระดับชาติ

บทที่ ๕

บทสรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

๕.๑ สรุปผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “ความเข้าใจระบอบประชาธิปไตยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖ : ศึกษาเฉพาะกรณีโรงเรียนในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร” มีสภาพความเป็นมาของปัญหาจากการที่พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช ๒๕๔๒ มาตรา ๗ ได้กำหนดว่า ในกระบวนการเรียนรู้ต้องมุ่งปลูกจิตสำนึกที่ถูกต้องเกี่ยวกับการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข รู้จักรักษาและส่งเสริม สิทธิ หน้าที่ เสรีภาพ ความเคารพกฎหมาย ความเสมอภาคและศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ เพราะนักเรียนเป็นเยาวชนของชาติ และจะเป็นประชาชนผู้รับผิดชอบในกิจการสำคัญของประเทศต่อไปในอนาคต รัฐบาลจึงมีนโยบายในการเสริมสร้างความเข้าใจระบอบประชาธิปไตยด้วยการให้การศึกษาทั้งในด้านความรู้และการปฏิบัติ โดยการปลูกฝังตั้งแต่ในโรงเรียนให้นักเรียนปฏิบัติและทราบถึงกฎระเบียบ ข้อบังคับของโรงเรียน รวมถึงการนำรูปแบบการปกครองระบอบประชาธิปไตยมาใช้ในโรงเรียน เช่น การเลือกหัวหน้าห้อง การเลือกประธานนักเรียน การปรึกษาหารือของคณะกรรมการนักเรียน การลงมติในที่ประชุม การใช้เสียงข้างมาก เป็นต้น โรงเรียนจึงจำเป็นต้องนำรูปแบบการปกครองแบบประชาธิปไตยเข้าไปสอดแทรกให้นักเรียนได้ซึมซับการดำเนินวิถีชีวิตแบบประชาธิปไตย เพราะการศึกษามีบทบาทสำคัญในการปลูกฝังทัศนคติ สร้างค่านิยมก่อให้เกิดความรู้ ความคิดเห็น ความเชื่อต่าง ๆ แก่ผู้เรียน ในการจัดระเบียบการศึกษาจึงมีความจำเป็นอย่างมากที่จะต้องจัดให้สอดคล้องกับการปกครองของประเทศ เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงของสังคมไทยในปัจจุบัน ที่เน้นการพัฒนาทางเศรษฐกิจเทคโนโลยีมากกว่าการพัฒนาคน ทำให้การเรียนรู้ทางการปกครองระบอบประชาธิปไตยของเยาวชนมีน้อยมาก ด้านการศึกษาและสื่อชนิดต่าง ๆ ก็ไม่ได้มีบทบาทส่งเสริมให้เยาวชนเกิดความรู้ความเข้าใจ ความสนใจ รวมถึงการมีส่วนร่วมทางการเมืองมากนัก จึงทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจศึกษาในเรื่องนี้ โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาความเข้าใจระบอบประชาธิปไตยของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ ๖ โรงเรียนในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร เพื่อเปรียบเทียบความเข้าใจระบอบประชาธิปไตยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖ ของโรงเรียนในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร จำแนกตามตัวแปรอิสระ และเพื่อศึกษาปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหาความเข้าใจระบอบประชาธิปไตยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖ ซึ่งผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี

เอกสารและงานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมากำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย โดยได้ตั้งสมมติฐานของการวิจัยว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖ ของโรงเรียนในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ที่มีเพศ อายุ สถานศึกษา และเขตที่พักอาศัยแตกต่างกัน มีความเข้าใจระบอบประชาธิปไตยโดยแตกต่างกัน

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖ ของโรงเรียนในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร จำนวนรวมทั้งสิ้น ๓๓๓ คน และได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน ๑๖๗ คน โดยวิธีการสุ่มแบบเป็นระบบ (Systematic Sampling) แบบเลือก ๑ คน เว้น ๑ คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามปลายปิดและปลายเปิด ใช้สถิติบรรยาย ได้แก่ ค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และสถิติอนุมานหรืออ้างอิง ได้แก่ การทดสอบค่าที (t-test) การทดสอบความแปรปรวนทางเดียว (One-Way ANOVA) ถ้าพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จะทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของ เชฟเฟ้ (Scheffé) โดยใช้การวิเคราะห์ข้อมูลและประมวลผลด้วยคอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูปทางสังคมศาสตร์ ซึ่งสามารถสรุปผลของการวิจัยตามข้อค้นพบ (Fact Findings) ได้ดังต่อไปนี้

๕.๑.๑ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖ โรงเรียนในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีจำนวน ๑๐๔ คน คิดเป็นร้อยละ ๖๒.๓ รองลงมาคือ เพศชาย จำนวน ๖๓ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๗.๗ มีอายุ ๑๗ ปี มีจำนวน ๖๖ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๙.๕ รองลงมาคืออายุ ๑๖ ปี จำนวน ๕๓ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๕.๗ มีสถานศึกษาอยู่ที่โรงเรียนกระทุ่มแบน จำนวน ๑๑๓ คน คิดเป็นร้อยละ ๖๗.๗ อยู่ที่โรงเรียนอ้อมน้อยโสภณชนูปถัมภ์ จำนวน ๕๔ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๒.๓ มีที่พักอาศัยอยู่ในเขตเทศบาล จำนวน ๑๐๘ คน คิดเป็นร้อยละ ๖๔.๖ รองลงมาคืออยู่นอกเขตเทศบาล จำนวน ๕๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๕.๑

๕.๑.๒ ผลการวิเคราะห์ความเข้าใจระบอบประชาธิปไตยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖ โรงเรียนในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร พบว่า นักเรียนมีความเข้าใจระบอบประชาธิปไตย โดยรวมทั้ง ๔ ด้าน อยู่ในระดับมาก และเมื่อแยกออกเป็นรายด้าน คือ (๑) ด้านหลักการของประชาธิปไตย (๒) ด้านอุดมการณ์ของประชาธิปไตย (๓) ด้านรูปแบบของประชาธิปไตยและ (๔) ด้านการเลือกตั้งระบอบประชาธิปไตย มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

๑) ด้านหลักการของประชาธิปไตย พบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖ โรงเรียนในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร มีความเข้าใจระบอบประชาธิปไตยด้านหลักการของประชาธิปไตย อยู่ในระดับมาก

๒) ด้านอุดมการณ์ของประชาธิปไตย พบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖ โรงเรียนในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร มีความเข้าใจระบอบประชาธิปไตย ด้านอุดมการณ์ของประชาธิปไตย อยู่ในระดับมาก

๓) ด้านรูปแบบของประชาธิปไตย พบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖ โรงเรียนในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร มีความเข้าใจระบอบประชาธิปไตยด้านรูปแบบของประชาธิปไตย อยู่ในระดับมาก

๔) ด้านการเลือกตั้งระบอบประชาธิปไตย พบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖ โรงเรียนในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร มีความเข้าใจระบอบประชาธิปไตยด้านการเลือกตั้งระบอบประชาธิปไตย อยู่ในระดับมาก

๕.๑.๓ ผลการทดสอบสมมติฐานการวิจัย โดยการวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างความเข้าใจระบอบประชาธิปไตยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖ โรงเรียนในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร โดยจำแนกตาม เพศ อายุ สถานศึกษา และเขตที่พักอาศัย พบว่า นักเรียนที่มีเพศ อายุ สถานศึกษา และเขตที่พักอาศัยแตกต่างกัน มีความเข้าใจระบอบประชาธิปไตยทั้ง ๔ ด้าน คือ (๑) ด้านหลักการของประชาธิปไตย (๒) ด้านอุดมการณ์ของประชาธิปไตย (๓) ด้านรูปแบบของประชาธิปไตย และ (๔) ด้านการเลือกตั้งระบอบประชาธิปไตยไม่แตกต่างกัน

๕.๑.๔ ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่นๆ เกี่ยวกับความเข้าใจระบอบประชาธิปไตยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖ โรงเรียนในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร พบว่า นักเรียน จำนวน ๔๕ คน ได้เสนอความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ เกี่ยวกับความเข้าใจระบอบประชาธิปไตย เรียงลำดับดังนี้ (๑) โรงเรียนควรปลูกฝังและและสร้างจิตสำนึก ให้นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจในรูปแบบการปกครองระบอบประชาธิปไตยที่ถูกต้อง(๒)โรงเรียนควรนำรูปแบบการปกครองระบอบประชาธิปไตย อาทิเช่น การเลือกตั้งประธานนักเรียนรวมถึงการออกกฎระเบียบต่าง ๆ ที่เหมาะสม มาใช้ในโรงเรียน (๓) โรงเรียนควรนำข่าวสาร เหตุการณ์ปัจจุบันทางการเมืองการปกครองระบอบประชาธิปไตยมาสอดแทรกในการเรียนการสอนและ (๔) โรงเรียนควรมีสโมสรสนับสนุนส่งเสริมให้นักเรียนมีส่วนร่วม ในกิจกรรมทางการเมืองการปกครองระบอบประชาธิปไตย ทั้งในโรงเรียน และการปกครองในระดับท้องถิ่นและระดับชาติ

๕.๒ อภิปรายผลการวิจัย

จากการสรุปผลการวิจัยความเข้าใจระบอบประชาธิปไตยของนักเรียนชั้นมัธยมปีที่ ๖ โรงเรียนในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ทั้ง ๔ ด้าน คือ (๑) ด้านหลักการของประชาธิปไตย (๒) ด้านอุดมการณ์ของประชาธิปไตย (๓) ด้านรูปแบบของประชาธิปไตย และ (๔) ด้านการเลือกตั้งระบอบประชาธิปไตย จึงสามารถนำมาอภิปรายผลได้ดังนี้

๕.๒.๑ การวิเคราะห์ความเข้าใจระบอบประชาธิปไตยของนักเรียนชั้นมัธยมปีที่ ๖ โรงเรียนในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร พบว่า นักเรียนมีความเข้าใจระบอบประชาธิปไตยทั้ง ๔ ด้าน คือ (๑) ด้านหลักการของประชาธิปไตยโดยรวมนักเรียนมีความเข้าใจมากที่สุดกล่าวคือ หลักการสำคัญของการปกครองระบอบประชาธิปไตยมีอยู่ ๓ หลัก คือ หลักการรวมอำนาจ หลักการแบ่งอำนาจ และหลักการกระจายอำนาจ ลำดับรองลงมาคือ หลักการปกครองระบอบประชาธิปไตยประชาชนมีสิทธิเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายในการบริหารประเทศ และลำดับสุดท้ายหลักการปกครองระบอบประชาธิปไตยคือ ประชาชนมีสิทธิเสรีภาพเท่าเทียมกัน ภายใต้กฎหมายรัฐธรรมนูญ (๒) ด้านอุดมการณ์ของประชาธิปไตย โดยรวมนักเรียนมีความเข้าใจมากที่สุดกล่าวคือ อุดมการณ์ประชาธิปไตยคือความเชื่อความศรัทธา ในสิทธิเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็น การพูด การนับถือศาสนา การแสดงออกอย่างเสรีภายใต้กฎหมาย ลำดับรองลงมา มี ๒ อันดับคือ อุดมการณ์ประชาธิปไตยมีความศรัทธาในความสามารถของมนุษย์ คือ การรู้จักใช้เหตุผล และยึดหลักเหตุผล และอุดมการณ์ประชาธิปไตย เชื่อในหลักการตัดสินด้วยสันติวิธีและประนีประนอม ไม่นิยมตัดสินปัญหาด้วยวิธีการรุนแรง หรือเด็ดขาด ลำดับสุดท้ายคือ อุดมการณ์ประชาธิปไตยคือการเคารพในการตัดสินหรือมติของเสียงส่วนมาก โดยไม่สนใจเสียงส่วนน้อย (๓) ด้านรูปแบบของประชาธิปไตย โดยรวมนักเรียนมีความเข้าใจมากที่สุด คือประเทศที่มีการปกครองแบบประชาธิปไตยต้องมีรัฐธรรมนูญเป็นกฎหมายสูงสุดในการปกครองประเทศ ลำดับรองลงมา คือ การปกครองระบอบประชาธิปไตยคือการปกครองของประชาชน โดยประชาชนเพื่อประชาชน ลำดับสุดท้ายคือประเทศไทยได้มีการเปลี่ยนแปลงการปกครองจากระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชย์ มาเป็นการปกครองระบอบประชาธิปไตย (๔) ด้านการเลือกตั้งระบอบประชาธิปไตย โดยรวมนักเรียนมีความเข้าใจมากที่สุดเท่ากัน ใน ๒ อันดับ คือการเลือกตั้งเป็นการแสดงเจตนาของประชาชนในการเลือกผู้แทนเข้าไปทำหน้าที่แทนตน การเลือกตั้งจึงถือว่าเป็นหัวใจสำคัญของการปกครองระบอบประชาธิปไตย และหลักการของการเลือกตั้ง คือบริสุทธิ์ยุติธรรมไม่ทุจริตหรือโกง การเลือกตั้ง เช่น ไม่ใช้เงินซื้อเสียง ไม่ใช้อิทธิพลบีบบังคับและการนับคะแนนต้องนับอย่างเปิดเผย โปร่งใส ลำดับรองลงมาคือ การเลือกตั้งเป็นกิจกรรมทางการเมืองที่สำคัญของระบอบประชาธิปไตย เป็นวิธีการคัดเลือกบุคคล โดยการลงคะแนนเสียงเพื่อให้ได้ผู้แทนของปวงชน ไปทำหน้าที่ในรัฐสภา

หรือใช้อำนาจอธิปไตยแทนตน ลำดับสุดท้ายคือการเลือกตั้งในระบบประชาธิปไตยของไทย ผู้มีสิทธิลงสมัครรับเลือกตั้งต้องมีอายุไม่น้อยกว่า ๔๐ ปีบริบูรณ์ในวันรับสมัครเลือกตั้ง จากผลการวิจัยนี้อธิบายได้ว่า นักเรียนมีความเข้าใจระบอบประชาธิปไตยเป็นอย่างดี ทั้งนี้เนื่องจากนักเรียนได้มีการเรียนและผ่านการปฏิบัติจริงจากในโรงเรียน เช่น การเลือกหัวหน้าห้อง การเลือกประธานนักเรียน การปรึกษาหารือของคณะกรรมการนักเรียน การลงมติในที่ประชุม การใช้เสียงข้างมาก เป็นต้น จึงทำให้นักเรียนมีความเข้าใจระบอบประชาธิปไตยเป็นอย่างดี ซึ่งไม่สอดคล้องกับการศึกษาของ สาธิต ดีมี เรื่อง “ความรู้ความเข้าใจในการเลือกตั้งตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนเทพศิลา กรุงเทพมหานคร” พบว่า นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจในการเลือกตั้งตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ อยู่ในระดับปานกลาง

๕.๒.๒ การทดสอบสมมติฐานการวิจัย โดยการวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างความเข้าใจระบอบประชาธิปไตยของนักเรียนชั้นมัธยมปีที่ ๖ โรงเรียนในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร โดยจำแนกตาม เพศ อายุ สถานศึกษา และเขตที่พักอาศัย พบว่า นักเรียนที่มีเพศ อายุ สถานศึกษา และเขตที่พักอาศัยแตกต่างกัน มีความเข้าใจระบอบประชาธิปไตยทั้ง ๔ ด้าน คือ (๑) ด้านหลักการของประชาธิปไตย(๒) (ด้านอุดมการณ์ของประชาธิปไตย ๓) ด้านรูปแบบของประชาธิปไตย และ (๔) ด้านการเลือกตั้งระบอบประชาธิปไตยไม่แตกต่างกัน ผลการวิจัยไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้เนื่องจากนักเรียนส่วนใหญ่จะอยู่ในวัยใกล้เคียงกัน และไม่ว่าจะอยู่ในโรงเรียนไหนก็เรียนหลักสูตรเดียวกัน จึงทำให้นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจระบอบประชาธิปไตยไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ สายสุณี ศักรงกูร เรื่อง “ความรู้ความเข้าใจในรูปแบบเนื้อหาเรื่องการเมืองการปกครองระบอบประชาธิปไตย ของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ ๑ และมัธยมศึกษาปีที่ ๓ โรงเรียนในอำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสาคร” พบว่า นักเรียนที่มีที่ตั้งของโรงเรียน และเขตที่พักอาศัยแตกต่างกันมีความรู้ความเข้าใจในรูปแบบเนื้อหาของการเมืองการปกครองระบอบประชาธิปไตยไม่แตกต่างกัน แต่ไม่สอดคล้องกับการศึกษาของ อุทุมพร วิลาทอง เรื่อง “ความรู้ความเข้าใจและทัศนคติเรื่องการเมืองการปกครองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ และนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ ๓ : ศึกษาเฉพาะกรณีโรงเรียนในอำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี” พบว่า นักเรียนที่มีเพศ ระดับการศึกษา ที่ตั้งของโรงเรียน และเขตที่พักอาศัยต่างกัน มีความรู้ความเข้าใจต่อการเมืองการปกครองระบอบประชาธิปไตยของไทยแตกต่างกัน

๕.๓ ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะและข้อค้นพบ (Fact Findings) จากการวิจัยและการอภิปรายผลแล้วสามารถสรุปผลโดยแบ่งเป็น ๒ ระดับ ดังนี้

๕.๓.๑ ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการปกครองระบอบประชาธิปไตย

จากผลการวิจัย จึงมีข้อเสนอแนะดังนี้

- ๑) โรงเรียนควรปลูกฝังและและสร้างจิตสำนึก ให้นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจในรูปแบบการปกครองระบอบประชาธิปไตยที่ถูกต้อง
- ๒) โรงเรียนควรนำรูปแบบการปกครองระบอบประชาธิปไตย อาทิเช่น การเลือกตั้งประธานนักเรียน รวมถึงการออกกฎระเบียบต่าง ๆ ที่เหมาะสม มาใช้ในโรงเรียน
- ๓) โรงเรียนควรนำข่าวสาร เหตุการณ์ปัจจุบันทางการเมืองการปกครองระบอบประชาธิปไตยมาสอดแทรกในการเรียนการสอน
- ๔) โรงเรียนควรมีสถาบันสนับสนุนส่งเสริมให้นักเรียนมีส่วนร่วม ในกิจกรรมทางการเมืองการปกครองระบอบประชาธิปไตย ทั้งในโรงเรียน และการปกครองในระดับท้องถิ่นและระดับชาติ

๕.๓.๒ ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย

- ๑) ควรวิจัยเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองระบอบประชาธิปไตยของนักเรียนในเขตพื้นที่การศึกษาต่าง ๆ
- ๒) ควรวิจัยเกี่ยวกับความพึงพอใจของนักเรียนในเขตพื้นที่การศึกษาต่าง ๆ ที่มีต่อการปกครองระบอบประชาธิปไตยในปัจจุบัน
- ๓) ควรวิจัยเกี่ยวกับความเข้าใจระบอบประชาธิปไตยของนักศึกษาในมหาวิทยาลัยต่างๆ ทั้งของรัฐบาลและเอกชน

บรรณานุกรม

๑. ภาษาไทย

๑) หนังสือ

กมล ทองธรรมชาติ. การปกครองและการเมืองไทย. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช, ๒๕๑๕.

_____ .หลักประชาธิปไตย. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์สุรพิมพ์จำกัด, ๒๕๔๑.

กัลยา วานิชบัญชา. การใช้ SPSS FOR WINDOWS ในการวิเคราะห์ข้อมูล. กรุงเทพมหานคร : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๔๖.

คณาจารย์ภาควิชารัฐศาสตร์-รัฐประศาสนศาสตร์. คู่มือรัฐศาสตร์-รัฐประศาสนศาสตร์. กรุงเทพมหานคร : บริษัท สยามสปอร์ต ซินดิเคท จำกัด, ๒๕๔๕.

คึกฤทธิ์ ปราโมช, ม.ร.ว. และชาญวิทย์ เกษตรศิริ. ประชาธิปไตยของชาวบ้าน. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์พิมพ์เนศ, ๒๕๑๘.

จรูญ สุภาพ. ลัทธิการเมืองและเศรษฐกิจเปรียบเทียบ. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช, ๒๕๓๔.

จิรโชค วีระสัย, สุรพล ราชภัณฑารักษ์ และสุรพันธ์ ทับสุวรรณ. รัฐศาสตร์ทั่วไป. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง, ๒๕๔๒.

จิรโชค วีระสัย. รัฐศาสตร์ทั่วไป. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง, ๒๕๔๐
ชวาล แพร์ดีกุล. เทคนิคการวัดผล. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช, ๒๕๒๖.

ชูศรี วงศ์รัตน์. เทคนิคการใช้สถิติเพื่อการวิจัย. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์เทพเนรมิต, ๒๕๔๑.

ดารา ทีปะปาล. สังคมวิทยาการศึกษา. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์อมรรณพิมพ์, ๒๕๓๘.

ทินพันธ์ นาคะตะ. ศาสตร์และศิลป์การเมืองการบริหารไทย. กรุงเทพมหานคร : โครงการเอกสารและตำราสมาคมรัฐประศาสนศาสตร์ นิด้า, ๒๕๔๑.

ทินพันธ์ นาคะตะ. ประชาธิปไตยของไทย. กรุงเทพมหานคร : ห้างหุ้นส่วนจำกัด สหายบล็อกและการพิมพ์, ๒๕๔๓

นิภา เมธาวีชัย. วิทยาการวิจัย. กรุงเทพมหานคร : สถาบันราชภัฏธนบุรี, ๒๕๔๓.

ภิญโญ สาร. รัฐศาสตร์ศึกษา. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช, ๒๕๓๐.

ราชบัณฑิตยสถาน. พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์อักษร
เจริญทัศน์, ๒๕๒๕.

รุจิรา เตชางกูร และสุรพันธ์ ทับสุวรรณ. หลักรัฐธรรมนูญและสถาบันการเมือง. กรุงเทพมหานคร
: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง, ๒๕๑๗.

ล้วน สายยศ. และอังคณา สายยศ. เทคนิคการวิจัยทางการศึกษา. กรุงเทพมหานคร :
สุวีริยาสาส์น, ๒๕๔๐.

วรรณ ช่องคารากุล. บทบาทของโรงเรียนในการเสริมสร้างบุคลิกภาพประชาธิปไตย.
กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์อมรรคาพิมพ์, ๒๕๑๗.

สงศรี ชมภูวงศ์. การวิจัย. นครศรีธรรมราช : มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช, ๒๕๔๗.

สนธิ เตชานันท์. พื้นฐานทางรัฐศาสตร์. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์พินิจ พับลิชชิ่ง, ๒๕๔๐.

สมบูรณ์ สุขสำราญ. การเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตย. กรุงเทพมหานคร : บริษัทสาร
มวลงานจำกัด, ๒๕๒๕.

สมพงษ์ เกษมสิน. แบบเรียนสังคม ส. ๐๓๓ ลัทธิการเมืองชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย. กรุงเทพมหานคร :
สำนักพิมพ์ไทยวัฒนา, ๒๕๑๕.

สุขุม นวลสกุล และวิศิษฐ์ ทวีเศรษฐ. การเมืองการปกครองไทย. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์
มหาวิทยาลัยรามคำแหง, ๒๕๔๓.

เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์ และเอนกกุล กริแสง. หลักเบื้องต้นของการวัดผลการศึกษา.
กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์พิมพ์, ๒๕๑๗.

อมร รักษาสัตย์. ประชาธิปไตยและรัฐธรรมนูญฉบับประชาชน. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์
การ์นต์การพิมพ์, ๒๕๔๓.

๒) วิทยานิพนธ์ / สารนิพนธ์ / รายงานการวิจัย

จักรกริช ใจดี. “ความเข้าใจเกี่ยวกับประชาธิปไตยของนิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์”. วิทยานิพนธ์
ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, ๒๕๔๒.

จิตต์อุทัย แน่นหนา. “ความรู้ทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยและความพึงพอใจของ
ประชาชนในการบริการภาครัฐ : ศึกษากรณีอำเภอสตึก จังหวัดชลบุรี”. วิทยานิพนธ์
ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเกริก, ๒๕๔๗.

จิตติ เอกธรรมจิต. “การมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย : ศึกษาเฉพาะกรณี นิสิต
ระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ ๑ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ บางเขน”.
วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเกริก, ๒๕๔๕.

- ชูชาติ หอมจันทิก. “การมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบบประชาธิปไตย : ศึกษาเฉพาะกรณีครูมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในจังหวัดปทุมธานี”. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยรามคำแหง, ๒๕๔๓.
- ธีระวัฒน์ มอนไชสง. “ความรู้ความเข้าใจและทัศนคติเกี่ยวกับสิทธิเสรีภาพและหน้าที่ตามรัฐธรรมนูญพุทธศักราช ๒๕๔๐ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครราชสีมา”. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ๒๕๔๖.
- นภดล ลำเถาเงิน. “ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่ออุดมการณ์ประชาธิปไตยของประชาชนชนบทในประเทศไทย : ศึกษาเฉพาะกรณีอำเภอเมืองจังหวัดเพชรบุรี”. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, ๒๕๒๗.
- บุญยฤทธิ์ สราภิรมย์. “ความรู้ความเข้าใจในพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พุทธศักราช ๒๕๔๐ : ศึกษากรณีข้าราชการสำนักข่าวกรองแห่งชาติ”. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, ๒๕๔๗.
- เรืองศักดิ์ ทองอยู่. “บทบาทครูสังคมศึกษาที่มีต่อการส่งเสริมการมีส่วนร่วมในระบบประชาธิปไตยในโรงเรียนมัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร”. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, ๒๕๔๘.
- สมัค ชินบุตร. “การส่งเสริมประชาธิปไตยในสถานศึกษา : ศึกษาเฉพาะกรณีสถานศึกษาในเขตอำเภอเมือง จังหวัดสุพรรณบุรี”. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยรามคำแหง, ๒๕๔๕.
- สาธิต มีดี. “ความรู้ความเข้าใจในการเลือกตั้งตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ : ศึกษาเฉพาะกรณีนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนเทพศิลา”. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยรามคำแหง, ๒๕๔๔.
- สายทิพย์ สุกดีพันธ์. “การเรียนรู้ทางการเมืองของเยาวชนไทย : ศึกษาเฉพาะกรณีนักเรียนระดับมัธยมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร”. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๒๔.
- สายสุณี ศักราภรณ์. “ความรู้ความเข้าใจรูปแบบและเนื้อหาเรื่องการเมืองการปกครองระบอบประชาธิปไตยของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ ๑ และมัธยมศึกษาปีที่ ๓ : ศึกษาเฉพาะกรณีโรงเรียนในอำเภอเมืองจังหวัดสมุทรสาคร”. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยรามคำแหง, ๒๕๔๒.

สุชาติ พึ่งสาย. “ความรู้ความเข้าใจและเจตคติต่อสิทธิหน้าที่ในการบริหารจัดการท้องถิ่นกับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาประชาชน ตำบลบ้านคลองสวน อำเภอพระสมุทรเจดีย์ จังหวัดสมุทรปราการ”. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี, ๒๕๔๘.

สุรพล จิตต์เจริญธรรม. “ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับวิถีชีวิตทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง วิทยาลัยอาชีวศึกษาเอี่ยมละออ กรมอาชีวศึกษา”. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเกริก, ๒๕๔๖.

สุรวิน นุรักษ์. การเรียนรู้ทางการเมือง : ศึกษากรณีนักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหงคณะรัฐศาสตร์และมนุษยศาสตร์ ระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ ๑ และ ๔”. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยรามคำแหง, ๒๕๔๕.

สุรศักดิ์ กุลเรือง. “ทัศนคติทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของนักศึกษามหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์”.

วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยรามคำแหง, ๒๕๔๔.

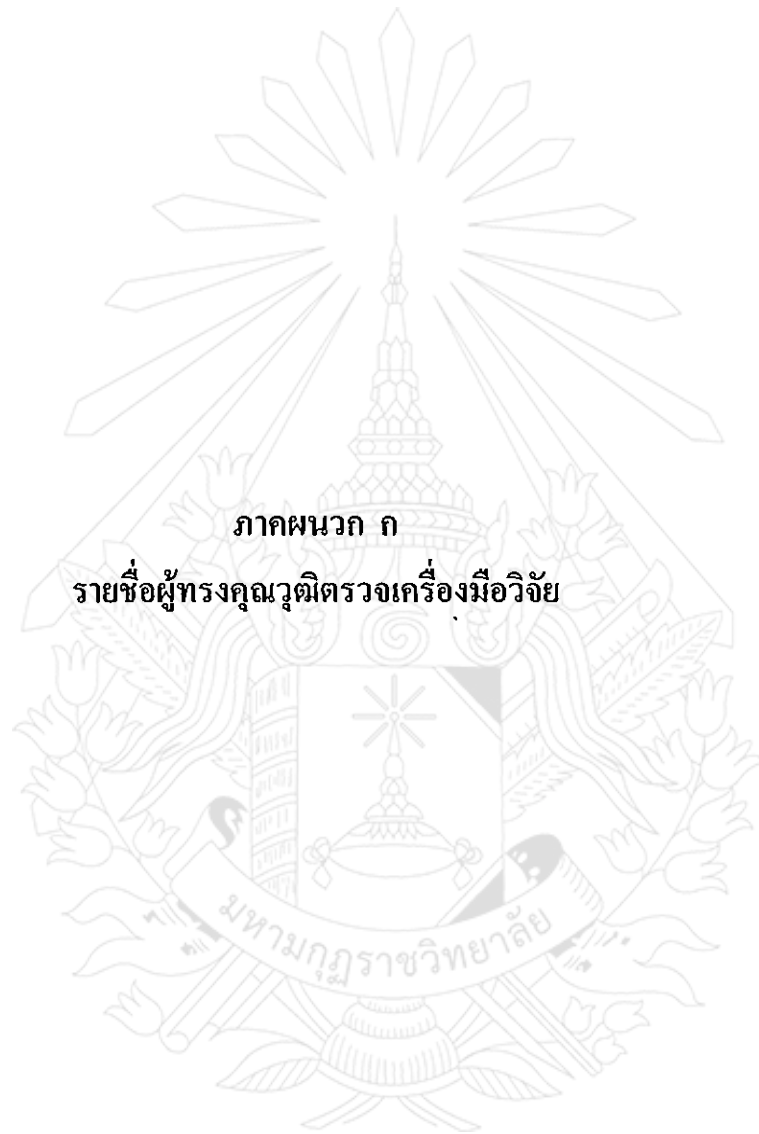
แสงจันทร์ โสภากาล. “ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความรู้ความเข้าใจของบุคคลากรเกี่ยวกับองค์การบริหารส่วนตำบล : กรณีศึกษาจังหวัดเลย”. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : สถาบันราชภัฏเลย, ๒๕๔๔.

อุทุมพร วิลาทอง. “ความรู้ความเข้าใจและทัศนคติเรื่องการเมืองการปกครองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ และนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ ๓ : ศึกษาเฉพาะกรณีโรงเรียนในอำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี”. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยรามคำแหง, ๒๕๔๑.

ภาคผนวก

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

ภาคผนวก ก

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือวิจัย

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือวิจัย

๑. พระมหาเหรียญชัย อติวีโร

วุฒิการศึกษา ค.ม. (บริหารการศึกษา) มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี
ตำแหน่งปัจจุบัน หัวหน้าฝ่ายบริหารทั่วไป ศูนย์บริการวิชาการ
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตสิรินธรราชวิทยาลัย
ในพระราชูปถัมภ์ จังหวัดนครปฐม

๒. นายพนิต ต้วงติลี

วุฒิการศึกษา ร.บ. (รัฐประศาสนศาสตร์) มหาวิทยาลัยเกริก
ตำแหน่งปัจจุบัน อาจารย์ประจำมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตสิรินธรราชวิทยาลัย ในพระราชูปถัมภ์ จังหวัดนครปฐม

๓. นายวิรัตน์ พุ่มพวง

วุฒิการศึกษา ศศ.บ. (พัฒนาสังคม) สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์
ตำแหน่งปัจจุบัน รองปลัดเทศบาล (นักบริหารงานเทศบาล ๘)
เทศบาลเมืองสามพราน จังหวัดนครปฐม

ภาคผนวก ข
หนังสือขอความอนุเคราะห์

ที่ ศธ ๖๐๑๑ (๒.๘)/ ว ๐๒๓

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตสิรินธรราชวิทยาลัย ในพระราชูปถัมภ์
๒๖ หมู่ ๘ ต.ช่อมใหญ่ อ.สามพราน จ.นครปฐม ๙๓๑๖๐
โทร (๐๒) ๕๖๙-๑๖๖๓, ๕๖๙-๑๒๕๒ FAX ๕๖๙-๑๒๕๑

๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๐

เรื่อง ขอนิมนต์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือการวิจัย
เรียน พระมหาเหรียญชัย อติวีโร
สิ่งที่ส่งมาด้วย โครงร่างสารนิพนธ์ และเครื่องมือการวิจัย จำนวน ๑ ชุด

ด้วยนายนิรุद्ध์ ต้นเปรมวงษ์ นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา หลักสูตรศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขารัฐศาสตร์การปกครอง รุ่นที่ ๑/๒๕๔๘ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตสิรินธรราชวิทยาลัย ในพระราชูปถัมภ์ ได้รับอนุมัติให้ทำสารนิพนธ์เรื่อง “ความเข้าใจระบอบประชาธิปไตยของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ ๖ : ศึกษาเฉพาะกรณีโรงเรียนในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร” ซึ่งมีขั้นตอนการดำเนินการวิจัยด้วยการหาค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือการวิจัยก่อนทำการเก็บข้อมูล โดยมี ดร.วันไชย์ กิ่งแก้ว เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย พิจารณาแล้วเห็นว่า ท่านเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถและประสบการณ์ จึงใคร่ขอเรียนให้ท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจแบบสอบถามที่จะใช้เป็นเครื่องมือการวิจัยดังกล่าวแก่นักศึกษา

จึงเรียนมาเพื่อพิจารณา ขออนุโมทนาขอใจเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

เรียนมาด้วยความเคารพ

(พระวิบูลธรรมากรณ์)

รองอธิการบดี

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตสิรินธรราชวิทยาลัย ในพระราชูปถัมภ์

โครงการบัณฑิตศึกษา

โทร. ๐-๒๔๒๕-๑๖๖๓ ต่อ ๑๑๖

ที่ ศธ ๖๐๑๑ (๒.๘)/ ๖๐๒๓

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตสิรินธรราชวิทยาลัย ในพระราชูปถัมภ์
๒๖ หมู่ ๘ ต.อ้อมใหญ่ อ.สามพราน จ.นครปฐม ๗๑๑๖๐
โทร (๐๒) ๔๖๙๙-๑๖๖๓, ๔๖๙๙-๑๒๕๒ FAX ๔๖๙๙-๑๒๕๑

๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๐

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือการวิจัย

เจริญพร นายพนัด ค้วงติลลิต

สิ่งที่ส่งมาด้วย โครงร่างสารนิพนธ์ และเครื่องมือการวิจัย จำนวน ๑ ชุด

ด้วยนายนิรุตต์ ต้นเปรมวงษ์ นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา หลักสูตรศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขารัฐศาสตร์การปกครอง รุ่นที่ ๑/๒๕๔๘ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตสิรินธรราชวิทยาลัย ในพระราชูปถัมภ์ ได้รับอนุมัติให้ทำสารนิพนธ์เรื่อง “ความเข้าใจระบอบประชาธิปไตยของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ ๖ : ศึกษาเฉพาะกรณีโรงเรียนในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร” ซึ่งมีขั้นตอนการดำเนินการวิจัยด้วยการหาค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือการวิจัยก่อนทำการเก็บข้อมูล โดยมี ดร.วันไชย์ กิ่งแก้ว เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย พิจารณาแล้วเห็นว่า ท่านเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถและประสบการณ์ จึงใคร่ขอเรียนให้ท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจแบบสอบถามที่จะใช้เป็นเครื่องมือการวิจัยดังกล่าวแก่นักศึกษา

จึงเจริญพรมาเพื่อพิจารณา ขออนุมัติขอเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอเจริญพร

(พระวินัยธรรมราชทิน)

รองอธิการบดี

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

วิทยาเขตสิรินธรราชวิทยาลัย ในพระราชูปถัมภ์

โครงการบัณฑิตศึกษา

โทร. ๐-๒๔๒๕-๑๖๖๓ ต่อ ๑๑๖

ที่ ศธ ๖๐๑๑ (๒.๘)/ ๖ ๐๒๓

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตสิรินธรราชวิทยาลัย ในพระราชูปถัมภ์
๒๖ หมู่ ๘ ต.อ้อมใหญ่ อ.สามพราน จ.นครปฐม ๙๓๑๖๐
โทร (๐๒) ๕๒๙-๑๖๖๓, ๕๒๙-๑๒๕๒ FAX ๕๒๙-๑๒๕๑

๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๐

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือการวิจัย

เจริญพร นายวิรัตน์ พุ่มพวง

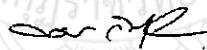
สิ่งที่ส่งมาด้วย โครงร่างสารนิพนธ์ และเครื่องมือการวิจัย จำนวน ๑ ชุด

ด้วยนายนิรุจน์ ตันเปรมวงษ์ นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา หลักสูตรศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขารัฐศาสตร์การปกครอง รุ่นที่ ๑/๒๕๔๘ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตสิรินธรราชวิทยาลัย ในพระราชูปถัมภ์ ได้รับอนุมัติให้ทำสารนิพนธ์เรื่อง “ความเข้าใจระบอบประชาธิปไตยของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ ๖ : ศึกษาเฉพาะกรณีโรงเรียนในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร” ซึ่งมีขั้นตอนการดำเนินการวิจัยด้วยการหาค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือการวิจัยก่อนทำการเก็บข้อมูล โดยมี ดร.วันไชย กิ่งแก้ว เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย พิจารณาแล้วเห็นว่า ท่านเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถและประสบการณ์ จึงใคร่ขอเรียนให้ท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจแบบสอบถามที่จะใช้เป็นเครื่องมือการวิจัยดังกล่าวแก่นักศึกษา

จึงเจริญพรมมาเพื่อพิจารณา ขออนุมัติขอรับทราบเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอเจริญพร

(พระวิบูลธรรมภรณ์)

รองอธิการบดี

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

วิทยาเขตสิรินธรราชวิทยาลัย ในพระราชูปถัมภ์

โครงการบัณฑิตศึกษา

โทร. ๐-๒๔๒๕-๑๖๖๓ ต่อ ๑๑๖

ที่ ศธ ๖๐๑๑ (๒.๘)/ ๖๐๒๔

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตสิรินธรราชวิทยาลัย ในพระราชูปถัมภ์
๒๖ หมู่ ๘ ต.อ้อมใหญ่ อ.สามพราน จ.นครปฐม ๗๑๑๖๐
โทร (๐๒) ๕๒๗-๑๖๖๓, ๕๒๗-๑๒๕๒ FAX ๕๒๗-๑๒๕๑

๕ กรกฎาคม ๒๕๕๐

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ในการทดลองเครื่องมือเพื่อการวิจัย

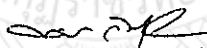
เจริญพร ผู้อำนวยการโรงเรียนสมุทรสาครวิทยาลัย

สิ่งที่ส่งมาด้วย โครงร่างสารนิพนธ์ และเครื่องมือการวิจัย จำนวน ๓๐ ชุด

ด้วยนายนิรุจน์ ตันเปรมวงษ์ นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา หลักสูตรศาสตรมหาบัณฑิต สาขารัฐศาสตร์การปกครอง รุ่นที่ ๑/๒๕๔๘ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตสิรินธรราชวิทยาลัย ในพระราชูปถัมภ์ ได้รับอนุมัติให้ทำสารนิพนธ์เรื่อง “ความเข้าใจระบอบประชาธิปไตยของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ ๖ : ศึกษาเฉพาะกรณีโรงเรียนในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร” ซึ่งมีขั้นตอนการดำเนินการวิจัยด้วยการหาค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือการวิจัยก่อนทำการเก็บข้อมูล โดยมี ดร.วันไชย์ กิ่งแก้ว เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา มีความประสงค์จะขอความอนุเคราะห์เพื่อแจกแบบสอบถามแก่นักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ ๖ ในโรงเรียนของท่าน จำนวน ๓๐ ชุด เพื่อทดลองเครื่องมือการวิจัยดังกล่าว

จึงเจริญพรมมาเพื่อพิจารณา บัณฑิตวิทยาลัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่าน และขอขอบใจมา ณ โอกาสนี้

ขอเจริญพร

(พระวิบูลธรรมภรณ์)

รองอธิการบดี

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

วิทยาเขตสิรินธรราชวิทยาลัย ในพระราชูปถัมภ์

โครงการบัณฑิตศึกษา

โทร. ๐-๒๔๒๕-๑๖๖๓ ต่อ ๑๑๖

ที่ ศธ ๖๐๑๑ (๒)/ ๖๐๒๕

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตสิรินธรราชวิทยาลัย ในพระราชูปถัมภ์
๒๖ หมู่ ๗ ต.อ้อมใหญ่ อ.สามพราน จ.นครปฐม ๗๓๑๖๐
โทร.(๐๒) ๕๒๙-๑๖๖๓, ๕๒๙-๑๒๕๒ FAX ๕๒๙-๑๒๕๑

๑๐ กรกฎาคม ๒๕๕๐

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ใช้พื้นที่เพื่อการเก็บรวบรวมข้อมูล
เจริญพร ผู้อำนวยการ โรงเรียนกระทุ่มแบน “วิเศษสมุทคุณ”
สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม จำนวน ๑๑๓ ชุด

ด้วยนายนิรุทธ์ ตันเปรมวงษ์ นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา หลักสูตรศาสนศาสตรมหา
บัณฑิต สาขารัฐศาสตร์การปกครอง รุ่นที่ ๑/๒๕๔๘ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขต
สิรินธรราชวิทยาลัย ในพระราชูปถัมภ์ ได้รับอนุมัติให้ทำสารนิพนธ์เรื่อง “ความเข้าใจระบอบ
ประชาธิปไตยของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ ๖ : ศึกษาเฉพาะกรณีโรงเรียนในเขตอำเภอกระทุ่มแบน
จังหวัดสมุทรสาคร ” มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตสิรินธรราชวิทยาลัย ในพระ
ราชูปถัมภ์ จึงขอความอนุเคราะห์ใช้พื้นที่เพื่อการเก็บรวบรวมข้อมูลจากนักเรียนมัธยมศึกษา ปีที่
๖ ในโรงเรียนของท่าน เพื่อนำไปประกอบการดำเนินการวิจัย

จึงเจริญพรมาเพื่อพิจารณา บัณฑิตวิทยาลัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความ
อนุเคราะห์จากท่าน และขออนุโมทนาขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอเจริญพร

(พระวิบูลธรรมภรณ์)

รองอธิการบดี

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตสิรินธรราชวิทยาลัย ในพระราชูปถัมภ์

โครงการบัณฑิตศึกษา

โทร. ๐-๒๔๒๕-๑๖๖๓ ต่อ ๑๑๖

ที่ ศธ ๖๐๑๑ (๒)/ ว ๐๒๕

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตสิรินธรราชวิทยาลัย ในพระราชูปถัมภ์
๒๖ หมู่ ๘ ต.ช่อมใหญ่ อ.สามพราน จ.นครปฐม ๗๓๑๖๐
โทร.(๐๒) ๕๒๙-๑๖๖๓, ๕๒๙-๑๒๕๒ FAX ๕๒๙-๑๒๕๑

๑๐ กรกฎาคม ๒๕๕๐

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ใช้พื้นที่เพื่อการเก็บรวบรวมข้อมูล
เจริญพร ผู้อำนวยการโรงเรียนอ้อมน้อยโสภณชนูปถัมภ์
สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม จำนวน ๕๔ ชุด

ด้วยนายนิรุทธ์ ตันเปรมวงษ์ นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา หลักสูตรศาสนศาสตรมหา
บัณฑิต สาขารัฐศาสตร์การปกครอง รุ่นที่ ๑/๒๕๔๘ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขต
สิรินธรราชวิทยาลัย ในพระราชูปถัมภ์ ได้รับอนุมัติให้ทำสารนิพนธ์เรื่อง “ความเข้าใจระบอบ
ประชาธิปไตยของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ ๖ : ศึกษาเฉพาะกรณีโรงเรียนในเขตอำเภอกระทุ่มแบน
จังหวัดสมุทรสาคร ” มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตสิรินธรราชวิทยาลัย ในพระ
ราชูปถัมภ์ จึงขอความอนุเคราะห์ใช้พื้นที่เพื่อการเก็บรวบรวมข้อมูลจากนักเรียนมัธยมศึกษา ปีที่
๖ ในโรงเรียนของท่าน เพื่อนำไปประกอบการดำเนินการวิจัย

จึงเจริญพรมมาเพื่อพิจารณา บัณฑิตวิทยาลัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความ
อนุเคราะห์จากท่าน และขออนุโมทนาขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอเจริญพร

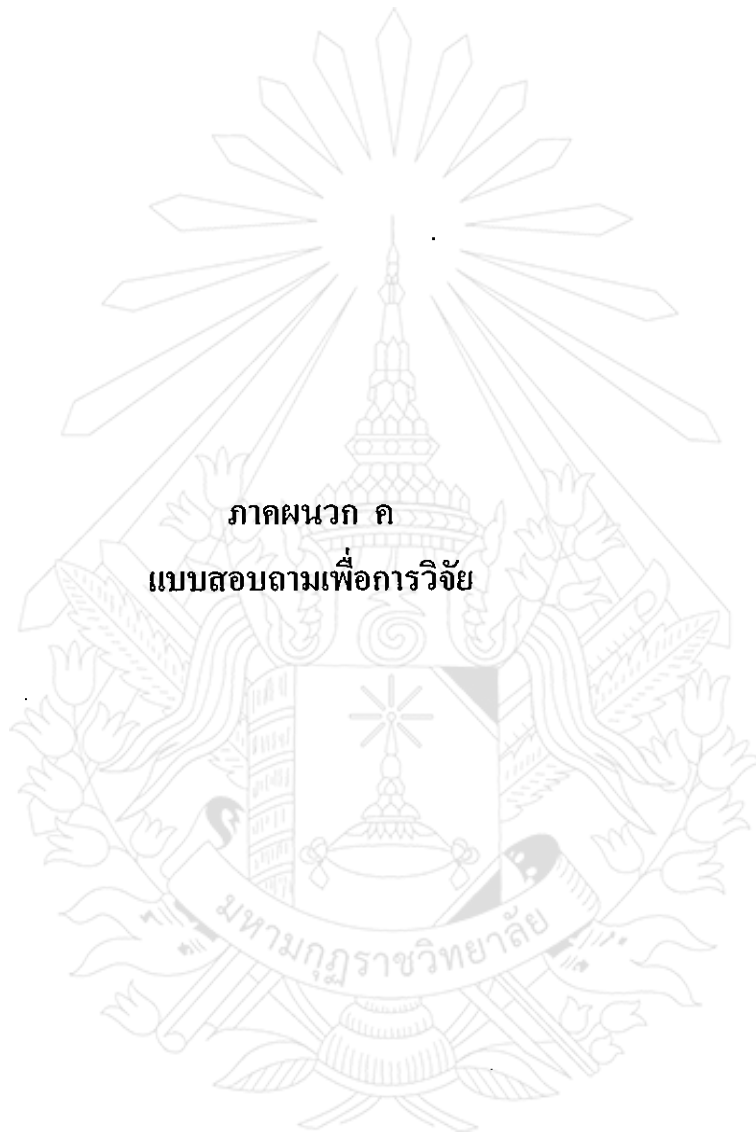
(พระวินุชธรรมภรณ์)

รองอธิการบดี

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตสิรินธรราชวิทยาลัย ในพระราชูปถัมภ์

โครงการบัณฑิตศึกษา

โทร. ๐-๒๔๒๕-๑๖๖๓ ต่อ ๑๑๖

ภาคผนวก ค
แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง ความเข้าใจระบอบประชาธิปไตยของนักเรียนชั้นมัธยม ปีที่ ๖ : ศึกษาเฉพาะกรณีโรงเรียน
ในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้เป็นส่วนหนึ่งสำหรับงานวิจัย เพื่อสารนิพนธ์ของนักศึกษาปริญญาโท
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย นำเสนอผลงานการวิจัยต่อ คณะสังคมศาสตร์
สาขาวิชารัฐศาสตร์การปกครอง มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตสิรินธรในพระ
ราชูปถัมภ์ ข้อมูลที่ได้ทั้งหมดจะปกปิดเป็นความลับ แต่จะนำไปวิเคราะห์ เพื่อนำผลการวิจัยไป
แก้ไขปรับปรุงเกี่ยวกับการส่งเสริมความเข้าใจระบอบประชาธิปไตยให้ดียิ่งขึ้นต่อไป

๑. การตอบแบบสอบถาม ให้ท่านทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน เพียงข้อละ ๑ คำตอบเท่านั้น

๒. ผู้วิจัยจะถือว่าคำตอบหรือข้อมูลจากผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมดเป็นความลับ

๓. แบบสอบถามชุดนี้มีทั้งหมด ๖ หน้า แบ่งออกเป็น ๓ ตอน คือ

ตอนที่ ๑ ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ ๒ ข้อมูลเกี่ยวกับความเข้าใจระบอบประชาธิปไตย

ตอนที่ ๓ ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการปกครองระบอบประชาธิปไตย

ขอขอบคุณเป็นอย่างยิ่งที่ให้ความร่วมมือ

นายนิรุทธ์ ตันเปรมวงษ์

นักศึกษาปริญญาโท คณะสังคมศาสตร์ สาขาวิชารัฐศาสตร์การปกครอง

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตสิรินธรราชวิทยาลัย ในพระราชูปถัมภ์

ตอนที่ ๑ ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม

เลขที่แบบสอบถาม.....

สำหรับผู้วิจัย

๑ ๒ ๓

๑. เพศ

(๑) ชาย (๒) หญิง

๔

๒. อายุ

(๑) ๑๖ ปี (๒) ๑๗ ปี
 (๓) ๑๘ ปี (๔) ๑๙ ปี

๕ ๖

๓. สถานศึกษา

(๑) โรงเรียนกระทุ่มแบน “วิเศษสมุทคุณ”
 (๒) โรงเรียนอ้อมน้อยโสภณชนูปถัมภ์

๗

๔. เขตที่พักอาศัยของนักเรียน

(๑) ในเขตเทศบาล (๒) นอกเขตเทศบาล
 (๓) อื่น ๆ.....

๘

ตอนที่ ๒ ความเข้าใจระบอบประชาธิปไตย

ข้อที่	การปกครองระบอบประชาธิปไตย	ระดับความเข้าใจ		สำหรับผู้วิจัย
		ใช่	ไม่ใช่	
๑	หลักการสำคัญของการปกครองระบอบประชาธิปไตยมีอยู่ ๓ หลักคือ หลักการรวมอำนาจ หลักการแบ่งอำนาจและหลักการกระจายอำนาจ			☐ ๕
๒	หลักการปกครองระบอบประชาธิปไตย คือ ประชาชนมีสิทธิเสรีภาพเท่าเทียมกันภายใต้กฎหมายรัฐธรรมนูญ			☐ ๑๐
๓	หลักการสำคัญในการปกครองระบอบประชาธิปไตยมีอยู่ ๕ ประการ คือ ๑)หลักอำนาจสูงสุดเป็นของประชาชน ๒)หลักสิทธิเสรีภาพต่าง ๆ ๓)หลักความสูงสุดของกฎหมาย ๔) หลักการเสียงข้างมาก ๕) หลักนิติธรรม			☐ ๑๑
๔	หลักการกระจายอำนาจ เป็นวิธีการที่รัฐมอบอำนาจปกครองทั้งหมดให้แก่องค์กรปกครองอื่น ๆ ทำการบริหารจัดการด้วยตนเอง			☐ ๑๒
๕	หลักการปกครองระบอบประชาธิปไตย อำนาจสูงสุดในการบริหารปกครองประเทศ เป็นของคณะรัฐมนตรี			☐ ๑๓
๖	หลักการปกครองระบอบประชาธิปไตย ประชาชนมีสิทธิ์เข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายในการบริหารประเทศ			☐ ๑๔
๗	อุดมการณ์ประชาธิปไตยคือความเชื่อความศรัทธาในสิทธิเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็น การพูด การนับถือศาสนา การแสดงออกอย่างเสรีภายใต้กฎหมาย			☐ ๑๕
๘	อุดมการณ์ประชาธิปไตยมีความเชื่อว่ามนุษย์ทุกคนมีความรู้ ความสามารถเท่าเทียมกัน			☐ ๑๖

ข้อที่	การปกครองระบอบประชาธิปไตย	ระดับความเข้าใจ		สำหรับผู้วิจัย
		ใช่	ไม่ใช่	
๘	อุดมการณ์ประชาธิปไตยมีความศรัทธาในความสามารถของมนุษย์ คือ การรู้จักใช้เหตุผลและยึดหลักเหตุผล			☐ ๑๗
๑๐	อุดมการณ์ประชาธิปไตยคือการเคารพในการตัดสินใจหรือมติของเสียงส่วนมาก โดยไม่ต้องสนใจเสียงส่วนน้อย			☐ ๑๘
๑๑	อุดมการณ์ประชาธิปไตยมีความเชื่อว่าอำนาจการปกครองของรัฐบาลเกิดจากความยินยอมของประชาชน ประชาชนเป็นเจ้าของอำนาจอธิปไตย แต่ประชาชนไม่มีสิทธิ์ถอดถอนหรือเปลี่ยนแปลงผู้ปกครองได้			☐ ๑๙
๑๒	อุดมการณ์ประชาธิปไตยเชื่อในหลักการตัดสินใจด้วยสันติวิธีและประนีประนอม ไม่นิยมตัดสินใจปัญหาด้วยวิธีการรุนแรง หรือเด็ดขาด			☐ ๒๐
๑๓	ประเทศที่มีการปกครองแบบประชาธิปไตยต้องมีรัฐธรรมนูญเป็นกฎหมายสูงสุดในการปกครองประเทศ			☐ ๒๑
๑๔	ประเทศไทยได้เปลี่ยนแปลงการปกครองจากระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชย์มาเป็นการปกครองระบอบประชาธิปไตย ใน พ.ศ. ๒๔๗๕			☐ ๒๒
๑๕	ประเทศไทยได้เปลี่ยนแปลงการปกครองจากระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชย์มาเป็นการปกครองระบอบประชาธิปไตย ใน พ.ศ. ๒๔๗๕			☐ ๒๓
๑๖	การปกครองระบอบประชาธิปไตยเน้นการปกครองเพื่อผลประโยชน์ของผู้ปกครองเป็นส่วนใหญ่			☐ ๒๔

ข้อที่	การปกครองระบอบประชาธิปไตย	ระดับความเข้าใจ		สำหรับผู้วิจัย
		ใช่	ไม่ใช่	
๑๗	อำนาจอธิปไตยเป็นอำนาจสูงสุดในการปกครองประเทศซึ่งประกอบด้วย ๓ ฝ่าย คือ นิติบัญญัติ บริหาร ตุลาการ			☐ ๒๕
๑๘	การปกครองระบอบประชาธิปไตยคือการปกครองที่อำนาจอธิปไตยเป็นของประชาชน โดยการใช้อำนาจผ่านผู้แทน			☐ ๒๖
๑๙	การปกครองระบอบประชาธิปไตยถือเสียงข้างมากในการปกครอง ซึ่งไม่จำเป็นต้องสนใจเสียงข้างน้อย			☐ ๒๗
๒๐	การปกครองระบอบประชาธิปไตย ฝ่ายนิติบัญญัติมีหน้าที่ตราข้อกฎหมาย และพิจารณาพิพากษาอรรถคดีต่าง ๆ			☐ ๒๘
๒๑	การปกครองแบบคอมมิวนิสต์เป็นรูปแบบหนึ่งของระบอบประชาธิปไตยที่เน้นการมีส่วนร่วมของประชาชน			☐ ๒๙
๒๒	การเลือกตั้งเป็นการแสดงเจตนาของประชาชนในการเลือกผู้แทนเข้าไปทำหน้าที่แทนตน การเลือกตั้งจึงถือว่าเป็นหัวใจสำคัญของการปกครองระบอบประชาธิปไตย			☐ ๓๐
๒๓	การเลือกตั้ง เป็นกิจกรรมทางการเมืองที่สำคัญของระบอบประชาธิปไตย เป็นวิธีการคัดเลือกบุคคลโดยการลงคะแนนเสียงเพื่อให้ได้ผู้แทนของปวงชนไปทำหน้าที่ในรัฐสภาหรือใช้อำนาจอธิปไตยแทนตน			☐ ๓๑
๒๔	การเลือกตั้งในระบอบประชาธิปไตยของไทย ผู้มีสิทธิลงสมัครรับเลือกตั้งต้องมีอายุไม่น้อยกว่า ๔๐ ปีบริบูรณ์ในวันรับสมัครเลือกตั้ง			☐ ๓๒

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ-สกุล	นายนิรุทธ์ ตันเปรมวงษ์
วัน เดือน ปี เกิด	๓๑ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๒๒
สถานที่เกิด	บ้านเลขที่ ๗๑ / ๒ หมู่ ๒ ตำบลอ้อมน้อย อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ๗๔๑๓๐
ที่อยู่ปัจจุบัน	บ้านเลขที่ ๗๑ / ๒ หมู่ ๒ ตำบลอ้อมน้อย อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ๗๔๑๓๐
การศึกษา	พ.ศ.๒๕๔๔ ศิลปศาสตรบัณฑิต ศศบ. มหาวิทยาลัยรามคำแหง พ.ศ. ๒๕๔๘ ประกาศนียบัตรวิชาชีพครู คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตสิรินธรราชวิทยาลัย ในพระราชูปถัมภ์
ตำแหน่ง	ผู้ช่วยครู
สถานที่ทำงาน	โรงเรียนเทศบาลอ้อมน้อย ๘๕ / ๕ หมู่ ๑๓ ตำบลอ้อมน้อย อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ๗๔๑๓๐

